

**SIJIL KETUA AUDIT NEGARA
MENGENAI PENYATA KEWANGAN
PIHAK BERKUASA KEMAJUAN PEKEBUN KECIL
PERUSAHAAN GETAH (RISDA)
BAGI TAHUN BERAKHIR 31 DISEMBER 2023**

**SIJIL KETUA AUDIT NEGARA
MENGENAI PENYATA KEWANGAN
PIHAK BERKUASA KEMAJUAN PEKEBUN KECIL PERUSAHAAN GETAH
BAGI TAHUN BERAKHIR 31 DISEMBER 2023**

Sijil Mengenai Pengauditan Penyata Kewangan

Pendapat

Saya telah mengaudit Penyata Kewangan Pihak Berkuasa Kemajuan Pekebun Kecil Perusahaan Getah. Penyata kewangan tersebut merangkumi Penyata Kedudukan Kewangan pada 31 Disember 2023 Pihak Berkuasa Kemajuan Pekebun Kecil Perusahaan Getah dan Kumpulan dan Penyata Prestasi Kewangan, Penyata Perubahan Aset Bersih/Ekuiti, Penyata Aliran Tunai serta Penyata Perbandingan Antara Amaun Bajet dengan Sebenar bagi tahun berakhir pada tarikh tersebut dan nota kepada penyata kewangan termasuklah ringkasan polisi perakaunan yang signifikan seperti yang dinyatakan pada muka surat 3 hingga 67.

Pada pendapat saya, penyata kewangan ini memberikan gambaran yang benar dan saksama mengenai kedudukan kewangan Pihak Berkuasa Kemajuan Pekebun Kecil Perusahaan Getah dan Kumpulan pada 31 Disember 2023, dan prestasi kewangan serta aliran tunai bagi tahun berakhir pada tarikh tersebut selaras dengan Piawaian Perakaunan Sektor Awam Malaysia (MPSAS) dan keperluan Akta Pihak Berkuasa Kemajuan Pekebun Kecil Perusahaan Getah 1972 [Akta 85].

Asas Kepada Pendapat

Pengauditan telah dilaksanakan berdasarkan Akta Audit 1957 dan International Standards of Supreme Audit Institutions. Tanggungjawab saya diuraikan selanjutnya di perenggan Tanggungjawab Juruaudit Terhadap Pengauditan Penyata Kewangan dalam sijil ini. Saya percaya bahawa bukti audit yang diperoleh adalah mencukupi dan bersesuaian untuk dijadikan asas kepada pendapat saya.

Kebebasan dan Tanggungjawab Etika Lain

Saya adalah bebas daripada Pihak Berkuasa Kemajuan Pekebun Kecil Perusahaan Getah dan Kumpulan serta telah memenuhi tanggungjawab etika lain berdasarkan International Standards of Supreme Audit Institutions.

Maklumat Lain Selain Daripada Penyata Kewangan dan Sijil Juruaudit Mengenainya

Ahli Pihak Berkuasa, Pihak Berkuasa Kemajuan Pekebun Kecil Perusahaan Getah bertanggungjawab terhadap maklumat lain dalam Laporan Tahunan. Pendapat saya terhadap Penyata Kewangan Pihak Berkuasa Kemajuan Pekebun Kecil Perusahaan Getah dan Kumpulan tidak meliputi maklumat lain selain daripada penyata kewangan dan Sijil Juruaudit mengenainya dan saya tidak menyatakan sebarang bentuk kesimpulan jaminan mengenainya.

Tanggungjawab Ahli Pihak Berkuasa Terhadap Penyata Kewangan

Ahli Pihak Berkuasa bertanggungjawab terhadap penyediaan Penyata Kewangan Pihak Berkuasa Kemajuan Pekebun Kecil Perusahaan Getah dan Kumpulan yang memberi gambaran benar dan saksama selaras dengan Piawaian Perakaunan Sektor Awam Malaysia (MPSAS) dan keperluan Akta Pihak Berkuasa Kemajuan Pekebun Kecil Perusahaan Getah 1972 [Akta 85]. Ahli Pihak Berkuasa juga bertanggungjawab terhadap penetapan kawalan dalaman yang perlu bagi membolehkan penyediaan Penyata Kewangan Pihak Berkuasa Kemajuan Pekebun Kecil Perusahaan Getah dan Kumpulan yang bebas daripada salah nyata yang ketara, sama ada disebabkan fraud atau kesilapan.

Semasa penyediaan Penyata Kewangan Pihak Berkuasa Kemajuan Pekebun Kecil Perusahaan Getah dan Kumpulan, Ahli Pihak Berkuasa bertanggungjawab untuk menilai keupayaan Pihak Berkuasa Kemajuan Pekebun Kecil Perusahaan Getah dan Kumpulan untuk beroperasi sebagai satu usaha berterusan, mendedahkannya jika berkaitan serta menggunakannya sebagai asas perakaunan.

Tanggungjawab Juruaudit Terhadap Pengauditan Penyata Kewangan

Objektif saya adalah untuk memperoleh keyakinan yang munasabah sama ada Penyata Kewangan Pihak Berkuasa Kemajuan Pekebun Kecil Perusahaan Getah dan Kumpulan secara keseluruhannya adalah bebas daripada salah nyata yang ketara, sama ada disebabkan fraud atau kesilapan, dan mengeluarkan Sijil Juruaudit yang merangkumi pendapat saya. Jaminan yang munasabah adalah satu tahap jaminan yang tinggi, tetapi bukan satu jaminan bahawa audit yang dijalankan mengikut International Standards of Supreme Audit Institutions akan sentiasa mengesan salah nyata yang ketara apabila ia wujud. Salah nyata boleh wujud daripada fraud atau kesilapan dan dianggap ketara sama ada secara

individu atau agregat sekiranya boleh dijangkakan dengan munasabah untuk mempengaruhi keputusan ekonomi yang dibuat oleh pengguna berdasarkan penyata kewangan ini.

Sebagai sebahagian daripada pengauditan mengikut International Standards of Supreme Audit Institutions, saya menggunakan pertimbangan profesional dan mengekalkan keraguan profesional sepanjang pengauditan. Saya juga:

- a. mengenal pasti dan menilai risiko salah nyata ketara dalam Penyata Kewangan Pihak Berkuasa Kemajuan Pekebun Kecil Perusahaan Getah dan Kumpulan, sama ada disebabkan fraud atau kesilapan, merangka dan melaksanakan prosedur audit yang responsif terhadap risiko berkenaan serta mendapatkan bukti audit yang mencukupi dan bersesuaian untuk memberikan asas kepada pendapat saya. Risiko untuk tidak mengesan salah nyata ketara akibat daripada fraud adalah lebih tinggi daripada kesilapan kerana fraud mungkin melibatkan pakatan, pemalsuan, ketinggalan yang disengajakan, representasi yang salah, atau mengatasi kawalan dalaman;
- b. memahami kawalan dalaman yang relevan untuk merangka prosedur audit yang bersesuaian tetapi bukan untuk menyatakan pendapat mengenai keberkesanan kawalan dalaman Pihak Berkuasa Kemajuan Pekebun Kecil Perusahaan Getah dan Kumpulan;
- c. menilai kesesuaian dasar perakaunan yang diguna pakai, kemunasabahan anggaran perakaunan dan pendedahan yang berkaitan oleh Ahli Pihak Berkuasa;
- d. membuat kesimpulan terhadap kesesuaian penggunaan asas perakaunan untuk usaha berterusan oleh Ahli Pihak Berkuasa dan berdasarkan bukti audit yang diperoleh, sama ada wujudnya ketidakpastian ketara yang berkaitan dengan peristiwa atau keadaan yang mungkin menimbulkan keraguan yang signifikan terhadap keupayaan Pihak Berkuasa Kemajuan Pekebun Kecil Perusahaan Getah atau Kumpulan sebagai satu usaha berterusan. Jika saya membuat kesimpulan bahawa ketidakpastian ketara wujud, saya perlu melaporkan dalam Sijil Juruaudit terhadap pendedahan yang berkaitan dalam Penyata Kewangan Pihak Berkuasa Kemajuan Pekebun Kecil Perusahaan Getah dan Kumpulan atau, jika pendedahan tersebut tidak mencukupi, pendapat saya akan diubah. Kesimpulan saya dibuat berdasarkan bukti audit yang diperoleh sehingga tarikh Sijil Juruaudit. Bagaimanapun, peristiwa atau keadaan pada masa hadapan berkemungkinan menyebabkan Pihak Berkuasa Kemajuan Pekebun Kecil Perusahaan Getah atau Kumpulan tidak lagi berupaya meneruskan operasi secara usaha berterusan;

- e. menilai persembahan secara keseluruhan, struktur dan kandungan Penyata Kewangan Pihak Berkuasa Kemajuan Pekebun Kecil Perusahaan Getah dan Kumpulan, termasuk pendedahannya, dan sama ada penyata kewangan tersebut telah melaporkan asas-asas urus niaga dan peristiwa-peristiwa yang memberikan gambaran saksama; dan
- f. mendapatkan bukti audit yang mencukupi dan bersesuaian berkaitan maklumat kewangan entiti dan aktiviti perniagaan dalam Kumpulan untuk memberikan pendapat terhadap Penyata Kewangan Kumpulan. Saya bertanggungjawab untuk hala tuju, pengawasan dan pelaksanaan pengauditan kumpulan. Saya hanya bertanggungjawab terhadap pendapat saya.

Ahli Pihak Berkuasa telah dimaklumkan, antaranya mengenai skop dan tempoh pengauditan yang dirancang serta penemuan audit yang signifikan termasuk kelemahan kawalan dalaman yang dikenal pasti semasa pengauditan.

Laporan Mengenai Keperluan Perundangan dan Peraturan Lain

Berdasarkan keperluan Akta Pihak Berkuasa Kemajuan Pekebun Kecil Perusahaan Getah 1972 [Akta 85], saya juga melaporkan syarikat subsidiari yang tidak diaudit oleh saya, telah dinyatakan di Nota 12 dalam penyata kewangan.

Hal-hal Lain

Pihak Berkuasa Kemajuan Pekebun Kecil Perusahaan Getah perlu mengambil perhatian terhadap perkara berikut:

- a. Perolehan satu syarikat subsidiari oleh Pihak Berkuasa Kemajuan Pekebun Kecil Perusahaan Getah pada tahun 2023 tidak dirujuk kepada Kementerian Kewangan. Kementerian Kewangan telah mengeluarkan makluman berhubung pematuhan kepada kuasa melulus dalam membuat pelaburan, pinjaman dan penubuhan syarikat subsidiari oleh Badan Berkanun Persekutuan dan tidak memberi kuasa secara retrospektif. Oleh itu, Pihak Berkuasa Kemajuan Pekebun Kecil Perusahaan Getah hendaklah bertanggungjawab sepenuhnya terhadap tindakan yang telah dibuat.
- b. Empat daripada 19 syarikat subsidiari mempunyai pembiayaan daripada Pihak Berkuasa Kemajuan Pekebun Kecil Perusahaan Getah pada tahun 2023 yang masih belum membuat bayaran balik mengikut jadual. Sehubungan itu, Pihak Berkuasa Kemajuan Pekebun Kecil Perusahaan Getah perlu menyemak semula terma perjanjian dan memantau prestasi bayaran balik selaras dengan jadual pembayaran.

- c. Dua daripada 19 syarikat subsidiari berstatus dormant dan merekodkan kerugian tiga tahun berturut-turut serta tidak memberikan pulangan dalam bentuk dividen. Nilai saham syarikat juga dalam keadaan negatif. Sehubungan itu, Pihak Berkuasa Kemajuan Pekebun Kecil Perusahaan Getah hendaklah meningkatkan pemantauan terhadap syarikat subsidiari bagi memastikan pelaburan dibuat berupaya memberi pulangan yang baik serta selari dengan objektif penubuhannya.
- d. Sistem perakaunan RISDA Financial Information System tidak berintegrasi dengan akaun divisyen Pihak Berkuasa Kemajuan Pekebun Kecil Perusahaan Getah menyebabkan wujud perbezaan antara lejar am, imbalan duga dan laporan pengumuman pemiutang. Pihak Berkuasa Kemajuan Pekebun Kecil Perusahaan Getah hendaklah membangunkan sistem perakaunan bersepadu yang mendapat sijil pematuhan Sistem Perakaunan Standard bagi Agensi Kerajaan untuk menambah baik perekodan dan perakaunan Pihak Berkuasa Kemajuan Pekebun Kecil Perusahaan Getah.

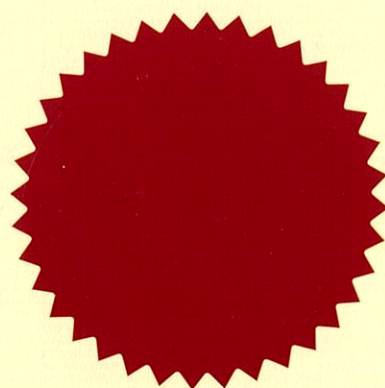
Sijil ini dibuat untuk Ahli Pihak Berkuasa, Pihak Berkuasa Kemajuan Pekebun Kecil Perusahaan Getah berdasarkan keperluan Akta Pihak Berkuasa Kemajuan Pekebun Kecil Perusahaan Getah 1972 [Akta 85] dan bukan untuk tujuan lain. Saya tidak bertanggungjawab terhadap pihak lain bagi kandungan sijil ini.

(DATO' SERI WAN SURAYA BINTI WAN MOHD RADZI)
KETUA AUDIT NEGARA
MALAYSIA

PUTRAJAYA

20 DISEMBER 2024

Pengakuan oleh Ahli Pihak Berkuasa

Kami, masing-masing, Tuan Haji Manndzri Bin Haji Nasib dan Zainal Azni Bin Zulkifli yang merupakan Pengerusi dan salah seorang Ahli Pihak Berkuasa bagi Pihak Berkuasa Kemajuan Pekebun Kecil Perusahaan Getah (RISDA), dengan ini menyatakan bahawa, pada pendapat Ahli Pihak Berkuasa, penyata kewangan yang mengandungi penyata kedudukan kewangan, penyata prestasi kewangan, penyata perubahan aset bersih/ekuiti, penyata aliran tunai RISDA dan Kumpulan serta penyata perbandingan antara amaun bajet dengan sebenar RISDA berserta dengan nota-nota kepada penyata kewangan di dalamnya, adalah disediakan menurut piawaian perakaunan yang diluluskan di Malaysia dan Akta Pihak Berkuasa Kemajuan Pekebun Kecil Perusahaan Getah 1972 (Akta 85) bagi memberikan pandangan yang benar dan saksama berkenaan kedudukan kewangan RISDA dan Kumpulan pada 31 Disember 2023 dan hasil kendaliannya serta aliran tunainya bagi tahun kewangan berakhir pada tarikh tersebut.

Bagi pihak ahli pihak berkuasa,

.....
TUAN HAJI MANNDZRI BIN HAJI NASIB
Pengerusi Pihak Berkuasa

Bagi pihak ahli pihak berkuasa,

.....
ZAINAL AZNI BIN ZULKIFLI
Ketua Pengarah/Ahli Pihak Berkuasa

Tarikh: **19 JUL 2024**
Kuala Lumpur

Pengakuan oleh Pegawai Utama yang Bertanggungjawab ke atas Pengurusan Kewangan

Saya, Mohamad Hilmi bin Abdul Hamid (no. Kad Pengenalan : 790409-13-5947), pegawai utama yang bertanggungjawab ke atas pengurusan kewangan dan rekod-rekod perakaunan Pihak Berkuasa Kemajuan Pekebun Kecil Perusahaan Getah (RISDA), dengan ikhlasnya mengakui bahawa penyata kedudukan kewangan, penyata prestasi kewangan, penyata perubahan aset bersih/ekuiti, penyata aliran tunai RISDA dan Kumpulan serta penyata perbandingan antara amaun bajet dengan sebenar RISDA berserta dengan nota-nota kepada penyata kewangan adalah sebaik-baik di dalam pengetahuan dan kepercayaan saya, adalah betul dan saya membuat ikrar ini dengan sebenarnya mempercayai bahawa ianya adalah benar dan atas kehendak-kehendak Akta Akuan Berkanun 1960.

Sebenarnya dan sesungguhnya)
diakui oleh penama di atas)
di KUALA LUMPUR)
pada 17 JUL 2024)

Mohamad Hilmi bin Abdul Hamid
Pengarah Kewangan Dan Belanjawan

Di hadapan saya,

Suite C5-M, Jalan Selaman 1
Dataran Palma
PESURUHJAYA SUMPAH
68000 Ampang, Selangor

Penyata Kedudukan Kewangan

pada 31 Disember 2023

	N o t a	Kumpulan		RISDA	
		31.12.2023 RM	31.12.2022 RM	31.12.2023 RM	31.12.2022 RM
			Dikelas semula		Dikelas semula
Aset bukan semasa					
Muhibah atas penyatuan	6	15,006,302	-	-	-
Aset cukai tertunda	7	379,985	437,805	-	-
Hartanah, loji dan peralatan	8	644,601,557	583,779,717	518,811,528	517,678,165
Aset biologi pada kos disusutnilai	9(a)	372,263,834	329,166,286	369,655,783	326,297,430
Hartanah pelaburan	10	3,842,883	3,764,122	-	-
Tanah dipegang untuk pembangunan hartanah	11	7,076,020	7,076,020	-	-
Pelaburan dalam entiti dikawal	12	-	-	199,832,882	158,423,368
Kepentingan dalam syarikat bersekutu	13	-	2,599,304	-	4,959,792
Aset kewangan pada nilai saksama melalui lebihan atau defisit	14	-	-	7,734,107	31,779,341
Aset kewangan sedia dijual	15	2,976,176	2,409,189	-	-
Penghutang entiti dikawal dari transaksi pertukaran	16	-	-	9,702,547	9,702,547
Penghutang transaksi pertukaran	17	229,004,242	212,735,818	201,102,546	191,894,349
Jumlah aset bukan semasa		1,275,150,999	1,141,968,261	1,306,839,393	1,240,734,992
Aset semasa					
Aset biologi pada nilai saksama	9(b)	61,668,699	53,481,598	15,010,149	13,824,037
Inventori	18	88,792,077	87,672,468	46,275,424	59,325,193
Aset kontrak	19	3,581,702	-	-	-
Penghutang entiti dikawal dari transaksi pertukaran	16	-	20,000,000	141,547,863	112,028,960
Penghutang transaksi pertukaran	17	343,920,170	284,987,075	109,977,212	59,253,205
Penghutang transaksi bukan pertukaran	20	9,855,030	11,620,335	-	-
Aset kewangan dipegang sehingga matang	21(a)	1,687,662,757	1,649,260,619	1,538,780,110	1,484,690,986
Tunai dan setara tunai	21(b)	905,365,801	889,402,637	729,706,626	745,871,028
		3,100,846,236	2,996,424,732	2,581,297,384	2,474,993,409
Aset dipegang untuk dijual	22	-	-	-	-
Jumlah aset semasa		3,100,846,236	2,996,424,732	2,581,297,384	2,474,993,409

Nota-nota yang dilampirkan adalah sebahagian daripada penyata kewangan ini.

Penyata Kedudukan Kewangan

pada 31 Disember 2023

(sambungan)

	Nota	Kumpulan		RISDA	
		31.12.2023 RM	31.12.2022 RM	31.12.2023 RM	31.12.2022 RM
Liabiliti semasa					
Overdraf bank	23	39,348,876	39,425,995	-	-
Pemiutang	24	456,384,296	428,255,558	128,051,711	127,840,602
Pemiutang entiti dikawal	25	-	-	84,033,860	48,709,019
Pemiutang sewa beli	26	1,151,502	1,695,771	-	-
Pinjaman	27	62,606,798	40,766,172	-	-
Peruntukan ganjaran persaraan kakitangan	28	6,432,792	7,648,209	6,432,792	7,648,209
Liabiliti kontrak	19	2,488,700	3,155,953	-	-
Tabung Tanam Semula TSKOA	29	20,748,121	20,748,121	-	-
Geran kerajaan tertunda	30	114,718,633	73,661,202	114,718,633	73,661,202
Wang amanah KKDW	31	361,937,490	290,259,336	361,937,490	290,259,336
Peruntukan cukai		29,723,060	42,792,401	28,994,366	43,089,592
Zakat perniagaan		117,114	88,007	-	-
Jumlah liabiliti semasa		1,095,657,382	948,496,725	724,168,852	591,207,960
Aset semasa bersih		2,005,188,854	2,047,928,007	1,857,128,532	1,883,785,449
		3,280,339,853	3,189,896,268	3,163,967,925	3,124,520,441
Ekuiti					
Kumpulan Wang RISDA/ Keuntungan Terkumpul	32	2,409,352,714	2,406,891,212	2,315,976,928	2,352,737,079
Tabung Amanah Pembangunan Modal Insan	33	4,685,358	3,826,667	4,685,358	3,826,667
Tabung Wang Pusingan	34	395,773,650	340,773,650	395,773,650	340,773,650
Tabung Tanam Semula Estet RISDA	35	122,822,091	112,378,258	122,822,091	112,378,258
Rizab Modal	36	5,000,000	5,000,000	-	-
Rizab Nilai Saksama	36	2,059,070	1,492,083	-	-
Rizab Manfaat Persaraan	36	139,177,278	139,177,278	139,177,278	139,177,278
Kepentingan Tak Kawal		3,078,870,161 (17,563)	3,009,539,148 -	2,978,435,305 -	2,948,892,932 -
Jumlah ekuiti		3,078,852,598	3,009,539,148	2,978,435,305	2,948,892,932
Liabiliti bukan semasa					
Pemiutang sewa beli	26	1,667,325	1,918,661	-	-
Pinjaman	27	8,617,841	-	-	-
Peruntukan ganjaran persaraan kakitangan	28	185,532,620	175,627,509	185,532,620	175,627,509
Liabiliti cukai tertunda	7	5,669,469	2,810,950	-	-
Jumlah liabiliti bukan semasa		201,487,255	180,357,120	185,532,620	175,627,509
		3,280,339,853	3,189,896,268	3,163,967,925	3,124,520,441

Nota-nota yang dilampirkan adalah sebahagian daripada penyata kewangan ini.

Penyata Prestasi Kewangan

bagi tahun kewangan berakhir 31 Disember 2023

	N o t a	Kumpulan		RISDA	
		2023 RM	2022 RM	2023 RM	2022 RM
Pendapatan bukan pertukaran					
Pendapatan geran kerajaan mengurus		200,000,000	196,600,000	200,000,000	196,600,000
Pendapatan geran kerajaan pembangunan	30	624,335,873	562,739,798	624,335,873	562,739,798
Pendapatan ses		22,870,166	30,081,214	22,870,166	30,081,214
Pendapatan lain dari transaksi bukan pertukaran		8,241,641	4,442,317	4,616,339	1,921,635
Jumlah pendapatan bukan pertukaran		855,447,680	793,863,329	851,822,378	791,342,647
Pendapatan pertukaran					
Keuntungan perubahan nilai saksama aset biologi	9(b)	4,952,325	3,337,911	1,186,112	182,776
Pendapatan operasi lain dari transaksi pertukaran	37	1,250,485,888	1,497,455,844	770,247,810	963,545,346
Jumlah pendapatan pertukaran		1,255,438,213	1,500,793,755	771,433,922	963,728,122
Jumlah pendapatan		2,110,885,893	2,294,657,084	1,623,256,300	1,755,070,769
Perbelanjaan operasi					
Bahan mentah dan barang guna		412,698,837	732,218,969	162,905,047	238,851,996
Pembelian barangan perniagaan		292,823,990	340,174,336	-	-
Kerugian perubahan nilai saksama aset biologi	9(b)	-	2,994,101	-	2,994,101
Yuran dan imbuhan pengarah	38	3,687,006	4,375,862	528,183	880,999
Kos kakitangan	39	374,063,268	352,756,350	290,366,632	281,328,964
Susut nilai	40	40,601,848	61,075,944	27,596,757	54,113,364
Perbelanjaan operasi lain	41	888,907,958	563,226,639	1,103,873,347	1,004,360,729
Jumlah perbelanjaan operasi		2,012,782,907	2,056,822,201	1,585,269,966	1,582,530,153
Lebihan daripada operasi		98,102,986	237,834,883	37,986,334	172,540,616
Kos kewangan	42	(10,054,651)	(5,646,102)	-	-
Bahagian keuntungan entiti bersekutu	13	380,951	1,118,994	-	-
Lebihan sebelum pengagihan keuntungan RTBB		88,429,286	233,307,775	37,986,334	172,540,616
Agihan keuntungan RTBB	43	(8,443,961)	(12,450,490)	(8,443,961)	(12,450,490)
Lebihan sebelum cukai		79,985,325	220,857,285	29,542,373	160,090,126
Cukai	44	(9,853,497)	47,033,084	-	57,229,749
Zakat perniagaan		(1,370,365)	(1,589,459)	-	-
Lebihan tahun semasa		68,761,463	266,300,910	29,542,373	217,319,875
Lebihan tahun semasa diagihkan kepada:					
Pemegang ekuiti		68,764,026	266,300,910	29,542,373	217,319,875
Kepentingan tak kawal		(2,563)	-	-	-
		68,761,463	266,300,910	29,542,373	217,319,875

Nota-nota yang dilampirkan adalah sebahagian daripada penyata kewangan ini.

Pihak Berkuasa Kemajuan Pekebun Kecil Perusahaan Getah (RISDA) dan Entiti-entiti Dikawal

Penyata Perubahan Ekuiti/Aset Bersih

bagi tahun kewangan berakhir 31 Disember 2023

	Nota	Keuntungan Terkumpul RM	Tabung Amanah Pembangunan Modal Insan RM	Tabung Wang Pusingan RM	Tabung Tanam Semula Estet RISDA RM	Rizab Modal RM	Rizab Nilai Saksama RM	Rizab Manfaat Persaraan RM	Jumlah RM	Kepentingan Tak Kawal RM	Jumlah ekuiti/ aset bersih RM
Kumpulan	Baki pada 1 Januari 2022	2,180,679,319	3,165,953	322,773,650	90,949,955	5,000,000	2,680,391	-	2,605,249,268	-	2,605,249,268
	Lebihan tahun semasa	266,300,910	-	-	-	-	-	-	266,300,910	-	266,300,910
	Penambahan/(Pengurangan) nilai saksama aset kewangan sedia untuk dijual	-	-	-	-	-	(1,188,308)	-	(1,188,308)	-	(1,188,308)
	Keuntungan pengukuran semula aktuari	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Pindahan rizab	(40,089,017)	660,714	18,000,000	21,428,303	-	-	139,177,278	-	-	139,177,278
	Baki pada 31 Disember 2022	2,406,891,212	3,826,667	340,773,650	112,378,258	5,000,000	1,492,083	139,177,278	3,009,539,148	-	3,009,539,148
Kumpulan	Baki pada 1 Januari 2023	2,406,891,212	3,826,667	340,773,650	112,378,258	5,000,000	1,492,083	139,177,278	3,009,539,148	-	3,009,539,148
	Lebihan tahun semasa	68,764,026	-	-	-	-	-	-	68,764,026	(2,563)	68,761,463
	Penambahan/(Pengurangan) nilai saksama aset kewangan sedia untuk dijual	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Dividen kepada pemilik tak kawal	-	-	-	-	-	-	-	-	(15,000)	566,987 (15,000)
	Pindahan rizab	(66,302,524)	858,691	55,000,000	10,443,833	-	-	-	-	-	-
	Baki pada 31 Disember 2023	2,409,352,714	4,685,358	395,773,650	122,822,091	5,000,000	2,059,070	139,177,278	3,078,870,161	(17,563)	3,078,852,598

Nota-nota yang dilampirkan adalah sebahagian daripada penyata kewangan ini.

Pihak Berkuasa Kemajuan Pekebun Kecil Perusahaan Getah (RISDA) dan Entiti-entiti Dikawal

Penyata Perubahan Ekuiti/ Aset Bersih

bagi tahun kewangan berakhir 31 Disember 2023
(sambungan)

RISDA	Nota	Keuntungan Terkumpul RM	Tabung Amanah Pembangunan Modal Insan RM	Tabung Wang Pusingan RM	Tabung Tanam Semula Estet RISDA RM	Rizab Manfaat Persaraan RM	Jumlah ekuiti RM
Baki pada 1 Januari 2022		2,175,506,221	3,165,953	322,773,650	90,949,955	-	2,592,395,779
Lebihan tahun semasa		217,319,875	-	-	-	-	217,319,875
Keuntungan pengukuran semula aktuari	28	-	-	-	-	139,177,278	139,177,278
Pindahan rizab		(40,089,017)	660,714	18,000,000	21,428,303	-	-
Baki pada 31 Disember 2022		2,352,737,079	3,826,667	340,773,650	112,378,258	139,177,278	2,948,892,932
Baki pada 1 Januari 2023		2,352,737,079	3,826,667	340,773,650	112,378,258	139,177,278	2,948,892,932
Lebihan tahun semasa		29,542,373	-	-	-	-	29,542,373
Pindahan rizab		(66,302,524)	858,691	55,000,000	10,443,833	-	-
Baki pada 31 Disember 2023		2,315,976,928	4,685,358	395,773,650	122,822,091	139,177,278	2,978,435,305

Nota-nota yang dilampirkan adalah sebahagian daripada penyata kewangan ini.

Penyata Aliran Tunai

bagi tahun kewangan berakhir 31 Disember 2023

	N o t a	Kumpulan		RISDA	
		2023 RM	2022 RM	2023 RM	2022 RM
Aliran tunai daripada aktiviti operasi					
Lebihan sebelum cukai		79,985,325	220,857,285	29,542,373	160,090,126
Pelarasan untuk:					
Perubahan bersih nilai saksama aset biologi		(4,952,325)	(161,035)	(1,186,112)	2,811,325
Pendapatan faedah		(97,011,353)	(62,651,141)	(88,796,503)	(56,872,909)
Pendapatan dividen		-	(783,749)	(3,690,955)	(5,027,798)
Pendapatan dividen lain		(12,802)	-	-	-
Bahagian keuntungan entiti bersekutu		(380,951)	(1,756,624)	-	-
Keuntungan pelupusan hartanah, loji dan peralatan	37	(95,150)	(180,971)	-	-
Pembalikan penjejasan nilai aset-aset kewangan		(9,150,612)	(23,380,978)	(474,990)	(1,299,116)
Peruntukan manfaat persaraan kakitangan	39	16,337,903	27,404,296	16,337,903	27,445,384
Susut nilai	40	40,601,848	61,075,944	27,596,757	54,113,363
Kerugian pelupusan hartanah, loji dan peralatan	41	2,435,066	-	-	-
Pelupusan pelaburan dalam entiti dikawal		-	-	-	6,436,000
Inventori dihapuskira		-	15,298	-	15,298
Hartanah, loji dan peralatan dihapuskira	41	7,516	129,661	-	-
Penjejasan nilai hartanah, loji dan peralatan	41	68,675	-	-	-
Penjejasan nilai hartanah pelaburan	41	122,659	-	-	-
Penjejasan nilai penghutang transaksi pertukaran		9,318,328	4,278,000	5,006,884	-
Hapus kira pinjaman kakitangan	41	-	33,980	-	33,980
Perbelanjaan kos kewangan	42	10,054,651	5,646,055	-	-
Agihan keuntungan RTBB	43	8,443,961	12,450,490	8,443,961	12,450,490
		55,772,739	242,976,511	(7,220,682)	200,196,143
Perubahan modal kerja:					
Penghutang entiti dikawal dari transaksi pertukaran		20,000,000	(20,000,000)	(29,518,903)	10,836,505
Aset biologi		(3,234,776)	6,985,754	-	-
Inventori		22,233,650	(8,938,353)	13,049,769	(5,590,887)
Aset kontrak		(4,248,955)	201,529	-	-
Penghutang transaksi pertukaran		6,148,997	17,655,365	(73,924,872)	6,982,995
Tabung Tanam Semula TSKOA		-	20,748,121	-	-
Pemiutang entiti dikawal dari transaksi tukaran		-	-	35,324,841	3,307,637
Pemiutang		(90,457,325)	36,312,935	(21,295,591)	348,341
Wang amanah KKDW		71,678,154	29,736,405	71,678,154	29,736,405
Geran kerajaan tertunda		62,564,131	55,687,602	62,564,131	55,687,602
Tunai dijana daripada aktiviti operasi		140,456,615	381,365,869	50,656,847	301,504,741

Nota-nota yang dilampirkan adalah sebahagian daripada penyata kewangan ini.

Penyata Aliran Tunai

bagi tahun kewangan berakhir 31 Disember 2023
(sambungan)

	N o t a	Kumpulan		RISDA	
		2023 RM	2022 RM	2023 RM	2022 RM
Pemberian pinjaman kakitangan		(22,478,328)	(14,555,444)	(19,239,328)	(14,555,444)
Bayaran semula pinjaman kakitangan		14,673,341	12,487,714	8,700,102	10,661,028
Bayaran cukai		(25,874,654)	(11,153,511)	(14,095,226)	(2,337,001)
Zakat perniagaan		(1,341,258)	(1,558,535)	-	-
Bayaran gantian cuti rehat		(2,668,231)	(2,274,791)	(2,668,231)	(2,274,791)
Bayaran manfaat perubatan pasca persaraan		(4,979,978)	(4,373,574)	(4,979,978)	(4,414,662)
Penerimaan pendapatan dividen		-	783,749	3,690,955	5,027,798
Penerimaan pendapatan dividen lain		12,802	-	-	-
Bayaran agihan keuntungan RTBB		(8,443,961)	(12,450,490)	(8,443,961)	(12,450,490)
Pulangan cukai		4,587,396	-	-	-
Tunai bersih dijana daripada aktiviti operasi		93,943,744	348,270,987	13,621,180	281,161,179
Aliran tunai daripada aktiviti pelaburan					
Hartanah, loji dan peralatan:					
- Pembelian *		(87,601,700)	(84,341,957)	(68,697,736)	(32,077,357)
- Terimaan pelupusan		34,520,576	5,812,178	35,310,562	4,272,703
Tambahan aset biologi (tumbuhan penghasil)		(38,701,299)	-	(38,701,299)	(37,990,194)
Tambahan pelaburan lain		-	-	-	1,521,984
Jualan pelaburan lain		-	220,941	-	-
Pembelian hartanah pelaburan		(293,850)	-	-	-
Tambahan pelaburan dalam entiti dikawal		-	-	(16,449,722)	-
Jualan pelaburan pada nilai saksama melalui lebihan atau defisit		-	-	24,045,234	-
Tambahan aset kewangan sedia dijual		-	(772,753)	-	-
Pendapatan faedah diterima		97,011,353	62,651,141	88,796,503	56,872,909
Pengeluaran/(Pertambahan) aset kewangan dipegang sehingga matang		(39,478,138)	(200,242,128)	(55,165,124)	(188,418,802)
Pembelian entiti dikawal, tunai bersih	12	(3,942,544)	-	-	-
Tunai bersih dijana dari/(digunakan untuk) aktiviti pelaburan		(38,485,602)	(216,672,578)	(30,861,582)	(195,818,757)
Aliran tunai daripada aktiviti pembiayaan					
Bayaran prinsipal sewa beli		(1,967,474)	(1,065,703)	-	-
Pinjaman diterima		4,090,958	-	-	-
Bayaran prinsipal pinjaman		(32,547,692)	(51,173,610)	-	-
Kos kewangan dibayar		(10,054,651)	(5,646,102)	-	-
Pengurangan rizab nilai saksama		-	(1,188,309)	-	-
Dividen kepada kepentingan tak kawal		(15,000)	-	-	-
Tunai bersih digunakan untuk aktiviti pembiayaan		(40,493,859)	(59,073,724)	-	-

Nota-nota yang dilampirkan adalah sebahagian daripada penyata kewangan ini.

Penyata Aliran Tunai

bagi tahun kewangan berakhir 31 Disember 2023
(sambungan)

	N o t a	Kumpulan		RISDA	
		2023 RM	2022 RM	2023 RM	2022 RM
Peningkatan bersih tunai dan setara tunai		14,964,283	72,524,685	(17,240,402)	85,342,422
Tunai dan setara tunai pada awal tahun		849,976,642	777,451,957	745,871,028	660,528,606
Tunai dan setara tunai pada akhir tahun	21	864,940,925	849,976,642	728,630,626	745,871,028

Nota kepada penyata aliran tunai:

* Pembelian hartanah, loji dan peralatan adalah melalui aturan berikut:

	N o t a	Kumpulan		RISDA	
		2023 RM	2022 RM	2023 RM	2022 RM
Bayaran tunai		87,601,700	84,341,957	68,697,736	32,077,357
Aturan sewa beli		1,171,869	831,310	-	-
Penambahan hartanah, loji dan peralatan	8	88,773,569	85,173,267	68,697,736	32,077,357

(Bahagian ini sengaja dibiarkan kosong. Bersambung di muka surat seterusnya.)

Nota-nota yang dilampirkan adalah sebahagian daripada penyata kewangan ini.

Penyata Perbandingan Bajet dan Amaun Sebenar

bagi tahun kewangan berakhir 31 Disember 2023

	Jumlah bajet		Amaun sebenar pada asas setanding RM	Perbezaan bajet akhir dan amaun sebenar RM
	Bajet asal RM	Bajet akhir RM		
RISDA				
HASIL				
Pemberian Kerajaan:				
Geran kerajaan - Mengurus	200,000,000	200,000,000	200,000,000	-
Geran kerajaan - Pembangunan	676,400,000	666,900,000	659,278,751	(7,621,249)
	876,400,000	866,900,000	859,278,751	(7,621,249)
Hasil operasi:				
Ses	30,081,214	30,081,214	22,870,167	(7,211,047)
Pendapatan jualan	944,766,309	944,766,309	919,775,491	(24,990,818)
Pendapatan operasi lain	9,884,082	9,884,082	30,429,653	20,545,571
	984,731,605	984,731,605	973,075,311	(11,656,294)
Hasil bukan operasi	4,762,924	4,762,924	46,819,370	42,056,446
JUMLAH HASIL	1,865,894,529	1,856,394,529	1,879,173,432	22,778,903
PERBELANJAAN				
Emolumen:				
Gaji dan upahan	243,855,549	243,555,549	217,834,791	25,720,758
Eaun	64,886,763	64,886,763	64,886,763	-
Faedah-faedah kewangan lain	36,091,821	36,091,821	34,356,843	1,734,978
	344,834,133	344,534,133	317,078,397	27,455,736
Perbelanjaan operasi:				
Perbelanjaan Perkilangan	16,105,224	16,105,224	16,105,224	-
Kos Jualan / Kos Pembangunan	300,541,849	300,541,849	274,587,880	25,953,969
Perbelanjaan Operasi Lain	3,269,376	3,269,376	3,269,376	-
	319,916,449	319,916,449	293,962,480	25,953,969
Perkhidmatan dan bekalan:				
Perbelanjaan perjalanan dan sara hidup	28,085,801	25,585,801	23,606,191	1,979,610
Pengangkutan barang-barang	933,360	933,360	544,835	388,525
Perhubungan dan utiliti	11,411,108	11,411,108	10,862,381	548,727
Sewaan	11,276,271	11,276,271	9,223,269	2,053,002
Bekalan bahan mentah dan alat ganti	432,833,177	432,833,177	432,503,147	330,030
Penyelenggaraan dan pembaikan	32,546,810	32,546,810	29,742,876	2,803,934
Perkhidmatan ikhtisas dan hospitaliti	33,712,385	39,712,385	37,231,668	2,480,717
Harta modal	18,103,086	18,103,086	18,103,086	-
	568,901,998	572,401,998	561,817,453	10,584,545
Pemberian dan kenaikan tetap:				
Pemberian Dalam Negeri	474,600	474,600	90,180	384,420
Faedah dan Dividen	63,000	63,000	37,680	25,320
Ganjaran dan Eaun Mesyuarat	44,000	44,000	11,000	33,000
Cukai Jualan dan Perkhidmatan	13,993,989	13,993,989	5,244,061	8,749,928
Kenaan Bank	6,830	6,830	2,056	4,774
	14,582,419	14,582,419	5,384,977	9,197,442
Perbelanjaan lain	124,374,643	125,174,643	73,645,738	51,528,905
JUMLAH PERBELANJAAN	1,372,609,642	1,376,609,642	1,251,889,045	124,720,597
LEBIHAN	493,284,887	479,784,887	627,284,387	101,941,694

Nota-nota yang dilampirkan adalah sebahagian daripada penyata kewangan ini.

Penyata Perbandingan Bajet dan Amaun Sebenar

bagi tahun kewangan berakhir 31 Disember 2023

(sambungan)

Nota kepada Penyata Perbandingan Bajet dan Amaun Sebenar:

1. Bajet diluluskan berdasarkan asas tunai mengikut klasifikasi fungsi yang terdiri daripada objek dan program. Bajet yang diluluskan adalah meliputi tempoh kewangan daripada 1 Januari sehingga 31 Disember 2023 dan termasuk akaun divisyen serta semua Pusat Tanggungjawab (PTJ).
2. Bajet asal telah diluluskan oleh Kementerian Kewangan Malaysia merangkumi Geran Kerajaan yang diluluskan selepas pembentangan bajet di Parlimen serta sasaran Sumber Dalamann yang ditetapkan bagi menampung operasi pembangunan dan pengurusan sepanjang tahun 2023.
3. RISDA menggunakan asas perakaunan yang berbeza dalam penyediaan bajet dan penyata kewangan. Bajet disediakan mengikut asas tunai manakala penyata kewangan disediakan pada asas akrual. Namun begitu, persembahan butiran atau item bajet di dalam Penyata Prestasi Kewangan adalah sama seperti yang ditunjukkan dalam Penyata Perbandingan Bajet dan Amaun Sebenar bagi memudahkan perbandingan amaun bajet dan perbelanjaan sebenar dibuat.
4. Berdasarkan kepada bajet akhir jumlah lebih dijangka sebanyak RM 479,784,887. Jumlah lebih sebenar berjumlah RM 627,284,387 iaitu perbezaan sebanyak RM 101,941,694 terutamanya disebabkan perkara-perkara berikut:-
 - Amaun geran Kerajaan sebenar yang diterima adalah defisit daripada geran yang terkandung di dalam bajet sebanyak RM 7,621,249 bagi geran pembangunan, namun ditampung dengan tambahan menggunakan Sumber Dalamann bagi mengelakkan program tanam semula di lapangan terjejas. Manakala geran mengurus yang diterima adalah sama mengikut peruntukan yang telah ditetapkan.
 - Tahun 2023, menunjukkan penurunan pungutan Ses sebanyak RM 7,211,047 disebabkan pengurangan kadar permintaan eksport getah keluar negara dan masalah kewangan sektor industri yang terlibat.
 - Penurunan pendapatan jualan tahun 2023 iaitu sebanyak RM 24,990,818 kerana harga pasaran bagi buah tandan segar BTS di pasaran global merundum dan pengurangan pengeluaran hasil biji sawit akibat fasa pokok 'melawas' iaitu gangguan penuaian hasil biji sawit dalam sesuatu tempoh.
 - Pendapatan luar jangka daripada hasil operasi lain meningkat sebanyak RM 20,545,571 mengukuhkan kedudukan kewangan pada tahap optimum. Peningkatan ini berpunca daripada kenaikan jumlah pelaburan simpanan tetap dan kadar faedah BLR yang tinggi berbanding kadar tahun lepas.
 - Perbelanjaan bagi program-program pembangunan diminimumkan tanpa menjejaskan program tanam semula yang dirancang bagi menggantikan plot tanaman pokok getah atau sawit yang melebihi tempoh 20 tahun bagi pengeluaran hasil.
 - RISDA juga menjalankan program pembangunan yang memberi tambahan pendapatan kepada pekebun kecil melalui program pembangunan hasil baharu Agro Makanan sebanyak RM 30,000,000 yang telah diperkenalkan bagi menyokong Dasar Agro Makanan dan Sekuriti Makanan Negara di bawah bajet Perbelanjaan Lain untuk membantu pekebun kecil memperolehi pendapatan sampingan sebelum pokok getah sedia mengeluarkan hasil pada tahun pertama hingga tahun keempat tanaman getah tersebut. Manakala bajet sebanyak RM 5,640,000 diperuntukan bagi memberi khidmat latihan kepada Pekebun Kecil.
 - RISDA juga mengambil langkah-langkah awal dalam penjimatan dan perbelanjaan berhemah selaras dengan Perbendaharaan MALAYSIA (PB 3.1) Garis Panduan Langkah-langkah Mengoptimumkan Perbelanjaan Malaysia oleh Kerajaan Persekutuan dan Pekeliling Bendahari Bil.3/2020.

Nota-nota yang dilampirkan adalah sebahagian daripada penyata kewangan ini.

Penyata Perbandingan Bajet dan Amaun Sebenar

bagi tahun kewangan berakhir 31 Disember 2023

(sambungan)

5. Maklumat bajet seperti yang tertera di atas dibuat mengikut asas tunai dan mengikut polisi jabatan sebagaimana yang disediakan untuk kelulusan kepada pihak berwajib. Pembentangan bajet tidak mengikut pengkelasan seperti di Penyata Aliran Tunai dan asas digunakan juga adalah berbeza.

	Jumlah mengikut Penyata bajet RM	Jumlah mengikut Penyata Aliran Tunai RM	Jumlah perbezaan RM	Perbezaan setanding* RM	Perbezaan asas RM
Aliran tunai dari aktiviti:-					
Operasi	645,387,473	13,621,180	631,766,293	(101,941,694)	733,707,987
Pelaburan	18,103,086	(30,861,582)	48,964,668	22,778,903	26,185,765
	663,490,559	(17,240,402)	680,730,961	(79,162,791)	759,893,752

* Perbezaan setanding adalah disebabkan perkara-perkara yang dibincangkan di perenggan-perenggan di atas.

(Bahagian ini sengaja dibiarkan kosong. Bersambung di muka surat seterusnya.)

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

bagi tahun kewangan berakhir 31 Disember 2023

1. Kegiatan-kegiatan utama

Kegiatan-kegiatan utama RISDA ialah mentadbir Kumpulan Wang Perusahaan Getah (Penanaman Semula) yang ditubuhkan di bawah Seksyen 3 Ordinan Kumpulan Wang Perusahaan Getah (Penanaman Semula) 1952, mengurus dan mengendali rancangan-rancangan yang disediakan dan diluluskan di bawah peruntukan Bahagian III, Ordinan Kumpulan Wang Perusahaan Getah (Penanaman Semula) 1952 dan merancang dan melaksana segala inovasi bagi sektor pekebun-pekebun kecil. Akta 85 RISDA telah mengambil alih peruntukan ordinan di atas yang telah dimansuhkan pada 1 November 2016.

Kegiatan utama entiti-entiti dikawal dinyatakan di Nota 12.

Penyata Kewangan bagi tahun berakhir 31 Disember 2023 telah diluluskan oleh Pihak Berkuasa pada 18 Julai 2024.

2. Asas penyediaan penyata kewangan

2.1. Penyata pematuhan

Penyata kewangan ini telah disediakan dengan mematuhi Piawaian Perakaunan Sektor Awam Malaysia (MPSAS – Malaysian Public Sector Accounting Standards) dengan mengambil kira pengecualian yang mana dibenarkan dan Akta Pihak Berkuasa Kemajuan Pekebun Kecil Perusahaan Getah 1972.

2.2. Piawaian berkuatkuasa tahun semasa

MPSAS 40, Kombinasi Sektor Awam

Tiada piawaian setara sebelum ini mengenai Kombinasi Sektor Awam dan MPSAS membenarkan rujukan dibuat kepada piawaian kebangsaan atau antarabangsa yang relevan mengenai Kombinasi Perniagaan.

Namun, piawaian khusus mengenai Kombinasi Sektor Awam ini telah dikeluarkan supaya dapat mengambil kira kaedah perakaunan yang bersesuaian dengan situasi yang berlaku khusus di sektor awam.

Penggunaan piawaian baru di atas tidak memberi impak signifikan ke atas amaun dan pendedahan dilaporkan di dalam penyata kewangan ini.

2.3. Piawaian dan pindaan yang telah dikeluarkan tetapi belum berkuatkuasa

Efektif 1 Januari 2024

A. Penambahbaikan MPSAS disebabkan oleh Kerangka Konseptual IPSAS untuk Pelaporan Kewangan Tujuan Am oleh Entiti Sektor Awam

Ciri kualitatif di dalam piawaian MPSAS telah digantikan supaya selaras dengan ciri kualitatif di dalam Kerangka Konseptual Piawaian Perakaunan Sektor Awam Antarabangsa (International Public Sector Accounting Standards ("IPSAS")).

B. Penambahbaikan Am kepada MPSAS

I. Penyingkiran rujukan di dalam MPSAS kepada piawaian perakaunan antarabangsa atau kebangsaan berkaitan aset bukan semasa dipegang untuk dijual dan operasi dihentikan.

Penambahbaikan ini menyingkirkan rujukan kepada IFRS 5 dan MFRS 5, Aset Bukan Semasa Dipegang untuk Dijual dan Operasi Dihentikan disebabkan rujukan tersebut tidak sesuai untuk diguna pakai sepenuhnya untuk sektor awam.

II. Pengecilan skop MPSAS 27, Pertanian

Tumbuhan penghasil telah dikeluarkan daripada skop MPSAS 27, Pertanian dan dipindahkan di bawah skop MPSAS 17, Hartanah, Loji dan Peralatan selaras dengan keperluan yang sama oleh IPSAS dan Piawaian Pelaporan Kewangan Antarabangsa ("IFRS").

III. Penjelasan kaedah boleh diterima untuk susut nilai dan pelunasan

Penjelasan bahawa kaedah susut nilai dan pelunasan berdasarkan janaan hasil oleh aktiviti yang menggunakan aset tersebut adalah tidak sesuai disebabkan komponen harga untuk hasil dijana mungkin disebabkan inflasi, yang mana tidak berkait dengan cara aset tersebut digunakan.

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

bagi tahun kewangan berakhir 31 Disember 2023

IV. Persembahan aset konsesi perkhidmatan

Perubahan melibatkan MPSAS 32, Aturan Perkhidmatan Konsesi di mana kelas aset untuk aset perkhidmatan konsesi tidak perlu ditunjukkan sebagai satu kelas berasingan. Sebaliknya, ia perlu diagregatkan di dalam kelas yang bersifat serupa selaras dengan keperluan MPSAS 17, Hartanah, Loji dan Peralatan atau MPSAS 31, Aset Tak Ketara.

Keperluan MPSAS 32 sebelum ini yang memerlukan aset konsesi perkhidmatan perlu dikelaskan sebagai satu kelas walaupun sifat dan fungsi aset adalah berbeza, dilihat bercanggah dengan keperluan MPSAS 17 dan MPSAS 31.

Kesan daripada perubahan ini, amaun bawaan aset perkhidmatan konsesi pada akhir tahun pelaporan hendaklah didedahkan sebagai nota tambahan. Sebarang perubahan pengukuran daripada reklasifikasi semula kelas aset ini hendaklah dibuat secara retrospektif.

C. Penambahbaikan MPSAS berdasarkan Panduan Pelaporan Statistik Kewangan Kerajaan

Penambahbaikan adalah bagi meningkatkan konsistensi terminologi diguna pakai oleh MPSAS (MPSAS 12, Inventori dan MPSAS 17, Hartanah, Loji dan Peralatan) dengan Government Finance Statistics ("GFS") Reporting Guidelines.

D. Rosotnilai aset dinilai semula

Penambahbaikan bagi menjelaskan bahawa aset diukur pada amaun dinilai semula berdasarkan MPSAS 17, Hartanah, Loji dan Peralatan dan MPSAS 31, Aset Tak Ketara, adalah termasuk di dalam skop MPSAS 21, Rosotnilai Aset Tidak-Menjana-Tunai dan MPSAS 26, Rosotnilai Aset Menjana-Tunai selaras dengan penambahbaikan yang sama oleh IPSAS.

E. Pemakaian MPSAS

Penambahbaikan dengan menyingkirkan definisi Perusahaan Perniagaan Kerajaan (Government Business Enterprise ("GBE")) di MPSAS 1, Persembahan Penyata Kewangan.

Terma GBE di dalam MPSAS yang lain juga disingkirkan. MPSAS menjelaskan bahawa semua sektor entiti awam perlu mengguna pakai MPSAS kecuali sektor entiti awam komersial dan entiti yang diwajibkan oleh undang-undang untuk mengguna pakai piawaian selain MPSAS.

Kumpulan dan RISDA akan mengguna pakai piawaian dan perubahan piawaian di atas, sekiranya terpakai, apabila ia efektif.

Pemakaian piawaian dan perubahan piawaian pada tempoh permulaan dijangka tidak akan memberi kesan kewangan signifikan kepada penyata kewangan Kumpulan dan RISDA bagi tempoh kewangan semasa dan terdahulu.

2.4. Asas penaksiran

Penyata kewangan ini telah disediakan dengan menggunakan asas kos sejarah melainkan dinyatakan sebaliknya di Nota 3.

2.5. Mata wang persembahan dan fungsian

Penyata kewangan ini dinyatakan pada Ringgit Malaysia ("RM"), iaitu mata wang fungsian untuk RISDA.

3. Polisi perakaunan penting

Polisi-polisi perakaunan berikut telah digunakan secara konsisten dalam tempoh tahun kewangan yang dibentangkan di dalam penyata kewangan melainkan jika dinyatakan sebaliknya.

3.1. Asas penyatuan

Penyata kewangan disatukan mengandungi penyata kewangan RISDA dan entiti-entiti dikawal yang telah disediakan sehingga akhir tahun kewangan.

Untuk tujuan penyatuan, penyata kewangan entiti dikawal diselaraskan di mana perlu bagi memastikan keseragaman polisi perakaunan di peringkat Kumpulan.

Transaksi sesama entiti di dalam Kumpulan, baki dan pendapatan (atau perbelanjaan) terhasil dari transaksi di dalam Kumpulan yang belum direalisasi dihapuskan semasa penyatuan. Penyata kewangan disatukan hanya menggambarkan transaksi dengan pihak ketiga sahaja.

Oleh kerana Entiti Dikawal ditubuhkan di bawah Akta Syarikat 2016, penyediaan penyata kewangan setiap entiti dikawal dibuat menggunakan Malaysian Financial Reporting Standards (MFRS).

Untuk tujuan penyediaan penyata kewangan Kumpulan, pelarasan dan pengkelasan, yang mana berkenaan, dibuat ke atas penyata kewangan entiti dikawal (yang telah disediakan menggunakan MFRS) supaya konsisten dengan keperluan MPSAS.

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

bagi tahun kewangan berakhir 31 Disember 2023 (sambungan)

3.2. Entiti dikawal

Entiti dikawal adalah semua entiti di mana RISDA mempunyai kuasa untuk mengawal. RISDA mengawal sesebuah entiti apabila RISDA terdedah kepada, atau mempunyai hak ke atas pulangan daripada penglibatan dalam entiti berkenaan serta mempunyai keupayaan untuk mempengaruhi pulangan entiti terlibat melalui kuasa ke atas entiti yang dimaksudkan. Entiti dikawal disatukan sepenuhnya dari tarikh di mana kawalan dipindahkan kepada Kumpulan. Status entiti dikawal akan dibatalkan bermula daripada tarikh kawalan berakhir.

Pelaburan di dalam entiti dikawal dinyatakan pada kos dan diselaraskan nilainya kepada nilai boleh pulih yang mengambil kira penjejasan nilai dalam tahun berkaitan, jika ada. Polisi berhubung pengiktirafan dan pengukuran penjejasan nilai adalah seperti yang dinyatakan di Nota 3.18.

Kaedah perakaunan pengambilalihan digunakan bagi perakaunan penyatuan entiti dikawal. Berdasarkan kaedah ini, entiti dikawal disatukan mulai dari tarikh kawalan dipindahkan kepada Kumpulan dan penyatuan dihentikan mulai dari tarikh kawalan berakhir. Kos pengambilalihan ditaksir pada nilai saksama aset-aset yang diberikan, instrumen ekuiti yang diterbitkan dan liabiliti yang ditanggung atau yang diambil alih pada tarikh urus niaga, dicampur kos yang berkaitan secara terus semasa pengambilalihan.

Aset dan liabiliti yang dikenal pasti bagi tujuan pengambilalihan serta liabiliti luar jangka yang perlu ditanggung pada penyatuan perniagaan pada awalnya ditaksir mengikut nilai saksama pada tarikh pengambilalihan, tanpa mengambil kira kepentingan bukan kawalan. Lebihan kos pengambilalihan dan nilai saksama atas aset bersih yang dikenalpasti oleh Kumpulan semasa tarikh pengambilalihan kurang dari nilai saksama atas aset bersih syarikat subsidiari yang diambil alih, perbezaan itu akan diiktiraf terus ke lebihan atau defisit.

Kepentingan tak kawal merupakan bahagian minoriti terhadap lebihan atau defisit dan aset bersih entiti dikawal bagi ekuiti yang tidak dipunyai secara langsung atau tidak langsung oleh entiti induk.

Kepentingan bukan kawalan ditaksir pada bahagian minoriti terhadap nilai saksama aset dan liabiliti entiti dikawal yang telah dikenal pasti pada tarikh pengambilalihan dan bahagian minoriti terhadap perubahan ke atas ekuiti entiti dikawal mulai dari tarikh berkenaan.

Baki dan untung tidak direalisasikan bagi urusniaga antara entiti di dalam Kumpulan akan dihapuskan. Rugi tidak direalisasi turut dihapuskan dan dianggap sebagai petunjuk penjejasan nilai atas aset yang dipindahkan.

Untung atau rugi atas pelupusan entiti dikawal adalah perbezaan di antara bayaran bersih yang diterima dan bahagian milik Kumpulan atas aset bersih entiti dikawal pada tarikh pelupusan dan diiktiraf ke lebihan atau defisit disatukan.

Apabila Kumpulan tidak lagi mempunyai kawalan, kawalan bersama atau pengaruh berkesan, sebarang kepentingan yang dikekalkan dalam Kumpulan ditaksir semula kepada nilai saksama dengan perubahan dalam jumlah nilai bawa diiktiraf ke lebihan atau defisit. Nilai saksama ini adalah nilai saksamanya daripada pengiktirafan permulaan sebagai aset kewangan. Sebarang jumlah yang diiktiraf sebelumnya ke penyata prestasi kewangan berhubung entiti berkenaan diambil kira seolah-olah Kumpulan telah melupuskan aset atau tanggungan berkaitan secara langsung. Oleh itu, ia diambil kira sebagai entiti yang dilabur berasaskan ekuiti atau instrumen kewangan bergantung kepada tahap pengaruh yang dikekalkan.

3.3. Pelaburan dalam syarikat bersekutu

Syarikat bersekutu adalah syarikat di mana Kumpulan mempunyai pengaruh signifikan dalam membuat keputusan mengenai polisi kewangan dan operasi. Pengaruh signifikan adalah kuasa untuk terlibat dalam membuat keputusan polisi kewangan dan operasi syarikat bersekutu tetapi bukan untuk melaksanakan kawalan atas polisi tersebut.

Kewujudan dan kesan instrumen yang mempunyai potensi hak mengundi, yang boleh digunakan atau ditukarkan pada tarikh semasa diambil kira dalam menentukan sama ada Kumpulan mempunyai pengaruh signifikan ke atas entiti lain.

Kaedah perakaunan ekuiti digunakan bagi perakaunan pelaburan dalam syarikat bersekutu yang pada mulanya dinyatakan pada kos. Pelaburan dalam syarikat bersekutu oleh Kumpulan adalah termasuk muhibah yang dikenal pasti semasa tarikh pengambilalihan selepas ditolak Penjejasan nilai terkumpul atas muhibah.

Bahagian Kumpulan ke atas keuntungan atau kerugian syarikat bersekutu selepas pengambilalihan diiktiraf ke lebihan atau defisit dan kepentingan Kumpulan dalam syarikat bersekutu dinyatakan pada kos berserta pelarasan untuk menunjukkan perubahan ke atas bahagian aset bersih Kumpulan di dalam syarikat bersekutu berkenaan.

Pelaburan tersiar harga dan tidak tersiar harga di dalam syarikat bersekutu dinyatakan pada kos termasuk kos transaksi dan diselaraskan nilainya kepada nilai boleh pulih yang mengambil kira Penjejasan nilai dalam tahun berkaitan, jika ada. Polisi berhubung pengiktirafan dan pengukuran Penjejasan nilai adalah seperti yang dinyatakan di Nota 3.18.

3.4. Mata wang asing

Transaksi dalam mata wang asing dikira bersamaan dengan mata wang fungsian masing-masing bagi entiti-entiti dikawal dan direkodkan pada pengiktirafan asal mata wang fungsi tersebut berdasarkan anggaran kadar tukaran pada tarikh urus niaga

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

bagi tahun kewangan berakhir 31 Disember 2023 (sambungan)

tersebut dilaksanakan. Aset kewangan dan liabiliti dalam mata wang asing dikira pada kadar tukaran yang berkuat kuasa pada tarikh berakhir tahun kewangan.

Perkara-perkara bukan monetari dengan denominasi mata wang asing yang dinilai pada kos sejarah diterjemah menggunakan kadar tukaran pada tarikh transaksi asal dibuat. Item-item bukan monetari dengan denominasi mata wang asing yang dinilai pada nilai saksama diterjemahkan menggunakan kadar tukaran pada tarikh nilai saksama tersebut ditentukan.

Perbezaan tukaran yang terhasil daripada penyelesaian item monetari atau dalam terjemahan item monetari pada tarikh laporan diiktiraf ke lebihan atau defisit kecuali untuk perbezaan tukaran yang terhasil daripada item monetari yang membentuk sebahagian daripada pelaburan bersih Kumpulan dalam operasi asing yang pada asalnya diiktiraf dalam ekuiti lain dan terkumpul di bawah rizab terjemahan mata wang asing di penyata kedudukan kewangan.

Perbezaan tukaran yang terhasil daripada terjemahan item bukan monetari yang dibawa pada nilai yang saksama dimasukkan ke lebihan atau defisit bagi tahun tersebut kecuali bagi perbezaan yang timbul daripada terjemahan item bukan monetari di mana keuntungan dan kerugian diiktiraf terus ke penyata kedudukan kewangan.

3.5. Instrumen kewangan

3.5.1. Pengkelasan dan taksiran berikutan

3.5.1.1. Aset kewangan

(a) Pengiktirafan dan taksiran Awal

Aset kewangan diiktiraf dalam Penyata Kedudukan Kewangan apabila Kumpulan dan RISDA menjadi satu pihak kepada peruntukan kontrak instrumen berkenaan.

Aset-aset kewangan dikelaskan seperti berikut:

- Aset Kewangan Pada Nilai Saksama melalui Lebihan atau Defisit.
- Pinjaman dan Penghutang;
- Aset Pelaburan Dipegang Sehingga Matang; dan
- Aset Kewangan Sedia Dijual.

Pengkelasan aset kewangan adalah bergantung kepada tujuan aset kewangan berkenaan diperolehi. Pembelian atau jualan aset kewangan yang memerlukan serahan aset dalam rangka masa yang ditetapkan oleh pasaran adalah diiktiraf di waktu komitmen pembelian dibuat.

Instrumen kewangan diiktiraf pada awalnya, pada harga transaksi (termasuk kos transaksi kecuali untuk kiraan awal bagi aset atau liabiliti kewangan yang saksama dicampur, dalam keadaan sesuatu instrumen kewangan tidak dikira pada nilai saksama melalui lebihan atau defisit). Pengiktirafan secara ini tidak termasuk transaksi pembiayaan.

Sekiranya urusan berkenaan melibatkan transaksi pembiayaan, aset atau liabiliti kewangan dikira pada nilai semasa bayaran hadapan didiskaunkan pada kadar faedah pasaran untuk instrumen hutang yang serupa.

(b) Penilaian Berikutan

Penilaian berikutan untuk aset-aset kewangan bergantung kepada klasifikasi masing-masing.

i. Aset Kewangan Pada Nilai Saksama melalui Lebihan atau Defisit

Aset Kewangan Pada Nilai Saksama melalui lebihan atau defisit termasuk aset kewangan dipegang untuk diniagakan dan aset kewangan yang ditetapkan di waktu pengiktirafan asalnya pada nilai saksama melalui lebihan atau defisit. Aset kewangan diklasifikasikan sebagai dipegang untuk diniagakan sekiranya diperolehi bagi tujuan jualan atau belian semula di masa terdekat. Aset kewangan pada nilai saksama melalui lebihan atau defisit dinyatakan ke Penyata Kedudukan Kewangan pada nilai saksama yang mana perubahan diiktiraf ke lebihan atau defisit.

ii. Pinjaman dan penghutang

Instrumen Pinjaman, Pendahuluan dan Pembiayaan adalah aset kewangan yang mempunyai jadual bayaran yang telah ditetapkan atau ditentukan di mana aset kewangan ini tidak disenaraikan dalam pasaran aktif. Penilaian berikutnya bagi aset kewangan ini adalah pada kos terlunas menggunakan kaedah faedah efektif, selepas Penjejasan nilai.

Instrumen pinjaman yang dikelaskan sebagai aset atau liabiliti semasa dinyatakan pada jumlah tunai tanpa didiskaunkan atau jumlah balasan yang akan diterima atau dibayar kecuali jika urusan berkenaan sebenarnya adalah transaksi pembiayaan.

iii. Aset pelaburan dipegang sehingga matang

Aset kewangan yang mempunyai ketetapan matang dan bayaran tetap (atau boleh ditentukan ketetapannya) dikelaskan sebagai dipegang sehingga matang apabila Kumpulan berhasrat positif dan berkemampuan untuk memegang aset berkenaan sehingga matang.

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

bagi tahun kewangan berakhir 31 Disember 2023 (sambungan)

Selepas taksiran awal, aset berklasifikasi begini akan ditaksir pada kos terlunas menggunakan kaedah faedah efektif selepas Penjejasan nilai. Kos terlunas ditentukan dengan mengambil kira sebarang premium atau diskaun pada tarikh perolehan termasuk fi dan kos yang bersepadu sebagai faedah efektif. Kerugian penjejasan nilai diiktiraf ke lebihan atau defisit.

iv. Aset kewangan sedia dijual

Aset Kewangan Sedia Dijual merupakan aset bukan derivatif yang ditentukan sebagai sedia untuk dijual atau tidak diklasifikasi sebagai pinjaman dan penghutang, aset pelaburan dipegang sehingga matang atau aset kewangan pada nilai saksama melalui lebihan atau defisit.

Selepas taksiran awal, aset kewangan sedia dijual akan ditaksir pada nilai saksama. Keuntungan atau kerugian diiktiraf terus ke rizab nilai saksama melalui Penyata Perubahan Aset Bersih/Ekuiti sehinggalah aset berkenaan dinyahiktiraf. Penyahiktirafan ini dibuat melalui lebihan atau defisit.

(c) Penyahiktirafan

Aset kewangan atau sebahagian daripadanya dinyahiktiraf apabila, dan hanya apabila hak kontraktual kepada aliran tunai daripada aset kewangan itu luput atau aset kewangan dipindahkan kepada pihak lain tanpa mengekalkan kawalan atau risiko dan ganjaran atas aset tersebut pada kuantum yang signifikan.

Pada penyahiktirafan aset kewangan, perbezaan di antara amaun dibawa dan jumlah ganjaran yang diterima (termasuk sebarang aset baru yang diperoleh tolak sebarang liabiliti baru diambil alih) diiktiraf ke lebihan atau defisit.

Liabiliti kewangan atau sebahagian daripadanya dinyahiktiraf apabila, dan hanya apabila, obligasi yang dinyatakan dalam kontrak tamat atau dibatalkan atau luput.

Pada penyahiktirafan liabiliti kewangan, perbezaan di antara amaun dibawa liabiliti kewangan yang dihapuskan atau dipindahkan kepada pihak lain dan ganjaran yang dibayar, termasuk sebarang aset bukan tunai yang dipindahkan atau diambil alih liabilitinya, diiktiraf ke lebihan atau defisit.

(d) Penjejasan nilai untuk aset kewangan

Penilaian dibuat pada setiap tarikh pelaporan untuk menentukan sama ada terdapatnya bukti yang objektif bahawa aset-aset kewangan mengalami penjejasan nilai. Aset kewangan dianggap mengalami Penjejasan nilai apabila terdapat bukti objektif tentang penjejasan nilai disebabkan kejadian selepas tarikh taksiran awal yang memberi kesan kepada anggaran aliran tunai hadapan.

Untuk menentukan sama ada terdapatnya bukti yang objektif bahawa kerugian penjejasan nilai atas aset-aset kewangan telah ditanggung, pertimbangan dibuat ke atas faktor-faktor seperti kebarangkalian ketidakmampuan bayar atau kesukaran kewangan penghutang yang signifikan dan kemungkinan bayaran atau tundaan yang signifikan dalam pembayaran.

i. Aset kewangan dinyatakan pada kos terlunas

Untuk aset kewangan dinyatakan pada kos terlunas, semakan awal dibuat untuk menentukan sama ada terdapat, secara individual, bukti objektif tentang penjejasan nilai untuk aset kewangan yang signifikan secara individual, atau secara kolektif untuk aset yang tidak signifikan bila berdiri secara individual.

Sekiranya bukti sedemikian wujud, jumlah kerugian penurunan nilai ditaksir sebagai perbezaan antara jumlah bawa aset dan nilai semasa bagi aliran tunai masa depan yang dianggarkan didiskaun pada kadar faedah efektif asal aset kewangan tersebut. Kerugian penjejasan nilai tersebut diiktiraf ke lebihan atau defisit.

Nilai bawa aset kewangan tersebut dikurangkan menerusi akaun peruntukan. Apabila penghutang perdagangan menjadi tidak boleh dikutip, ianya dihapus kira menerusi akaun peruntukan tersebut. Kerugian penjejasan nilai diiktiraf ke lebihan atau defisit.

Jika dalam tempoh seterusnya, jumlah kerugian penjejasan nilai berkurang dan pengurangan ini boleh dikaitkan dengan secara objektif kepada satu peristiwa terjadi selepas penjejasan nilai tersebut diiktiraf, kerugian penjejasan nilai diiktiraf terdahulu dibalikkan ke tahap di mana nilai bawa aset tersebut tidak melebihi kos dilunaskan pada tarikh tersebut. Jumlah yang diterbalikkan diiktiraf ke lebihan atau defisit.

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

bagi tahun kewangan berakhir 31 Disember 2023 (sambungan)

ii. **Aset kewangan sedia untuk dijual**

Penurunan yang signifikan atau berpanjangan dalam nilai saksama di bawah kos, kesukaran kewangan penerbit atau penanggung obligasi yang signifikan, dan ketiadaan pasaran dagangan yang aktif adalah pertimbangan-pertimbangan untuk menentukan sama ada terdapatnya bukti yang objektif bahawa sekuriti pelaburan diklasifikasi sebagai aset-aset kewangan sedia untuk dijual di penjejasan nilai.

'Signifikan' bermaksud bandingan kepada kos asal manakala 'berpanjangan' bermaksud bandingan kepada tempoh nilai saksama jatuh dari paras kos asal.

Jika aset kewangan sedia untuk dijual dijejas nilai, satu jumlah yang terdiri daripada perbezaan antara kosnya (bersih dari sebarang pembayaran prinsipal dan pelunasan) dan nilai saksama semasanya, ditolak sebarang kerugian penjejasan nilai diiktiraf sebelum ini di dalam lebihan atau defisit, dipindah daripada rizab di dalam ekuiti ke lebihan atau defisit.

Untuk instrumen hutang yang diklasifikasi sebagai sedia untuk dijual, semakan penjejasan nilai menggunakan asas yang sama dengan aset kewangan dinyatakan pada kos terlunas. Walau bagaimanapun, amaun yang dinyatakan untuk penjejasan nilai ialah kerugian kumulatif ditaksir sebagai perbezaan di antara kos terlunas dan nilai saksama selepas sebarang kerugian ke atas pelaburan yang dahulunya pernah diiktiraf ke lebihan atau defisit.

3.5.1.2. **Liabiliti kewangan**

(a) **Pengiktirafan dan Taksiran Awal**

Liabiliti kewangan yang terkandung di dalam skop MPSAS 29 diklasifikasikan mengikut kesesuaian sebagai: -

- liabiliti kewangan pada nilai saksama melalui lebihan atau defisit, atau
- pinjaman dan pembiayaan.

Klasifikasi ini ditentukan semasa pengiktirafan awal.

Liabiliti kewangan termasuk pemiutang dagangan dan pemiutang lain, overdraf bank, pinjaman dan pembiayaan, dan kontrak jaminan kewangan.

Semua liabiliti kewangan asalnya diiktiraf pada nilai saksama dan, untuk pinjaman dan pembiayaan, dicampur kos transaksi langsung berkaitan.

(b) **Penilaian Berikutan**

Penilaian berikutan untuk liabiliti kewangan bergantung kepada klasifikasi masing-masing.

i. **Liabiliti Kewangan Pada Nilai Saksama melalui Lebihan atau Defisit**

Liabiliti ini termasuk liabiliti kewangan dipegang untuk diniagakan dan liabiliti kewangan ditentukan di waktu pengiktirafan asalnya pada nilai saksama melalui lebihan atau defisit.

Liabiliti kewangan diklasifikasikan sebagai dipegang untuk diniagakan sekiranya diperoleh dengan tujuan untuk dijual dalam tempoh terdekat. Keuntungan atau kerugian dari liabiliti dipegang untuk diniagakan diiktiraf ke lebihan atau defisit.

ii. **Pinjaman dan Pembiayaan**

Selepas pengiktirafan awal, pinjaman mengandungi faedah dan pembiayaan ditaksir pada kos terlunas menggunakan kaedah faedah efektif. Keuntungan dan kerugian diiktiraf ke lebihan atau defisit apabila liabiliti dinyahiktiraf dan juga melalui proses pelunasan berkaedah faedah efektif.

Kos pelunasan dibuat dengan mengambil kira sebarang diskaun atau premium semasa pengambilan dan fi atau kos yang berhubung dengan kadar faedah efektif.

(c) **Penyahiktirafan**

Liabiliti kewangan dinyahiktiraf apabila obligasi telah dipisah keluar, dibatal atau tamat.

Apabila liabiliti kewangan sedia ada ditukar dengan yang lain oleh pemiutang yang sama pada terma yang ketara perbezaannya, atau terma liabiliti sedia ada dimodifikasi secara ketara, pertukaran atau modifikasi berkenaan dikaedahkan sebagai penyahiktirafan liabiliti asal dan pengiktirafan liabiliti yang baru, dan perbezaan diantara nilai bawa diiktiraf ke lebihan atau defisit.

(d) **Ofset Instrumen Kewangan**

Aset dan liabiliti kewangan diofset dan nilai bersih dilaporkan di dalam penyata kedudukan kewangan sekiranya terdapat hak perundangan yang boleh dikuatkuasakan untuk menghapus silang amaun yang diiktiraf dan terdapat hasrat untuk menyelesaikan secara asas bersih, atau untuk merealisasikan aset dan liabiliti secara serentak.

3.6. **Hartanah, Loji dan Peralatan dan Susut Nilai**

3.6.1. **Pengiktirafan dan Taksiran**

Satu-satu perolehan aset yang bernilai RM5,000 dan ke atas untuk satu unit atau set dianggap material dan dipermodalkan.

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

bagi tahun kewangan berakhir 31 Disember 2023 (sambungan)

Hartanah, loji dan peralatan dinyatakan pada kos tolak susut nilai terkumpul dan kerugian penjejasan nilai terkumpul.

Kos adalah termasuk kos perbelanjaan yang berkait secara terus semasa perolehan aset tersebut. Perisian komputer yang bersepadu dengan fungsi peralatan berkenaan dikaedahkan sebagai sebahagian aset yang berkenaan. Apabila terdapat bahagian penting sesuatu hartanah, loji dan peralatan mempunyai anggaran usia penggunaan yang berbeza, bahagian berkenaan akan dikaedahkan sebagai aset berasingan.

Apabila hartanah, loji dan peralatan dijual, untung atau rugi hasil dari penjualan tersebut ditentukan dengan membandingkan harga jualan dengan nilai bawa aset berkenaan dan akan dikredit atau didebitkan ke lebihan atau defisit, di mana berkenaan.

Kos berikutnya akan dimasukkan dalam nilai bawa aset tersebut atau diambil kira sebagai aset yang berasingan, sekiranya bersesuaian, hanya apabila faedah ekonomi masa hadapan berkaitan dengan aset itu, berkemungkinan mengalir kepada Kumpulan dan kos tersebut boleh ditaksir dengan munasabah.

Kos penukaran komponen sesuatu aset diiktiraf ke dalam nilai bawa aset berkenaan sekiranya terdapat manfaat ekonomi yang terkandung di dalam aset boleh dinikmati pada masa hadapan dan kos berkenaan boleh ditaksir dengan wajarnya. Nilai bawa untuk komponen yang ditukar dinyahiktiraf ke lebihan atau defisit.

3.6.2. Susut nilai

Komponen penting bagi sesuatu aset dipertimbangkan dan sekiranya mempunyai usia penggunaan berbeza, komponen berkenaan disusut nilai secara berasingan.

Kerja dalam pembinaan dan tanah milik bebas tidak disusut nilai.

Lain-lain aset hartanah, loji dan peralatan disusut nilaikan mengikut kaedah garis lurus berdasarkan anggaran usia penggunaan berikut:

Tanah pajakan	30 – 99 tahun
Bangunan dan ubahsuai	10 – 50 tahun
Perabot, kelengkapan pejabat, komputer dan kenderaan	5 – 10 tahun
Loji dan mesin	10 tahun

3.7. Aset biologi

3.7.1. Tumbuhan penghasil

Tumbuhan penghasil adalah tumbuhan hidup yang digunakan untuk mengeluarkan hasil agrikultur lebih dari setahun, jauh dari kemungkinan untuk dijual sebagai hasil agrikultur, kecuali sebagai jualan sisa. Tumbuhan penghasil yang tersedia untuk menghasilkan diukur pada kos selepas susut nilai terkumpul dan penjejasan nilai terkumpul. Kos termasuk perbelanjaan menanam, yang mewakili kos bermula dari membersihkan kawasan tanah sehingga titik tuaian. Tumbuhan penghasil mempunyai kitaran hidup purata dua puluh tiga (23) tahun yang mana tiga (3) tahun sebagai tumbuhan pra-matang dan tahun selanjutnya sebagai tumbuhan matang. Tumbuhan matang disusut nilai secara kaedah garis lurus sepanjang jangka hayat selama dua puluh (20) tahun. Tumbuhan pra-matang tidak di susut nilai sehingga boleh mula menghasilkan.

3.7.2. Hasil buah sedang membesar di tumbuhan penghasil

Hasil buah sedang membesar di tumbuhan penghasil ditaksir pada nilai saksama selepas kos untuk menjual. Sebarang keuntungan atau kerugian dari perubahan nilai saksama selepas kos untuk menjual di tumbuhan penghasil diiktiraf ke lebihan atau defisit. Nilai saksama diukur pada nilai semasa jangkaan aliran tunai dari hasil buah yang sedang membesar di tumbuhan penghasil. Jangkaan aliran tunai dianggap menggunakan kaedah output dan anggaran harga pasaran hasil yang sedang membesar di tumbuhan penghasil.

3.7.3. Ternakan dan tanaman anak benih

Inventori yang terdiri dari ternakan dan tanaman anak benih ditaksir mengikut nilai pasaran bersih selepas mengambil kira anggaran kos pada masa jualan dibuat. Nilai pasaran bersih adalah nilai pasaran ternakan dan tanaman anak benih berkenaan selepas ditolak kos pengangkutan dan kos lain yang terlibat bagi urusan membawa ternakan dan anak benih ke pasar. Anggaran kos pada masa jualan termasuk pembayaran komisen, cukai yang dikenakan oleh pihak berkuasa percukaian, cukai pindahan dan duti, jika berkenaan.

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

bagi tahun kewangan berakhir 31 Disember 2023 (sambungan)

3.8. Kos pembangunan hartanah

Kos pembangunan hartanah merangkumi setiap kos yang berkait terus kepada aktiviti pembangunan atau kos yang diperuntukkan secara munasabah terhadap aktiviti-aktiviti tersebut.

Apabila hasil kewangan dari pembangunan hartanah itu dapat dinilai secara munasabah, pendapatan dan perbelanjaan pembangunan hartanah dinyatakan ke dalam lebihan atau defisit berdasarkan kaedah peringkat jangka siap. Peringkat jangka siap ditaksir menggunakan peratusan kos sudah dibelanjakan terhadap anggaran jumlah kos kerja.

Di mana hasil kewangan sesuatu aktiviti pembangunan tidak dapat dianggarkan secara berkesan, hasil pembangunan hartanah diiktiraf hanya pada peringkat kos pembangunan hartanah yang berkemungkinan diperolehi kembali, serta kos pembangunan hartanah ke atas hartanah yang dijual sebagai perbelanjaan pada jangka masa ia berlaku.

Sebarang jangkaan kerugian ke atas projek pembangunan diiktiraf segera sebagai perbelanjaan.

Kos pembangunan hartanah yang tidak diiktiraf sebagai perbelanjaan diiktiraf sebagai aset, dan ditaksir sejauh mana kos pembangunan harta boleh diperolehi.

3.9. Inventori

Inventori yang terdiri daripada minyak sawit mentah, isirong, pengeluaran berasaskan getah, baja, bahan kimia, kacang penutup bumi, peralatan ladang, alat gantian dan inventori berjenis ternakan, dinyatakan pada kos atau nilai boleh realisasi bersih, yang mana lebih rendah. Kos dinyatakan berdasarkan kos purata berwajaran. Kos terdiri daripada harga belian asal dan kos-kos lain yang ditanggung untuk membawa inventori ke lokasi semasa. Nilai pasaran bersih terdiri daripada nilai anggaran jualan biasa ditolak kos jualan dan pengedaran dan semua kos terlibat dalam penyediaan barangan.

3.10. Pelaburan hartanah

Pelaburan hartanah terdiri daripada tanah dan bangunan yang dipegang bagi mendapatkan pulangan sewa jangka panjang atau untuk kenaikan modal atau kedua-duanya dan tidak diduduki sepenuhnya atau pada bahagian yang tidak signifikan.

Pelaburan hartanah asalnya dinyatakan pada kos yang termasuk perbelanjaan yang berkait secara langsung untuk mendapatkan aset berkenaan.

Kumpulan menerima pakai model kos bagi menyatakan semua pelaburan hartanah. Dalam model kos, pelaburan hartanah dinyatakan pada kos tolak susut nilai terkumpul dan kerugian penjejakan nilai terkumpul.

Bangunan disusut nilaikan mengikut kaedah garis lurus berdasarkan anggaran usia penggunaan 50 tahun.

Pada setiap tarikh penyata kedudukan kewangan, Kumpulan menilai sama ada terdapat sebarang petunjuk penjejakan nilai aset. Jika petunjuk sedemikian wujud, jumlah dibawa aset diturunkan dengan serta merta kepada jumlah boleh diperolehi sekiranya jumlah dibawa aset adalah lebih besar daripada jumlah yang boleh diperolehi semula.

Pelaburan hartanah dinyahiktiraf apabila dijual atau penggunaan dihentikan dan tiada manfaat ekonomi yang akan diperolehi apabila dilupuskan. Perbezaan diantara terimaan bersih dan nilai bawa diiktiraf ke untung atau rugi dalam tempoh tahun kewangan aset berkenaan dinyahiktiraf.

3.11. Geran Kerajaan

Geran kerajaan diiktiraf ke Penyata Kedudukan Kewangan apabila terdapat jaminan munasabah bahawa geran berkenaan akan diterima. Kaedah pelunasan adalah seperti dinyatakan di Nota 3.14.

3.12. Peruntukan liabiliti

Peruntukan diiktiraf apabila wujud obligasi semasa yang konstruktif dan dari segi perundangan, kesan daripada peristiwa lalu dan berkemungkinan bahawa aliran keluar sumber yang melibatkan manfaat ekonomi akan diperlukan untuk menyelesaikan obligasi tersebut dan amaun obligasi itu boleh dianggarkan dengan pasti.

Peruntukan disemak pada setiap tarikh pelaporan dan diselaraskan untuk membayangkan anggaran semasa terbaik. Jika tiada lagi kemungkinan bahawa aliran keluar sumber ekonomi akan diperlukan untuk menyelesaikan obligasi itu, peruntukan tersebut akan dibalikkan.

Apabila pendiskauan digunakan, peningkatan dalam peruntukan yang disebabkan oleh peredaran masa diiktiraf sebagai kos kewangan.

3.13. Tunai dan Tunai Setara

Tunai dan tunai setara adalah tunai di tangan, baki dalam bank, deposit permintaan jangka pendek dan pelaburan jangka pendek cair yang boleh ditukarkan kepada jumlah tunai yang diketahui dan adalah tertakluk kepada risiko perubahan nilai yang tidak ketara.

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

bagi tahun kewangan berakhir 31 Disember 2023 (sambungan)

Bagi penyediaan aliran tunai, tunai dan setara tunai dinyatakan setelah ditolak overdraf bank dan simpanan tetap yang dicagarkan.

3.14. Pengiktirafan pendapatan

Pendapatan transaksi bukan tukaran

- a. Pendapatan geran kerajaan tanpa syarat pelaksanaan spesifik diiktiraf sebagai pendapatan apabila geran berkenaan dapat dipastikan penerimaannya.
- b. Pendapatan geran kerajaan dengan syarat pelaksanaan spesifik diiktiraf sebagai pendapatan apabila terlaksana syarat-syarat berkenaan.
- c. Kutipan ses dari Kastam – apabila wang ses diterima daripada Kastam Diraja Malaysia serta kutipan ses dari Lembaga Getah Malaysia (LGM) – apabila wang diterima daripada LGM bagi getah yang dijual dalam negeri.
- d. Denda atau pampasan perolehan dan pengangkutan baja serta apa-apa denda atau pampasan lain yang diterima.

Pendapatan transaksi tukaran

- e. Pendapatan yuran diiktiraf berdasarkan akruan mengikut peratusan tempoh pembelajaran atau apabila Kolej RISDA tidak perlu membuat pemulangan yuran kepada pelajar.
- f. Pendapatan faedah dari simpanan dan deposit tetap diiktiraf mengikut asas akruan.
- g. Pendapatan sewaan diiktiraf mengikut asas akruan mengikut tempoh perjanjian penyewaan yang berkaitan.
- h. Pendapatan dividen diiktiraf apabila hak untuk menerima pembayaran ditetapkan.
- i. Hasil keuntungan daripada pinjaman dikira berasaskan baki pokok pinjaman setiap bulan.
- j. Pendapatan bagi pengurusan dan perkhidmatan perundingan diiktiraf berasaskan akruan apabila perkhidmatan telah diberikan kepada pelanggan.
- k. Pendapatan bagi jualan barangan diinvois diiktiraf selepas penghantaran barangan dan terimaan oleh pelanggan, ditolak diskaun, kembalikan dan apabila risiko serta manfaat pemilikan berpindah kepada pelanggan.
- l. Pendapatan komisen diiktiraf selepas ditolak yuran pengenalan pelanggan berdasarkan kepada tarikh permulaan atau tarikh bil yang mana terkemudian; dan pelarasan premium, termasuk pembatalan dasar, diiktiraf apabila ia berlaku.
- m. Pendapatan kontrak pembinaan diiktiraf mengikut perkadaran kos kontrak dibelanja untuk kerja setakat yang dilaksanakan sehingga kini kepada anggaran jumlah kos kontrak berkenaan.

3.15. Pajakan

3.15.1. Sebagai pemajak

Pajakan-pajakan dimana Kumpulan dan RISDA tidak mengekalkan secara ketara segala risiko dan ganjaran pemilikan aset tersebut, belanja sewaan dimasukkan ke dalam lebihan atau defisit dalam tahun ia ditanggung.

Pajakan-pajakan kewangan, yang dipindahkan kepada Kumpulan dan RISDA secara ketara segala risiko dan ganjaran sampingan berkaitan kepada pemilikan item yang dipajak, dipermodal pada permulaan pajakan tersebut pada nilai saksama aset yang dipajak tersebut, atau sekiranya lebih rendah, pada nilai semasa bagi pembayaran pajakan minimum. Sebarang kos-kos langsung awal juga ditambah kepada jumlah yang dipermodal. Pembayaran pajakan dibahagikan antara caj-caj kewangan dan pengurangan liabiliti pajakan tersebut untuk mencapai satu kadar faedah yang tetap atas baki liabiliti selebihnya. Caj-caj kewangan dicaj ke lebihan atau defisit. Sewa luar jangka, jika ada, dicaj sebagai perbelanjaan dalam tempoh-tempoh dalam mana ianya ditanggung.

Aset-aset yang dipajak disusut nilai sepanjang hayat berguna yang dianggar bagi aset tersebut. Walau bagaimanapun, jika tiada kepastian yang munasabah tentang perolehan pemilikan pada akhir tempoh pajakan, aset tersebut disusut nilai bagi tempoh yang lebih pendek antara jangka hayat berguna yang dianggar dan juga tempoh pajakan tersebut. Pembayaran pajakan operasi diiktiraf sebagai perbelanjaan di dalam lebihan atau defisit atau rugi atas dasar garis lurus bagi tempoh pajakan tersebut.

Manfaat agregat bagi insentif yang disediakan oleh pemberi pajak diiktiraf sebagai pengurangan perbelanjaan sewa bagi tempoh pajakan atas dasar garis lurus. disediakan oleh pemberi pajak diiktiraf sebagai pengurangan perbelanjaan sewa bagi tempoh pajakan atas dasar garis lurus.

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

bagi tahun kewangan berakhir 31 Disember 2023 (sambungan)

3.15.2. Sebagai pemberi pajak

Pajakan-pajakan di mana Kumpulan dan RISDA secara ketara mengekalkan segala risiko dan ganjaran pemilikan bagi aset tersebut diklasifikasi sebagai pajakan-pajakan operasi. Kos-kos langsung awal yang ditanggung dalam perundingan satu pajakan operasi ditambah kepada nilai bawa bagi aset yang dipajak dan diiktiraf bagi tempoh pajakan tersebut atas dasar-dasar yang sama dengan pendapatan sewa. Dasar perakaunan bagi pendapatan sewa dibentang dalam Nota 3.14.

3.16. Cukai semasa dan tertunda

Perbelanjaan cukai semasa adalah cukai pada kadar semasa berdasarkan keuntungan kena cukai yang diperolehi pada tahun kewangan.

Cukai tertunda diperuntukkan sepenuhnya, menggunakan kaedah liabiliti, atas perbezaan sementara yang timbul di antara asas cukai aset dan liabiliti serta nilai bawa di dalam penyata kewangan.

Aset cukai tertunda diiktiraf hanya ke tahap terdapat kemungkinan bahawa keuntungan boleh cukai di masa hadapan akan tersedia berbanding dengan perbezaan sementara yang boleh ditolak atau kerugian cukai belum digunakan dapat digunakan.

Cukai tertunda ditentukan menggunakan kadar cukai (dan undang-undang cukai) yang telah digubal atau hampir sepenuhnya digubal menjelang tarikh penyata kedudukan kewangan dan dijangka akan diguna pakai apabila aset cukai tertunda berkenaan direalisasi atau liabiliti cukai tertunda diselesaikan.

3.17. Manfaat kakitangan

3.17.1. Manfaat jangka pendek

Upah, gaji, bonus dan cuti diiktiraf sebagai perbelanjaan dalam tahun di mana perkhidmatan diberikan oleh kakitangan. Faedah jangka pendek terkumpul berbayar seperti gantian cuti rehat terkumpul yang dibayar pada masa persaraan diiktiraf dalam tahun perkhidmatan diberikan di mana kakitangan mendapat kelayakan tersebut.

3.17.2. Pelan Caruman ditentukan

Kumpulan dan RISDA dikehendaki membuat sumbangan kepada Kumpulan Wang Simpanan Pekerja (KWSP) dan Kumpulan Wang Amanah Persaraan. Majikan dan kakitangan Kumpulan dan RISDA masing-masing membuat sumbangan bulanan kepada KWSP mengikut kadar yang ditetapkan. Sumbangan Kumpulan dan RISDA kepada KWSP ditunjukkan berasingan sebagai kos kakitangan.

3.17.3. Manfaat jangka panjang

Bayaran manfaat pekerja jangka panjang selepas persaraan dan/atau selepas tamat tempoh perkhidmatan kontrak diiktiraf secara akrual ke lebihan atau defisit tahun semasa sebagai bayaran manfaat pekerja dan di penyata kedudukan kewangan sebagai liabiliti yang dikenali sebagai Peruntukan Manfaat Pekerja.

Pengiraan obligasi manfaat ditentukan atau amaun liabiliti kepada pesara dibuat oleh firma aktuari bebas yang berkeelayakan berdasarkan kaedah Unit Kredit Dijangka. Faktor yang digunapakai adalah jangkaan aliran tunai masa hadapan didiskaunkan, menggunakan kadar faedah pasaran bon korporat berkualiti tinggi.

Jenis manfaat jangka panjang diiktiraf secara asas akrual adalah:

- Manfaat perubatan pasca perkhidmatan; dan
- Bayaran gantian cuti rehat.

Nilai semasa manfaat perubatan pasca perkhidmatan bergantung kepada beberapa faktor yang ditentukan sebagai asas aktuari dengan menggunakan beberapa andaian. Andaian adalah digunakan untuk menentukan kos bersih bagi perubatan pesara, termasuk kadar diskaun dan jangkaan kadar kos perubatan. Sebarang perubahan dalam andaian ini akan memberi kesan ke atas nilai dibawa manfaat perubatan pasca perkhidmatan.

Bagi nilai semasa ganjaran gantian cuti rehat, ia bergantung kepada beberapa faktor yang ditentukan sebagai asas aktuari dengan menggunakan beberapa andaian. Andaian diguna untuk menentukan jumlah gratuiti, termasuk kadar diskaun, jangkaan kadar kenaikan gaji tahunan dan kadar pelarasan gaji. Sebarang perubahan dalam andaian ini akan memberi kesan ke atas nilai dibawa ganjaran gantian cuti rehat.

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

bagi tahun kewangan berakhir 31 Disember 2023 (sambungan)

Kumpulan dan RISDA melaksanakan penilaian aktuari setiap tiga (3) tahun. Penilaian aktuari telah dilaksanakan mulai tahun kewangan 2018. Kadar faedah digunakan berdasarkan kadar faedah bon korporat berkualiti tinggi. Kadar faedah ini digunakan bagi menentukan anggaran semasa bagi jangkaan aliran tunai keluar masa hadapan yang diperlukan bagi menyelesaikan Obligasi Ganjaran Persaraan Kakitangan.

3.18. Penjejasan nilai untuk aset bukan kewangan

Nilai bawa aset lain, selain dari inventori dan aset cukai tertunda, disemak semula pada setiap tarikh pelaporan untuk menentukan sama ada terdapat petanda penjejasan nilai. Nilai bawa disemak lebih kerap sekiranya peristiwa atau perubahan kepada keadaan menggambarkan nilai bawa mungkin terjejas nilai, sebagaimana dinyatakan di dalam polisi perakaunan aset berkenaan.

Sekiranya wujud petanda, amaun boleh pulih aset berkenaan akan dianggar. Kerugian penjejasan nilai diiktiraf bila nilai bawa aset atau unit janaan tunai untuk aset berkenaan melebihi amaun boleh pulih. Kerugian penjejasan nilai diiktiraf ke lebihan atau defisit. Unit janaan tunai ialah aset terkecil yang dikenal pasti untuk menjana aliran tunai hasil kegunaan berterusan yang secara umum bebas dari aset atau kumpulan lain.

Kerugian penjejasan nilai yang diiktiraf berkaitan dengan unit janaan tunai diperuntukkan dulu untuk mengurangkan muhibah yang diperuntukkan kepada unit dan kemudian pengurangan dibuat kepada aset lain di dalam unit secara kaedah pro-rata.

Amaun boleh pulih ialah amaun tertinggi diantara nilai saksama aset ditolak kos melupus dan nilai hasil guna. Untuk menaksir nilai hasil guna, anggaran aliran tunai hadapan didiskaun kepada nilai semasa menggunakan kadar diskaun sebelum cukai yang mencerminkan nilai masa wang pada taksiran pasaran semasa dan risiko spesifik kepada aset berkenaan. Untuk aset yang tidak menjana aliran tunai secara berasingan, nilai boleh pulih ditentukan untuk unit janaan tunai yang melingkungi aset berkenaan.

Kerugian penjejasan nilai untuk muhibah tidak dibalikkan semula di tempoh berikutnya. Untuk aset lain, kerugian penjejasan nilai akan dibalikkan sekiranya terdapat perubahan kepada anggaran yang dulunya diguna untuk penentuan amaun boleh pulih. Kerugian penjejasan nilai dibalikkan hanya ke tahap amaun bawa aset tidak melebihi amaun bawa yang telah ditentukan, selepas susut nilai dan pelunasan, sekiranya tiada kerugian penjejasan nilai yang diiktiraf sebelumnya.

Pembalikan penjejasan nilai dikredit ke lebihan atau defisit dalam tahun kewangan pembalikan diiktiraf.

4. Penggunaan pertimbangan, anggaran dan andaian

Penyediaan penyata kewangan yang mematuhi MPSAS memerlukan pihak pengurusan untuk membuat pertimbangan, anggaran dan andaian yang memberi kesan kepada penggunaan polisi perakaunan dan jumlah aset-aset, liabiliti, pendapatan dan perbelanjaan.

Walaupun anggaran dan pandangan adalah berdasarkan pengetahuan terbaik, namun demikian keputusan sebenar mungkin berbeza.

Anggaran dan andaian mendasari disemak secara berterusan. Perbezaan akibat semakan kepada anggaran perakaunan diiktiraf dalam tempoh di mana anggaran disemak dan dalam mana-mana tempoh yang berkenaan.

Perkara signifikan melibatkan ketidakpastian anggaran dan pertimbangan kritikal dalam mengguna pakai polisi perakaunan yang mempunyai kesan signifikan kepada amaun yang diiktiraf di penyata kewangan adalah seperti berikut:-

4.1. Peruntukan manfaat kakitangan

Liabiliti manfaat pekerjaan jangka panjang kakitangan mengandungi gantian cuti rehat dan manfaat perubatan pasca persaraan dan dibuat menggunakan pengiraan aktuari oleh firma aktuari profesional.

Nilai semasa obligasi gantian cuti rehat merujuk kepada anggaran perkiraan cuti rehat terkumpul layak dibayar sebagai balasan apabila kakitangan bersara bagi kumpulan kakitangan tertentu yang masih berkhidmat pada akhir tahun kewangan. Anggaran adalah berdasarkan gaji semasa kakitangan pada akhir tahun kewangan.

Nilai semasa obligasi manfaat perubatan pasca persaraan dibuat berdasarkan kadar diskaun dan kadar inflasi kos perubatan yang tertakluk kepada keadaan luaran (seperti suasana ekonomi semasa dan data industri) dan keadaan dalaman seperti pengalaman tahun lalu, polisi dan amalan kebiasaan, serta kadar diskaun.

Sebarang perubahan ke atas andaian ini akan memberi kesan kepada amaun bawaan peruntukan manfaat kakitangan seperti yang didedahkan di Nota 28.

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

bagi tahun kewangan berakhir 31 Disember 2023 (sambungan)

4.2. Penjelasan nilai aset kewangan pinjaman, pendahuluan dan penghutang

Dalam menentukan penjelasan nilai ke atas pinjaman, pendahuluan dan penghutang, anggaran dibuat ke atas jumlah dan masa aliran tunai masa hadapan. Dalam menganggarkan aliran tunai ini, pertimbangan dibuat mengenai peminjam, atau keadaan kewangan pelanggan dan nilai boleh direalisasi bersih cagaran.

5. Maklumat bajet

Bajet tahunan merujuk kepada perbelanjaan dan pendapatan dirancang untuk menentukan keperluan RISDA yang didedahkan di dalam penyata bajet mengikut asas tunai sebagaimana bajet tahunan RISDA disedia dan dibentangkan dan tidak termasuk entiti dikawal.

6. Muhibah atas penyatuan

	Kumpulan	
	2023 RM	2022 RM
Pembelian entiti dikawal (Nota 12)/Pada akhir tahun	15,006,302	-

Untuk tujuan ujian rosotnilai, muhibah atas penyatuan diagihkan kepada entiti dikawal, yang mewakili paras terendah di dalam Kumpulan dimana muhibah dipantau untuk tujuan pengurusan dalaman.

Amaun agregat muhibah diagihkan kepada unit janaan tunai ("CGU") yang terlibat di dalam penjualan baja. Amaun boleh realis untuk CGU ditentukan berdasarkan nilai penggunaan yang dikira berdasarkan unjuran aliran tunai menurut bajet kewangan diluluskan oleh pengarah entiti dikawal terlibat. Andaian utama yang digunakan adalah termasuk jangkaan pengurusan untuk peningkatan kuantiti baja dijual setiap tahun.

7. Aset cukai tertunda

	Kumpulan	
	2023 RM	2022 RM
Baki awal	(2,373,145)	(1,822,275)
Pembelian entiti dikawal (Nota 12)	(2,866,588)	-
Pindahan (ke)/dari lebihan atau defisit (Nota 44)	(49,751)	(550,870)
Baki akhir	(5,289,484)	(2,373,145)
Analisa adalah seperti berikut:		
Aset cukai tertunda	379,985	437,805
Liabiliti cukai tertunda	(5,669,469)	(2,810,950)
	(5,289,484)	(2,373,145)
Aset/ (Liabiliti) cukai tertunda terdiri daripada berikut:		
Perbezaan di antara nilai bawa hartanah, loji dan peralatan dan asas cukai	(6,167,243)	(3,357,236)
Kerugian cukai belum diserap	323,111	391,658
Elaun modal belum diserap	-	346,738
Peruntukan penjelasan hutang	245,360	245,695
Pendapatan tertunda	309,288	-
	(5,289,484)	(2,373,145)

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

bagi tahun kewangan berakhir 31 Disember 2023 (sambungan)

8. Hartanah, loji dan peralatan

Kumpulan 2023	Nota	Perabot kelengkapan pejabat, komputer dan kendaraan					Jumlah RM
		Tanah milik bebas RM	Tanah pajakan RM	Bangunan dan ubahsua RM	Loji dan mesin RM	Kerja dalam pelaksanaan RM	
Kos							
Baki 1 Januari 2023		59,886,116	70,086,666	563,120,628	188,781,696	50,496,015	1,143,601,759
Pembelian entiti dikawal	12	-	-	31,147,772	18,488,225	-	51,011,009
Penambahan		614,800	303,628	7,709,225	10,949,962	35,400,655	88,773,569
Pelupusan		(39,122)	(2,010)	(1,241,046)	(8,562,357)	(21,472,527)	(50,179,132)
Hapuskira		-	-	-	(155,717)	-	(155,717)
Pindahan daripada inventori	18	-	-	-	8,581,754	-	8,581,754
Pindahan daripada belum terima lain	17	-	-	-	7,163,150	-	7,163,150
Pindahan		-	-	8,682,450	(4,837,077)	(5,362,457)	-
Baki 31 Disember 2023		60,461,794	70,388,284	609,419,029	204,820,449	59,061,686	1,248,796,392
Susut nilai dan penjejasan nilai terkumpul							
Baki 1 Januari 2023		-	34,350,127	212,256,465	133,805,057	-	559,822,042
Pembelian entiti dikawal	12	-	-	4,281,434	1,242,274	-	12,865,292
Susut nilai semasa	40	-	1,520,835	14,732,784	11,822,433	-	44,905,667
Penjejasan nilai semasa	41	-	-	-	68,675	-	68,675
Pelupusan		-	(756)	(373,704)	(4,878,012)	-	(13,318,640)
Hapuskira		-	-	-	(148,201)	-	(148,201)
Pindahan		-	-	3,283,672	(2,187,387)	-	-
Baki 31 Disember 2023		-	35,870,206	234,180,651	145,903,675	-	604,194,835
Nilai bawa bersih pada 31 Disember 2023							
		60,461,794	34,518,078	375,238,378	58,916,774	59,061,686	644,601,557

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

bagi tahun kewangan berakhir 31 Disember 2023 (sambungan)

8. Hartanah, loji dan peralatan (sambungan)

Kumpulan 2022	Nota	Tanah milik bebas RM	Tanah pajakan RM	Bangunan dan ubahsuai RM	Perabot kelengkapan pejabat, komputer dan kendaraan RM	Loji dan mesin RM	Kerja dalam pelaksanaan RM	Jumlah RM
Kos								
Baki 1 Januari 2022		59,886,116	70,096,081	558,742,760	206,616,655	185,725,722	35,699,988	1,116,767,322
Penambahan		-	-	7,826,634	28,957,064	7,464,528	40,925,041	85,173,267
Pindahan kepada hartanah pelaburan	10	-	(9,415)	(180,157)	-	-	-	(189,572)
Pindahan dari aset dipegang untuk dijual		-	-	220,941	-	-	-	220,941
Pelupusan		-	-	(3,489,550)	(25,542,994)	(6,254,097)	(23,083,558)	(58,370,199)
Pindahan		-	-	-	1,199,913	1,845,543	(3,045,456)	-
Baki 31 Disember 2022		59,886,116	70,086,666	563,120,628	211,230,638	188,781,696	50,496,015	1,143,601,759
Susut nilai terkumpul								
Baki 1 Januari 2022		-	32,987,661	200,459,451	169,734,580	133,407,733	-	536,589,425
Susut nilai semasa	40	-	1,363,475	13,904,102	16,579,988	4,979,969	-	36,827,534
Pelupusan		-	-	(2,080,066)	(6,904,175)	(4,582,645)	-	(13,566,886)
Pindahan kepada hartanah pelaburan	10	-	(1,009)	(27,022)	-	-	-	(28,031)
Baki 31 Disember 2022		-	34,350,127	212,256,465	179,410,393	133,805,057	-	559,822,042
Nilai bawa bersih pada 31 Disember 2022		59,886,116	35,736,539	350,864,163	31,820,245	54,976,639	50,496,015	583,779,717

Termasuk di dalam hartanah, loji dan peralatan adalah bangunan yang dicagarkan bagi memperoleh kemudahan bank seperti dinyatakan di Nota 27.

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

bagi tahun kewangan berakhir 31 Disember 2023 (sambungan)

8. Hartanah, loji dan peralatan (sambungan)

		Nota		Perabot kelengkapan pejabat, komputer dan kenderaan					Loji dan mesin		Kerja dalam pelaksanaan	Jumlah RM
RISDA 2023		Tanah milik bebas RM	Tanah pajakan RM	Bangunan dan ubahsuai RM								
Kos												
Baki 1 Januari 2023		58,402,106	69,811,666	505,962,950		135,694,774		177,457,134		34,490,091		981,818,721
Penambahan		-	303,628	6,643,233		19,858,084		8,839,850		33,052,941		68,697,736
Pelupusan		(39,122)	(2,010)	(360,724)		(14,459,078)		(7,367,261)		(21,472,527)		(43,700,722)
Pindahan		-	-	3,448,351		-		740,353		(4,188,704)		-
Baki 31 Disember 2023		58,362,984	70,113,284	515,693,810		141,093,780		179,670,076		41,881,801		1,006,815,735
Susut nilai terkumpul												
Baki 1 Januari 2023		-	34,270,377	196,034,460		115,284,962		118,550,757		-		464,140,556
Susut nilai semasa	40	-	1,518,085	12,677,600		8,460,917		9,597,209		-		32,253,811
Pelupusan		-	(756)	(247,055)		(4,016,844)		(4,125,505)		-		(8,390,160)
Baki 31 Disember 2023		-	35,787,706	208,465,005		119,729,035		124,022,461		-		488,004,207
Nilai bawa bersih pada 31 Disember 2023												
		58,362,984	34,325,578	307,228,805		21,364,745		55,647,615		41,881,801		518,811,528

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

bagi tahun kewangan berakhir 31 Disember 2023 (sambungan)

8. Hartanah, loji dan peralatan (sambungan)

RISDA 2022		Nota		Perabot kelengkapan pejabat, komputer dan kenderaan					Loji dan mesin		Kerja dalam pelaksanaan	Jumlah RM
		Tanah milik bebas RM	Tanah pajakan RM	Bangunan dan ubahsuai RM								RM
Kos												
Baki 1 Januari 2022		58,402,106	69,811,666	498,514,565	134,142,925	170,083,516	33,752,762					964,707,540
Penambahan		-	-	7,398,385	14,942,033	7,104,067	2,632,872					32,077,357
Pelupusan		-	-	-	(13,390,184)	(1,575,992)	-					(14,966,176)
Pindahan		-	-	50,000	-	1,845,543	(1,895,543)					-
Baki 31 Disember 2022		58,402,106	69,811,666	505,962,950	135,694,774	177,457,134	34,490,091					981,818,721
Susut nilai terkumpul												
Baki 1 Januari 2022		-	32,909,652	183,421,951	109,431,292	118,855,875	-					444,618,770
Susut nilai semasa		-	1,360,725	12,612,509	11,964,498	4,277,527	-					30,215,259
Pelupusan		-	-	-	(6,110,828)	(4,582,645)	-					(10,693,473)
Baki 31 Disember 2022		-	34,270,377	196,034,460	115,284,962	118,550,757	-					464,140,556
Nilai bawa bersih pada 31 Disember 2022		58,402,106	35,541,289	309,928,490	20,409,812	58,906,377	34,490,091					517,678,165

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

bagi tahun kewangan berakhir 31 Disember 2023 (sambungan)

9. Aset biologi

(a) Tumbuhan penghasil pada kos disusutnilai

Kumpulan	Nota	Sawit RM	Getah RM	Jumlah RM
Kos				
Baki 1 Januari 2022		514,882,107	118,464,301	633,346,408
Penambahan		33,513,614	9,059,225	42,572,839
Baki 31 Disember 2022		548,395,721	127,523,526	675,919,247
Baki 1 Januari 2023		548,395,721	127,523,526	675,919,247
Penambahan		35,195,409	3,505,890	38,701,299
Baki 31 Disember 2023		583,591,130	131,029,416	714,620,546
Susut nilai terkumpul				
Baki 1 Januari 2022		245,386,088	77,207,963	322,594,051
Susut nilai semasa	40	19,431,273	4,727,637	24,158,910
Baki 31 Disember 2022		264,817,361	81,935,600	346,752,961
Baki 1 Januari 2023		264,817,361	81,935,600	346,752,961
Susut nilai semasa	40	(8,044,980)	3,648,731	(4,396,249)
Baki 31 Disember 2023		256,772,381	85,584,331	342,356,712
Nilai bawa bersih pada 31 Disember 2022		283,578,360	45,587,926	329,166,286
Nilai bawa bersih pada 31 Disember 2023		326,818,749	45,445,085	372,263,834

RISDA	Nota	Sawit RM	Getah RM	Jumlah RM
Kos				
Baki 1 Januari 2022		509,666,005	118,464,301	628,130,306
Penambahan		33,513,614	9,059,225	42,572,839
Baki 31 Disember 2022		543,179,619	127,523,526	670,703,145
Baki 1 Januari 2023		543,179,619	127,523,526	670,703,145
Penambahan		35,195,409	3,505,890	38,701,299
Baki 31 Disember 2023		578,375,028	131,029,416	709,404,444
Susut nilai terkumpul				
Baki 1 Januari 2022		243,299,647	77,207,963	320,507,610
Susut nilai semasa	40	19,170,468	4,727,637	23,898,105
Baki 31 Disember 2022		262,470,115	81,935,600	344,405,715
Baki 1 Januari 2023		262,470,115	81,935,600	344,405,715
Susut nilai semasa	40	(8,305,785)	3,648,731	(4,657,054)
Baki 31 Disember 2023		254,164,330	85,584,331	339,748,661
Nilai bawa bersih pada 31 Disember 2022		280,709,504	45,587,926	326,297,430
Nilai bawa bersih pada 31 Disember 2023		324,210,698	45,445,085	369,655,783

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

bagi tahun kewangan berakhir 31 Disember 2023 (sambungan)

9. Aset biologi (sambungan)

(b) Keluaran aktiviti pertanian pada nilai saksama

Kumpulan	Buah tandan segar RM	Ternakan RM	Tanaman anak benih RM	Jumlah RM
Baki 1 Januari 2022	16,701,460	16,162,808	27,442,049	60,306,317
Belian tambahan	-	1,396,739	21,265,453	22,662,192
Jualan	-	(3,452,039)	(26,378,682)	(29,830,721)
Perubahan nilai saksama	(2,656,211)	238,599	2,761,422	343,810
Baki 31 Disember 2022	14,045,249	14,346,107	25,090,242	53,481,598
Baki 1 Januari 2023	14,045,249	14,346,107	25,090,242	53,481,598
Belian tambahan	-	5,345,470	-	5,345,470
Jualan	-	(2,110,694)	-	(2,110,694)
Perubahan nilai saksama	1,096,875	2,332,011	1,523,439	4,952,325
Baki 31 Disember 2023	15,142,124	19,912,894	26,613,681	61,668,699
RISDA				Jumlah RM
Buah tandan segar				
Baki 1 Januari 2022				16,635,362
Perubahan nilai saksama				(2,811,325)
Baki 31 Disember 2022				13,824,037
Baki 1 Januari 2023				13,824,037
Perubahan nilai saksama				1,186,112
Baki 31 Disember 2023				15,010,149

Buah tandan segar

Bagi tahun kewangan berakhir 31 Disember 2023, Kumpulan dan RISDA telah menuai buah tandan segar ("BTS") sebanyak lebih kurang 565,478 tan metrik (2022: 554,471 tan metrik).

Pada 31 Disember 2023 kuantiti bagi buah tandan segar yang tidak dituai oleh Kumpulan dan RISDA termasuk dalam penilaian nilai saksama adalah sebanyak 70,856 tan metrik (2022: 82,293 tan metrik).

Dalam menentukan nilai saksama, pihak pengurusan telah mempertimbangkan kandungan minyak BTS belum matang. Disebabkan kandungan minyak bertambah secara eksponen dalam masa 15 hari sebelum penuaian, BTS lebih dari 2 minggu sebelum penuaian dikeluarkan daripada penilaian disebabkan nilai saksama yang dianggap boleh diabaikan. Nilai saksama yang ditentukan mengambil kira keputusan ujian makmal ke atas analisa pengekstrakan minyak ke atas BTS.

Ternakan

Ternakan merujuk kepada lembu. Pada 31 Disember 2023, lembu ternakan yang belum dijual bagi Kumpulan termasuk dalam penilaian nilai saksama adalah sebanyak 5,090 ekor (2022: 4,499 ekor).

Nilai saksama ternakan ditentukan berdasarkan harga yang akan diterima sekiranya ternakan dijual pada hujung tahun kewangan, selepas mengambil kira kos jualan secara langsung yang terlibat. Andaian signifikan dalam penentuan nilai saksama ialah anggapan bahawa harga jualan terdekat dengan hujung tahun kewangan ialah gambaran terbaik harga pasaran. Anggapan tersebut dibuat kerana ketiadaan harga kawalan bagi lembu hidup di pasaran, dan harga dipersetujui bersama.

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

bagi tahun kewangan berakhir 31 Disember 2023 (sambungan)

9. Aset biologi (sambungan)

(b) Keluaran aktiviti pertanian, dinyatakan pada nilai saksama (sambungan)

Tanaman anak benih

Tanaman anak benih merujuk kepada benih kelapa sawit dan getah yang diklasifikasikan kepada beberapa kategori mengikut peringkat pertumbuhan.

Pada 31 Disember 2023, kuantiti anak benih yang belum dijual bagi Kumpulan termasuk dalam penilaian nilai saksama adalah sebanyak 9,831,035 biji (2022: 9,063,121 biji).

Nilai saksama tanaman anak benih telah ditentukan berdasarkan harga yang ditentukan pasaran bagi penjualan tanaman anak benih. Di bawah kaedah ini, anggaran penerimaan daripada penjualan tanaman anak benih telah dianggarkan berdasarkan umur, peringkat pertumbuhan, kebarangkalian hidup dan jenis tanaman anak benih apabila mencapai umur matang. Berdasarkan anggaran umur, peringkat pertumbuhan, kebarangkalian hidup dan jenis tanaman anak benih ini, anggaran harga pasaran dibuat untuk mendapatkan jumlah pendapatan yang akan dijanakan.

Hierarki nilai saksama Tahap 3

Amaun- amaun yang tertera di atas merupakan nilai anggaran tahap saksama. Dalam hierarki nilai saksama, aset biologi telah dinilai pada Tahap 3. Penilaian nilai saksama telah dilakukan secara konsisten dengan menggunakan teknik-teknik penilaian yang sama.

Tiada pindahan yang berlaku di antara ketiga-tiga tahap hierarki tersebut dalam tahun semasa.

10. Hartanah pelaburan

	Kumpulan	
	2023 RM	2022 RM
Bangunan		
Kos		
Baki pada awal tahun	4,414,473	4,224,901
Pindahan daripada hartanah, loji dan peralatan (Nota 8)	-	189,572
Tambahan dalam tahun semasa	293,850	-
Baki pada akhir tahun	4,708,323	4,414,473
Susut nilai dan penjejasan nilai terkumpul		
Baki pada awal tahun	650,351	532,820
Pindahan daripada hartanah, loji dan peralatan (Nota 8)	-	28,031
Susut nilai tahun semasa (Nota 40)	92,430	89,500
Penjejasan nilai tahun semasa (Nota 41)	122,659	-
Baki pada akhir tahun	865,440	650,351
Nilai bawa bersih	3,842,883	3,764,122

Hasil dan perbelanjaan berkaitan hartanah pelaburan yang telah diiktiraf di dalam lebih atau defisit adalah seperti berikut:

	Kumpulan	
	2023 RM	2022 RM
Hasil sewaan	22,450	48,000
Belanja operasi langsung bagi hartanah pelaburan yang menjana hasil	1,344	1,901

Nilai saksama hartanah pelaburan ditentukan berdasarkan pendekatan perbandingan pasaran yang mencerminkan harga transaksi terkini bagi hartanah yang serupa. Berdasarkan anggaran, nilai pasaran hartanah pelaburan ini dianggarkan bernilai RM5,550,875 (2022: RM5,257,025). Nilai saksama bagi hartanah pelaburan pada 31 Disember 2023 adalah berdasarkan daripada penilaian nilai saksama Tahap 3.

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

bagi tahun kewangan berakhir 31 Disember 2023 (sambungan)

11. Tanah dipegang untuk pembangunan hartanah

	Kumpulan	
	2023 RM	2022 RM
Tanah pajakan pada kos		
Pada awal tahun/akhir tahun	5,607,980	5,607,980
Kos pembangunan		
Pada awal tahun/akhir tahun	1,468,040	1,468,040
	7,076,020	7,076,020

12. Pelaburan dalam entiti dikawal

	RISDA	
	2023 RM	2022 RM
Pelaburan dalam Saham Biasa:		
Pada kos	134,926,924	90,717,410
Penjelasan nilai terkumpul, entiti bersekutu menjadi entiti dikawal	(2,800,000)	-
	132,126,924	90,717,410
 Pelaburan dalam Saham Keutamaan Boleh Ubah ("CPS") pada kos	 67,705,958	 67,705,958
Baki pada akhir tahun	199,832,882	158,423,368

(a) Pelaburan dalam Saham Keutamaan Boleh Ubah ("CPS")

Syarat-syarat utama CPS adalah seperti berikut:

- Tiada tempoh matang untuk penebusan CPS. Penebusan CPS adalah berdasarkan budi bicara penerbit-penerbit CPS;
- Tiada dividen tetap yang dikenakan. Sebarang dividen yang dicadangkan untuk CPS mestilah dipersetujui oleh penerbit-penerbit CPS dan pemegang saham selepas mengambil kira keuntungan penerbit-penerbit CPS; dan
- Kawalan dan pemantauan pembayaran dividen saham keutamaan dan penebusan dari entiti dikawal adalah menerusi perjanjian antara entiti dikawal dengan RISDA.

(b) Pemindahan pegangan saham melalui pertukaran saham

Pada tahun kewangan sebelum, RISDA telah membuat pemindahan pegangan saham biasa sepenuhnya dalam entiti dikawal, RISDA Fleet Sdn. Bhd. dan pegangan 80% dalam Protac Insurance Brokers Sdn. Bhd. kepada RISDA Holdings Sdn. Bhd. pada nilai bawaan secara pertukaran saham.

(c) Penukaran pinjaman kepada pelaburan dalam Saham Keutamaan Boleh Ubah ("CPS")

Pada tahun sebelum, pinjaman oleh RISDA kepada RISDA Plantations Sdn. Bhd. telah ditukarkan kepada pegangan pelaburan CPS sebanyak RM26,705,958. Saham keutamaan boleh ubah atau CPS ini adalah satu instrumen yang menggabungkan ciri ekuiti dan hutang dalam pasaran modal tanpa obligasi kontrak pembayaran tunai kepada pemegang saham.

(d) Senarai entiti-entiti dikawal pegangan langsung RISDA (diperbadankan di Malaysia)

Nama entiti dikawal	Kegiatan utama	Kepentingan ekuiti efektif (%)	
		2023	2022
RISDA Holdings Sdn. Bhd.	Pegangan pelaburan	100	100
Sinergi Perdana Sdn. Bhd. [Nota (i)]	Pembekalan input pertanian dan pegangan pelaburan	100	33^

^ Pada tahun sebelum, entiti dikawal ini merupakan entiti bersekutu. Rujuk Nota (k).

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

bagi tahun kewangan berakhir 31 Disember 2023 (sambungan)

12. Pelaburan dalam entiti dikawal (sambungan)

(e) Senarai entiti-entiti dikawal pegangan melalui RISDA Holdings Sdn. Bhd. (diperbadankan di Malaysia)

Nama entiti dikawal	Kegiatan utama	Kepentingan ekuiti efektif (%)	
		2023	2022
Permodalan RISDA Berhad [Nota (f)]	Pengurusan dana	100	100
RISDA Security and Services Sdn. Bhd. [Nota (g)]	Perniagaan am, keselamatan, pengurusan bangunan dan pengurusan hartanah secara usaha sama	100	100
RISDA Estates Sdn. Bhd. [Nota (h)]	Pengurusan ladang-ladang dan kilang-kilang milik RISDA	100	100
RISDA Ventures Sdn. Bhd.	Penjualan baja	100	100
RISDA Plantation Sdn. Bhd.	Perkhidmatan pengurusan kebun-kebun kecil	100	100
RISDA Bina Sdn. Bhd.	Pembangunan hartanah	100	100
Kolej RISDA Sdn. Bhd.	Memberi perkhidmatan kursus, latihan dan peralatan kemudahan belajar	100	100
RISDA Semaian dan Landskap Sdn. Bhd.	Menjual benih tanaman, buah tandan baru kelapa sawit dan getah sekerap, seni bina landskap dan perkhidmatan pengurusan	100	100
Protac Insurance Brokers Sdn. Bhd.	Broker insurans	80*	80*
RISDA Fleet Sdn. Bhd.	Perkhidmatan pengangkutan	100	100
RISDA Catering and Events Sdn. Bhd.	Dihentikan operasi dan operasi diuruskan sepenuhnya oleh RISDA Security and Services Sdn. Bhd.	100	100

* Secara efektif, RISDA memegang penuh kepentingan ekuiti di dalam entiti dikawal ini berdasarkan pegangan melalui RISDA Holdings Sdn. Bhd. dan RISDA Security and Services Sdn. Bhd.

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

bagi tahun kewangan berakhir 31 Disember 2023 (sambungan)

12. Pelaburan dalam entiti dikawal (sambungan)

(f) Senarai entiti-entiti dikawal pegangan melalui Permodalan RISDA Berhad (diperbadankan di Malaysia)

		Kepentingan ekuiti efektif (%)	
Nama entiti dikawal	Kegiatan utama	2023	2022
PRB Grid Technology Sdn. Bhd.	Pusat data dan menjual pelayan komputer	100	100

(g) Senarai entiti-entiti dikawal pegangan melalui RISDA Security and Services Sdn. Bhd. (diperbadankan di Malaysia)

		Kepentingan ekuiti efektif (%)	
Nama entiti dikawal	Kegiatan utama	2023	2022
Protac Insurance Brokers Sdn. Bhd.	Broker insurans	20*	20*

* Secara efektif, RISDA memegang penuh kepentingan ekuiti di dalam entiti dikawal ini berdasarkan pegangan melalui RISDA Holdings Sdn. Bhd. dan RISDA Security and Services Sdn. Bhd.

(h) Senarai entiti-entiti dikawal pegangan melalui RISDA Estates Sdn. Bhd. (diperbadankan di Malaysia)

		Kepentingan ekuiti efektif (%)	
Nama entiti dikawal	Kegiatan utama	2023	2022
RISDA Livestock Sdn. Bhd.	Penternakan haiwan	100	100
RISDA Agro Sdn. Bhd.	Menjual buah tandan segar kelapa sawit	100	100

(i) Senarai entiti-entiti dikawal pegangan melalui Sinergi Perdana Sdn. Bhd. (diperbadankan di Malaysia)

		Kepentingan ekuiti efektif (%)	
Nama entiti dikawal	Kegiatan utama	2023	2022
Sinergi Perdana Marketing Sdn. Bhd.	Penjualan input pertanian	85	85
Sinergi Perdana Manufacturing Sdn. Bhd.	Dorman	100	100

(j) Pengauditan entiti dikawal

Penyata kewangan semua entiti dikawal tidak diaudit oleh Jabatan Audit Negara.

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

bagi tahun kewangan berakhir 31 Disember 2023 (sambungan)

12. Pelaburan dalam entiti dikawal (sambungan)

(k) Entiti bersekutu menjadi entiti dikawal

Pada 2 Februari 2023, RISDA telah membeli saham Sinergi Perdana Sdn. Bhd. ("SPSB") dengan bayaran sebanyak RM16,449,722 menjadikan SPSB sebagai entiti dikawal dipegang penuh oleh RISDA. (Nota 12(d) dan 13)

Kesan kepada penyata aliran tunai

	Kumpulan	
	2023 RM	2022 RM
Jumlah bayaran tunai	16,449,722	-
Tolak: Tunai dan setara tunai entiti dikawal diambaliali	(12,507,178)	-
	3,942,544	-

Aset dan liabiliti entiti dikawal diambaliali

	Pada tarikh pengambilalihan	
	2023 RM	2022 RM
Hartanah, loji dan peralatan (Nota 8)	38,145,717	-
Muhibah atas penyatuan	1,816,601	-
Inventori	31,935,013	-
Penghutang transaksi pertukaran	80,876,395	-
Tunai dan setara tunai	12,507,178	-
Liabiliti cukai tertunda (Nota 7)	(2,866,588)	-
Pemiutang transaksi pertukaran	(77,079,363)	-
Jumlah terhutang kepada induk muktamad	(25,000,000)	-
Pinjaman berjangka	(58,915,201)	-
Peruntukan cukai	(179,476)	-
Aset bersih dikenalpasti	1,240,276	-
Muhibah atas penyatuan	13,189,701	-
Jumlah kos pengambilalihan	14,429,977	-
<u>Balasan pertukaran pengambilalihan</u>		
Bayaran tunai	16,449,722	-
Pendahuluan diiktiraf sebagai kepentingan pelaburan sebelum pengambilalihan	(5,000,000)	-
Nilai saksama kepentingan ekuiti dipegang sebelum pengambilalihan (Nota 13)	2,980,255	-
	14,429,977	-

13. Kepentingan dalam syarikat bersekutu

	Kumpulan		RISDA	
	2023 RM	2022 RM	2023 RM	2022 RM
Pelaburan pada kos	-	4,280,310	-	7,759,792
Bahagian keuntungan selepas pengambilalihan	-	1,118,994	-	-
Penjejasan nilai	-	(2,800,000)	-	(2,800,000)
	-	2,599,304	-	4,959,792

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

bagi tahun kewangan berakhir 31 Disember 2023 (sambungan)

13. Kepentingan dalam syarikat bersekutu (sambungan)

Pergerakan amaun bawaan kepentingan dalam entiti bersekutu pada tahun semasa adalah seperti berikut:

	Kumpulan	
	2023 RM	2022 RM
Pada awal tahun	2,599,304	1,480,310
Bahagian keuntungan tahun semasa	380,951	1,118,994
Entiti bersekutu menjadi entiti dikawal (Nota 12)	(2,980,255)	-
Pada akhir tahun	-	2,599,304

Maklumat entiti bersekutu, diperbadankan di Malaysia, adalah seperti berikut:

Nama entiti bersekutu	Kegiatan utama	Kepentingan ekuiti efektif (%)	
		2023	2022
Sinergi Perdana Sdn. Bhd.	Pembekalan input pertanian dan pegangan pelaburan	100*	33

* Entiti ini telah menjadi entiti dikawal bermula pada 2 Februari 2023. Rujuk Nota 12(k).

Ringkasan penyata kewangan syarikat-syarikat bersekutu adalah seperti berikut:

	Kumpulan	
	2023 RM	2022 RM
Penyata kedudukan kewangan		
Aset bukan semasa	-	42,875,818
Aset semasa	-	140,060,890
Liabiliti semasa	-	(149,420,245)
Liabiliti bukan semasa	-	(16,613,908)
Ekuiti	-	16,902,555
Bahagian aset bersih untuk Kumpulan	-	6,271,815
Pendahuluan diberi	-	20,000,000
Pelarasan kerugian belum direalisasi	-	(872,511)
Rosotnilai terkumpul	-	(2,800,000)
Nilai bawa seperti di Penyata Kedudukan Kewangan	-	22,599,304
Penyata prestasi kewangan		
Pendapatan	-	196,077,226
Pendapatan lain	-	400,872
Perbelanjaan	-	(192,377,834)
Keuntungan sebelum cukai	-	4,100,264
Perbelanjaan cukai	-	(743,282)
Lebihan tahun semasa	-	3,356,982

14. Aset kewangan pada nilai saksama melalui lebihan atau defisit

RISDA

Aset kewangan pada nilai saksama melalui lebihan atau defisit merujuk kepada Pelaburan dengan Pengurus Luar Berlesen.

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

bagi tahun kewangan berakhir 31 Disember 2023 (sambungan)

15. Aset kewangan sedia dijual

	Kumpulan	
	2023 RM	2022 RM
Saham tersiarharga	1,589,347	188,323
Saham tidak siarharga	1,386,829	2,220,866
	2,976,176	2,409,189

16. Penghutang entiti dikawal dari transaksi tukaran

	Kumpulan		RISDA	
	2023 RM	2022 RM	2023 RM	2022 RM
Amaun kasar:				
- Entiti dikawal lain	-	-	151,250,410	101,731,507
- Entiti bersekutu menjadi entiti dikawal	-	20,000,000	-	20,000,000
Penjejasan nilai	-	-	-	-
Amaun bersih	-	20,000,000	151,250,410	121,731,507
Diterakan sebagai:				
Aset bukan semasa	-	-	9,702,547	9,702,547
Aset semasa	-	20,000,000	141,547,863	112,028,960
	-	20,000,000	151,250,410	121,731,507
Analisa tempoh bayaran balik:				
Dalam tempoh 1 tahun	-	20,000,000	141,547,863	112,028,960
Dalam tempoh 2 - 5 tahun	-	-	-	9,702,547
Lebih dari 5 tahun	-	-	9,702,547	-
	-	20,000,000	151,250,410	121,731,507

	RISDA	
	2023 RM	2022 RM
Pergerakan penjejasan nilai		
Baki awal	-	1,299,116
Pembalikan penjejasan nilai (Nota 37)	-	(1,299,116)
Baki akhir	-	-

Kumpulan

Memandangkan Sinergi Perdana Sdn. Bhd. ("SPSB") mula menjadi entiti dikawal pada tahun 2023, amaun terhutang bagi tahun 2022 sebanyak RM20,000,000 ketika SPSB masih menjadi entiti bersekutu tidak dihapuskan di peringkat Kumpulan. Pada tahun kewangan sebelum, RISDA telah menyalurkan pendahuluan kepada SPSB suntikan modal operasi tambahan sebanyak RM20,000,000 bagi tujuan meningkatkan aliran tunai perniagaan dan penyelesaian operasi jangka pendek syarikat. Pendahuluan ini disalurkan pada 18 Julai 2022.

Amaun perbandingan bagi pendahuluan SPSB telah direklasifikasi semula pada tahun semasa untuk tujuan perbandingan setara.

RISDA

Penghutang entiti dikawal dari transaksi pertukaran mengandungi terutamanya pinjaman dan bayaran perbelanjaan yang dibuat oleh RISDA bagi pihak entiti dikawal berkenaan. Amaun terhutang adalah tidak bercagar, tidak dikenakan faedah dan tidak mempunyai jadual bayaran balik yang tetap kecuali amaun terhutang oleh RISDA Bina Sdn. Bhd. yang dikenakan faedah 4% setahun.

Pada tahun 2022, terdapat amaun penghutang entiti dikawal dari transaksi pertukaran berkaitan pinjaman RISDA Plantation Sdn. Bhd. yang telah ditukar kepada pelaburan dalam saham keutamaan boleh ubah (CPS) berjumlah RM26,705,958 (rujuk Nota 12(c)). Kaedah ini dilaksanakan bertujuan memulihkan kesolvenan entiti dikawal ini selepas mendapat persetujuan Ahli Pihak Berkuasa RISDA dalam Mesyuarat Pihak Berkuasa RISDA Kali Ke-277 pada 29 November 2022.

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

bagi tahun kewangan berakhir 31 Disember 2023 (sambungan)

17. Penghutang transaksi pertukaran

Kumpulan 2023	N o t a	Jumlah kasar RM	[Nota (a)] Penjelasan nilai terkumpul RM	Nilai bawa RM	Nilai bawa diterakan sebagai:	
					Aset bukan semasa RM	Aset semasa RM
Pinjaman kakitangan		245,911,801	-	245,911,801	219,299,132	26,612,669
Penghutang:						
Dagangan		258,972,043	(74,619,069)	184,352,974	9,378,555	174,974,419
Projek pembangunan	(b)	173,333,900	(114,608,007)	58,725,893	-	58,725,893
Lain		77,839,926	(1,765,341)	76,074,585	-	76,074,585
Deposit dan prabayar		7,466,620	-	7,466,620	-	7,466,620
Belum terima pajakan	(d)	392,539	-	392,539	326,555	65,984
		763,916,829	(190,992,417)	572,924,412	229,004,242	343,920,170

Kumpulan 2022	N o t a	Jumlah kasar RM	[Nota (a)] Penjelasan nilai terkumpul RM	Nilai bawa RM	Nilai bawa diterakan sebagai:	
					Aset bukan semasa RM	Aset semasa RM
Pinjaman kakitangan		238,106,814	-	238,106,814	209,442,323	28,664,491
Penghutang:						
Dagangan		248,753,387	(78,537,742)	170,215,645	-	170,215,645
Projek pembangunan	(b)	159,108,021	(110,038,035)	49,069,986	-	49,069,986
Lain		37,298,076	(2,248,924)	35,049,152	2,900,956	32,148,196
Deposit dan prabayar		4,823,910	-	4,823,910	-	4,823,910
Belum terima pajakan	(d)	457,386	-	457,386	392,539	64,847
		688,547,594	(190,824,701)	497,722,893	212,735,818	284,987,075

RISDA 2023	N o t a	Jumlah kasar RM	[Nota (a)] Penjelasan nilai terkumpul RM	Nilai bawa RM	Nilai bawa diterakan sebagai:	
					Aset bukan semasa RM	Aset semasa RM
Pinjaman kakitangan		223,896,463	-	223,896,463	201,102,546	22,793,917
Penghutang dagangan		35,869,922	(5,135,131)	30,734,791	-	30,734,791
Penghutang lain		57,882,714	(1,574,243)	56,308,471	-	56,308,471
Deposit dan prabayar		140,033	-	140,033	-	140,033
		317,789,132	(6,709,374)	311,079,758	201,102,546	109,977,212

RISDA 2022	N o t a	Jumlah kasar RM	[Nota (a)] Penjelasan nilai terkumpul RM	Nilai bawa RM	Nilai bawa diterakan sebagai:	
					Aset bukan semasa RM	Aset semasa RM
Pinjaman kakitangan		213,357,237	-	213,357,237	188,993,393	24,363,844
Penghutang dagangan		30,993,731	(128,463)	30,865,268	-	30,865,268
Penghutang lain		8,974,066	(2,049,017)	6,925,049	2,900,956	4,024,093
		253,325,034	(2,177,480)	251,147,554	191,894,349	59,253,205

Penghutang dagangan Kumpulan dan RISDA yang masing-masing berjumlah RM 193,731,530 (2022: RM169,412,937) dan RM 30,734,792 (2022: RM17,718,704) terdiri daripada jumlah terhutang daripada pembelian dalam aktiviti perniagaan. Tempoh kredit bagi penghutang dagangan yang diberi kepada Kumpulan dan RISDA adalah 30 hingga 90 hari (2022: 30 hingga 90 hari).

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

bagi tahun kewangan berakhir 31 Disember 2023 (sambungan)

17. Penghutang transaksi pertukaran (sambungan)

17(a) Pergerakan penjejasan nilai

Penghutang lain oleh Kumpulan dan RISDA terdiri daripada ses dari Kastam dan Lembaga Getah Malaysia yang belum diterima dan pendahuluan kakitangan. Peruntukan telah dibuat ke atas amaun akan diterima yang dianggarkan tidak dapat dikutip oleh Kumpulan berjumlah RM19,839,222 (2022: RM19,839,222) dan RISDA telah dicaj dan dibelanjakan sepenuhnya RM 1,574,243 (2022: RM3,846,600) masing-masing. Peruntukan tersebut telah dikenalpasti dengan merujuk kepada pengalaman yang lalu.

Bagi pinjaman kakitangan, kadar faedah purata efektif bagi Kumpulan dan RISDA adalah 2% sehingga 4% (2022: 2% sehingga 4%) setahun. Pinjaman kepada kakitangan terdiri daripada pinjaman perumahan, pinjaman kenderaan, pinjaman komputer dan pinjaman peribadi yang dibayar balik menerusi potongan gaji di antara 1 hingga 40 tahun. Kesemua pinjaman adalah tidak bercagar kecuali pinjaman perumahan.

Kumpulan 2023	Baki awal RM	(Nota 41) Caj tahun semasa (individu) RM	(Nota 41) Caj tahun semasa (kolektif) RM	(Nota 37) Pembalikan tahun semasa RM	Baki akhir RM
Penghutang dagangan	78,537,742	5,006,884	(258,528)	(8,667,029)	74,619,069
Penghutang projek pembangunan	110,038,035	-	4,569,972	-	114,608,007
Penghutang lain	2,248,924	-	-	(483,583)	1,765,341
	190,824,701	5,006,884	4,311,444	(9,150,612)	190,992,417

Kumpulan 2022	Baki awal RM	(Nota 41) Caj tahun semasa (individu) RM	(Nota 41) Caj tahun semasa (kolektif) RM	(Nota 37) Pembalikan tahun semasa RM	Baki akhir RM
Penghutang dagangan	84,343,842	2,474,298	1,696,169	(9,976,567)	78,537,742
Penghutang projek pembangunan	110,214,979	-	35,188	(212,132)	110,038,035
Penghutang lain	7,192,711	2,049,017	-	(6,992,804)	2,248,924
	201,751,532	4,523,315	1,731,357	(17,181,503)	190,824,701

RISDA 2023	Baki awal RM	(Nota 41) Caj tahun semasa (individu) RM	(Nota 41) Caj tahun semasa (kolektif) RM	(Nota 37) Pembalikan tahun semasa RM	Baki akhir RM
Penghutang dagangan	128,463	5,006,884	-	(216)	5,135,131
Penghutang lain	2,049,017	-	-	(474,774)	1,574,243
	2,177,480	5,006,884	-	(474,990)	6,709,374

RISDA 2022	Baki awal RM	(Nota 41) Caj tahun semasa (individu) RM	(Nota 41) Caj tahun semasa (kolektif) RM	(Nota 37) Pembalikan tahun semasa RM	Baki akhir RM
Penghutang dagangan	133,824	-	-	(5,361)	128,463
Penghutang lain	-	2,049,017	-	-	2,049,017
	133,824	2,049,017	-	(5,361)	2,177,480

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

bagi tahun kewangan berakhir 31 Disember 2023 (sambungan)

17. Penghutang transaksi pertukaran (sambungan)

17(b) Penghutang projek pembangunan

	Kumpulan	
	2023 RM	2022 RM
Akaun projek pembangunan		
Amaun kasar	173,333,900	159,108,021
Penjejasan nilai terkumpul	(114,608,007)	(110,038,035)
	58,725,893	49,069,986
Akaun projek pembangunan terdiri daripada projek berikut:		
Projek Tanam Semula Kelompok ("TSK"), pada nilai saksama [Nota (b)(i)]	36,327,477	32,909,854
Projek ladang agensi [Nota (b)(ii)]	12,551,576	13,444,644
Projek pembiakan dan pembesaran haiwan [Nota (b)(iii)]	-	-
Projek Tenaga Kerja Asing [Nota (b)(iv)]	8,092,250	1,083,000
Projek Hasil Baharu Agro Makanan ("PHBAM") [Nota (b)(v)]	(288,183)	612,901
Projek Usahawan Makanan Ruminan RLSB ("PURR") [Nota (b)(vi)]	2,042,773	1,019,587
	58,725,893	49,069,986

Penghutang projek merupakan amaun kurangan/(lebih) yang diuruskan oleh Kumpulan tetapi masih belum diterima daripada/(dibayar kepada) peserta projek. Perincian setiap projek adalah seperti berikut:

17(b)(i) Projek Tanam Semula Kelompok

Kegiatan utama salah sebuah entiti dikawal, RISDA Plantation Sdn. Bhd. (RPSB) ialah mengurus dan membangunkan kebun-kebon kecil bagi getah dan kelapa sawit. Projek TSK RPSB menguruskan pembangunan rancangan tanaman semula secara komersial bagi pihak pekebun-pekebun kecil dan sebagai balasan, RPSB memperoleh yuran pengurusan atau sebahagian daripada keuntungan dari rancangan-rancangan berasaskan syarat-syarat perjanjian dengan pekebun-pekebun kecil.

Melalui skim projek Tanam Semula Komersial, RPSB memberi pinjaman tanpa faedah dan tanpa jadual pembayaran semula yang tertentu kepada pekebun kecil yang menyertai skim projek ini untuk membiayai segala kos pembangunan dan pengurusan ladang tersebut. Apabila projek TSK mula matang, hasil dari jualan komoditi akan digunakan untuk mengurangkan baki pinjaman pekebun kecil secara berperingkat sehingga akhir tempoh perjanjian. Baki akaun akan dikira atas nilai saksama melalui lebihan atau defisit (Nota 37).

17(b)(ii) Projek ladang agensi

	Kumpulan	
	2023 RM	2022 RM
Amaun kasar	121,055,508	118,929,214
Penjejasan nilai terkumpul	(108,503,932)	(105,484,570)
Amaun bersih	12,551,576	13,444,644

	Kumpulan	
	2023 RM	2022 RM
Pergerakan penjejasan nilai terkumpul		
Baki awal	105,484,570	105,661,514
Caj tahun semasa	3,019,362	35,188
Pembalikan tahun semasa	-	(212,132)
Baki akhir	108,503,932	105,484,570

Projek Ladang Agensi merupakan program menguruskan ladang milik pihak tertentu, seperti Jabatan Kemajuan Orang Asli, Ladang Milik Kerajaan Negeri dan pihak lain. Kumpulan akan membiayai pengurusan ladang tersebut dan membuat tuntutan balik mengikut terma yang telah dipersetujui. Baki akaun projek Ladang Agensi akan dikira pada kos pelunasan dan disemak untuk peruntukan kerugian kredit dijangka pada akhir setiap tempoh pelaporan.

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

bagi tahun kewangan berakhir 31 Disember 2023 (sambungan)

17. Penghutang transaksi pertukaran (sambungan)

17(b)(iii) Projek pembiayaan dan pembesaran haiwan

	Kumpulan	
	2023 RM	2022 RM
Amaun kasar	4,553,465	4,553,465
Penjejasan nilai terkumpul	(4,553,465)	(4,553,465)
Amaun bersih	-	-

	Kumpulan	
	2023 RM	2022 RM
Pergerakan penjejasan nilai terkumpul		
Baki awal/Baki akhir	4,553,465	4,553,465

Projek ini merupakan projek pembiakan dan pembesaran haiwan di bawah Pinjaman Program Peningkatan Pendapatan Pekebun Kecil RISDA. Projek ini dibiayai secara langsung oleh pendahuluan daripada RISDA. Namun demikian, projek ini telah dijejas nilai sepenuhnya.

17(b)(iv) Projek tenaga kerja asing

Projek ini merujuk kepada aktiviti pengambilan tenaga kerja asing untuk melaksanakan kerja-kerja khidmat kontrak di ladang-ladang yang diuruskan. Kos-kos pengambilalihan tenaga kerja asing tersebut dipermudahkan dan akan dicaj ke projek-projek berkaitan apabila tenaga kerja asing telah diterima dan melaksanakan kerja-kerja di projek tersebut.

17(b)(v) Projek Hasil Baharu Agro Makanan

	Kumpulan	
	2023 RM	2022 RM
Amaun kasar	1,262,427	612,901
Penjejasan nilai terkumpul	(1,550,610)	-
Amaun bersih	(288,183)	612,901

	Kumpulan	
	2023 RM	2022 RM
Pergerakan penjejasan nilai terkumpul		
Caj tahun semasa/Baki akhir	1,550,610	-

Projek ini merujuk kepada pengurusan ternakan dan jualan lembu fidlot. Apabila projek ini mula matang, hasil daripada jualan lembu fidlot akan digunakan untuk membayar baki pemiutang projek secara berperingkat sehingga akhir tempoh perjanjian.

17(b)(vi) Projek Usahawan Ruminan RLSE

Projek ini merujuk kepada pengurusan dan penyeliaan usahawan dalam penternakan lembu fidlot. Melalui skim ini, Kumpulan mendapat dana daripada sebuah institusi kewangan atas nama usahawan individu yang terlibat untuk membiayai segala kos ternakan lembu fidlot. Apabila projek mula matang, hasil daripada jualan lembu fidlot akan digunakan untuk membayar baki pemiutang projek secara berperingkat sehingga akhir tempoh perjanjian.

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

bagi tahun kewangan berakhir 31 Disember 2023 (sambungan)

17. Penghutang transaksi pertukaran (sambungan)

17(c) Belum terima pajakan

	Kumpulan	
	2023 RM	2022 RM
Bayaran minima patut terima		
Dalam masa setahun	268,750	300,000
Melebihi setahun dan tidak melebihi 5 tahun	218,750	268,750
Melebihi lima tahun	475,000	693,750
	962,500	1,262,500
Pendapatan kewangan belum diperoleh	(569,961)	(805,114)
Nilai kini belum terima pajakan	392,539	457,386
Dibentangkan sebagai:		
Aset semasa	65,984	64,847
Aset bukan semasa	326,555	392,539
	392,539	457,386

18. Inventori

	Kumpulan		RISDA	
	2023 RM	2022 RM	2023 RM	2022 RM
Pada kos:				
Baja dan kimia	56,287,100	42,785,125	21,424,757	31,061,148
Minyak sawit mentah	22,738,128	27,421,126	22,738,128	27,421,126
Aset hartanah	5,866,380	8,251,110	-	-
Lain-lain	3,900,469	9,215,107	2,112,539	842,919
	88,792,077	87,672,468	46,275,424	59,325,193

Kumpulan

Pada tahun semasa, inventori pada kos RM8,581,754 telah dipindahkan ke hartanah, loji dan peralatan untuk kegunaan Kumpulan. (Nota 8)

19. Aset/(Liabiliti) kontrak

	Kumpulan	
	2023 RM	2022 RM
Yuran pelajar	(1,288,700)	(1,444,742)
Kontrak pembinaan	3,581,702	-
Kontrak pembangunan hartanah	(1,200,000)	(1,711,211)
	1,093,002	(3,155,953)
Diterakan sebagai:		
Aset semasa		
Kontrak pembinaan	3,581,702	-
Liabiliti semasa		
Yuran pelajar	(1,288,700)	(1,444,742)
Kontrak pembangunan hartanah	(1,200,000)	(1,711,211)
	(2,488,700)	(3,155,953)

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

bagi tahun kewangan berakhir 31 Disember 2023 (sambungan)

20. Penghutang transaksi bukan pertukaran

Kumpulan

Penghutang transaksi bukan pertukaran merujuk kepada pulangan cukai boleh terima.

21. Tunai dan simpanan tetap

21(a) Aset kewangan dipegang sehingga matang

	Kumpulan		RISDA	
	2023 RM	2022 RM	2023 RM	2022 RM
Simpanan tetap di institusi kewangan				
Dicagar untuk fasiliti kredit (Nota 23)	8,680,360	3,476,730	-	-
Tempoh matang lebih dari 3 bulan	1,680,058,397	1,645,783,889	1,539,856,110	1,484,690,986
	1,688,738,757	1,649,260,619	1,539,856,110	1,484,690,986

21(b) Tunai dan setara tunai

	Kumpulan		RISDA	
	2023 RM	2022 RM	2023 RM	2022 RM
Baki di bank dan tunai di tangan	174,174,156	69,683,152	94,754,096	18,342,075
Simpanan tetap di institusi kewangan dengan tempoh matang kurang 3 bulan	730,115,645	819,719,485	633,876,530	727,528,953
Seperti di penyata kedudukan kewangan	904,289,801	889,402,637	728,630,626	745,871,028
Overdraf bank (Nota 23)	(39,348,876)	(39,425,995)	-	-
Seperti di penyata aliran tunai	864,940,925	849,976,642	728,630,626	745,871,028

Kadar faedah deposit di sepanjang tahun kewangan bagi Kumpulan dan RISDA adalah 1.90% sehingga 4.50% (2022: 1.90% sehingga 4.50%) dan 1.90% sehingga 3.50% (2022: 1.90% sehingga 3.50%) masing-masing. Tempoh matang untuk deposit tetap Kumpulan dan RISDA adalah antara 2 hingga 365 hari (2022: 2 hingga 365 hari).

22. Aset dipegang untuk dijual

Pada tahun sebelum, penjualan aset yang dipegang untuk dijual ini telah ditangguhkan berdasarkan keputusan Ahli Lembaga Pengarah salah satu entiti dikawal.

	Kumpulan	
	2023 RM	2022 RM
Baki pada awal tahun	-	220,941
Pindahan kepada hartanah, loji dan peralatan (Nota 8)	-	(220,941)
Baki pada akhir tahun	-	-

23. Overdraf bank

Kumpulan

Overdraf bank dicagarkan melalui Perjanjian Pembelian Aset berkaitan pemfaktoran akaun boleh terima dan pihak bank berkenaan berhak pada bila-bila masa dari semasa ke semasa untuk mengubah cara dokumentasi cagaran.

Kadar purata efektif adalah 0% (2022: 0%) setahun.

Setakat 31 Disember 2023, Kumpulan mempunyai overdraf bank, pelbagai kemudahan kredit dan jaminan bank berjumlah RM39,348,876 (2022: RM39,425,995) yang diperolehi daripada beberapa bank tempatan. Kemudahan-kemudahan ini tidak bercagar kecuali kemudahan jaminan bank yang diberi kepada beberapa syarikat-syarikat subsidiari dan yang diperolehi dengan jaminan simpanan tetap seperti dinyatakan di Nota 21.

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

bagi tahun kewangan berakhir 31 Disember 2023 (sambungan)

24. Pemiutang

	Kumpulan		RISDA	
	2023 RM	2022 RM	2023 RM	2022 RM
Pemiutang dagangan	76,643,900	70,999,203	5,135,150	4,055,570
Pemiutang projek	180,860,252	168,140,769	-	-
Pemiutang pelbagai	142,787,999	112,248,366	84,276,067	59,271,351
Hasil diterima terdahulu	1,257,146	4,770,366	-	4,770,366
Deposit	8,835,492	14,488,748	1,494,455	8,925,986
	410,384,789	370,647,452	90,905,672	77,023,273
Akruan	45,999,507	57,608,106	37,146,039	50,817,329
	456,384,296	428,255,558	128,051,711	127,840,602

Pemiutang pelbagai dan perbelanjaan terakru Kumpulan dan RISDA terdiri daripada deposit jaminan, tender deposit, bayaran gaji terakru dan perbelanjaan operasi lain yang belum dibayar. Jumlah ini tidak bercagar, tidak dikenakan faedah dan tidak mempunyai jadual pembayaran balik yang tetap.

Termasuk dalam pemiutang pelbagai Kumpulan adalah bayaran penalti cukai pendapatan sebanyak RM11,248,678 yang telah mendapat pengecualian.

Selain itu, RISDA telah menerima keputusan pengauditan cukai bagi tahun taksiran 2015 hingga 2019 yang telah dijalankan oleh Lembaga Hasil Dalam Negeri (LHDN) dalam tahun kewangan semasa. Keputusan dalam surat LHDN bertarikh 19 Januari 2023 menetapkan RISDA perlu membayar penalti cukai di bawah subseksyen 113(2) Akta Cukai Pendapatan (ACP) 1967 sebanyak RM11,248,678. Kenaan penalti ini adalah berdasarkan amaun cukai kena bayar RISDA bagi tahun taksiran 2015 hingga 2019 sebanyak 15% setiap tahun.

Namun, pada 7 Mac 2023, RISDA telah mendapat pelepasan cukai bagi jumlah cukai kena bayar atas keputusan pengauditan tersebut oleh Lembaga Hasil Dalam Negeri (LHDN) sebanyak RM59,246,738. Ini disebabkan taksiran yang dibangkitkan telah melebihi had lima (5) tahun untuk tahun taksiran 2015 hingga 2017 seperti termaktub dalam Subseksyen 91(1) ACP 1967. Maka, jumlah cukai yang dikenakan ke atas RISDA adalah untuk tahun taksiran 2018 dan 2019 sahaja sebanyak RM26,993,128. Penalti di bawah Seksyen 112(3) ACP 1967 iaitu 15% daripada cukai kena bayar berjumlah RM11,248,678 juga dikecualikan bayaran sepenuhnya oleh pihak LHDN. Pelarasan ini telah diambil kira dalam tahun kewangan sebelumnya.

Tempoh kredit pemiutang dagangan yang diberi kepada Kumpulan dan RISDA adalah 30 hingga 90 hari (2022: 30 hingga 90 hari).

25. Pemiutang entiti dikawal

RISDA

Amaun terhutang kepada entiti-entiti dikawal adalah tidak bercagar, tidak dikenakan faedah dan tiada tempoh bayaran balik yang tetap.

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

bagi tahun kewangan berakhir 31 Disember 2023 (sambungan)

26. Pemiutang sewa beli

	Kumpulan	
	2023 RM	2022 RM
Dalam tempoh 1 tahun	1,232,219	1,805,928
Dalam tempoh 2 - 5 tahun	1,279,707	1,923,865
Lebih dari tempoh 5 tahun	556,036	137,416
	3,067,962	3,867,209
Tolak : kos kewangan masa hadapan	2,818,827	3,614,432
Nilai kini pemiutang pajakan	5,886,789	7,481,641
Analisa nilai kini pajakan kewangan:		
Dalam tempoh 1 tahun	1,151,502	1,695,771
Dalam tempoh 2 - 5 tahun	1,646,736	1,874,404
Lebih dari tempoh 5 tahun	20,589	44,257
	2,818,827	3,614,432
Diterakan sebagai:		
Liabiliti semasa	1,151,502	1,695,771
Liabiliti bukan semasa	1,667,325	1,918,661
	2,818,827	3,614,432

Pemiutang sewa beli dikenakan kadar faedah pada 2.16% sehingga 4.00% (2022: 2.09% sehingga 4.00%) setahun.

27. Pinjaman

	Kumpulan	
	2023 RM	2022 RM
Pinjaman I - Pembiayaan pemfaktoran	25,846,788	40,184,105
Pinjaman II - Pembiayaan modal kerja	-	582,067
Pinjaman III - Pinjaman berjangka	15,476,405	-
Pinjaman IV - Kredit pusingan	20,000,000	-
Pinjaman V - Penerimaan jurubank	658,000	-
Pinjaman VI - Resit amanah	9,243,446	-
	71,224,639	40,766,172
Tempoh bayaran balik amaun prinsipal pinjaman		
Dalam tempoh 1 tahun	62,606,798	40,766,172
Dalam tempoh 2 - 5 tahun	8,617,841	-
	71,224,639	40,766,172
Diterakan sebagai:		
Liabiliti semasa	62,606,798	40,766,172
Liabiliti bukan semasa	8,617,841	-
	71,224,639	40,766,172

Pinjaman I

Pembiayaan jangka pendek daripada satu institusi kewangan di Malaysia bagi tujuan membiayai pembiayaan pemfaktoran. Pinjaman ini telah dikenakan kadar faedah sebanyak 5.05% sehingga 6.20% (2022: 5.05% sehingga 6.20%) setahun dan termasuk dalam pinjaman jangka pendek amaun yang telah dicagarkan dengan bangunan.

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

bagi tahun kewangan berakhir 31 Disember 2023 (sambungan)

27. Pinjaman (sambungan)

Pinjaman II

Pembiayaan jangka pendek daripada satu institusi kewangan di Malaysia bagi tujuan keperluan modal kerja. Pembiayaan modal kerja ini diambil kira berdasarkan dokumen seperti invoice dan dokumen penghantaran yang membuktikan pembelian tersebut. Fasiliti ini dikenakan faedah pada kadar pembiayaan asas -1.50% (2022: -1.50%) setahun dan tempoh bayaran balik adalah empat bulan daripada tarikh invoice pembelian.

Pinjaman III

Kadar pembiayaan asas bagi pinjaman berjangka disandarkan pada kadar 6.60% setahun dengan tempoh pembayaran selama 84 bulan yang tidak termasuk penangguhan tempoh selama 24 bulan. Tujuan pinjaman adalah untuk membiayai perolehan bangunan.

Pinjaman IV

Kemudahan kredit pusingan perlu dibayar pada setiap 6 bulan yang menanggung kadar faedah sebanyak 5.00% - 6.55% (2022: 5.00%-6.55%).

Pinjaman V

Penerimaan jurubank mempunyai tempoh bayaran balik apabila dituntut dan menanggung purata kadar faedah pada 1% - 4% (2022: 1% - 4%) setahun. Tujuan kemudahan ini adalah untuk membiayai pembelian daripada pembekal.

Pinjaman VI

Resit amanah mempunyai tempoh bayaran balik apabila dituntut dan menanggung purata kadar faedah pada +1% setahun kos dana. Tujuan kemudahan ini adalah untuk membiayai pembelian asing bagi bekalan baja atau barangan yang berkaitan dengan perniagaan.

28. Peruntukan ganjaran persaraan kakitangan

	Kumpulan dan RISDA	
	2023 RM	2022 RM
Peruntukan gantikan cuti rehat - Nota 28(a)	30,977,335	29,978,397
Peruntukan manfaat perubatan pasca persaraan - Nota 28(b)	160,988,077	153,297,321
	191,965,412	183,275,718
Diterakan sebagai:		
Liabiliti semasa	6,432,792	7,648,209
Liabiliti bukan semasa	185,532,620	175,627,509
	191,965,412	183,275,718

Amaun peruntukan ganjaran persaraan kakitangan adalah berdasarkan laporan oleh firma aktuari bertauliah.

Pergerakan peruntukan ganjaran persaraan kakitangan adalah seperti berikut:

	Kumpulan dan RISDA	
	2023 RM	2022 RM
Baki pada awal tahun	183,275,718	301,697,065
Amaun diiktiraf di penyata prestasi kewangan (Nota 39)	16,337,903	27,404,296
Amaun diiktiraf di penyata perubahan ekuiti/aset bersih	-	(139,177,278)
Bayaran tahun semasa	(7,648,209)	(6,648,365)
Baki pada akhir tahun	191,965,412	183,275,718

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

bagi tahun kewangan berakhir 31 Disember 2023 (sambungan)

28. Peruntukan ganjaran persaraan kakitangan (sambungan)

28(a) Peruntukan gantian cuti rehat (GCR)

	Kumpulan dan RISDA	
	2023 RM	2022 RM
Baki pada awal tahun	29,978,397	34,077,156
Diiktiraf di penyata prestasi kewangan:		
Caj peruntukan GCR	3,667,169	6,146,643
Diiktiraf di penyata perubahan ekuiti/ aset bersih:		
Keuntungan pengukuran semula aktuari	-	(7,970,611)
Bayaran gantian cuti rehat	(2,668,231)	(2,274,791)
Baki pada akhir tahun, nilai kini obligasi tidak berdana	30,977,335	29,978,397
Diterakan sebagai:		
Liabiliti semasa	1,269,274	2,668,231
Liabiliti bukan semasa	29,708,061	27,310,166
	30,977,335	29,978,397

Pelan manfaat persaraan ini membenarkan kakitangan mengumpul cuti tahunan yang boleh ditukarkan kepada wang tunai berdasarkan gaji akhir dimana bayaran sekaligus dibuat pada tarikh persaraan wajib atau lebih awal melalui persaraan pilihan, persaraan disebabkan kesihatan atau meninggal dunia dalam perkhidmatan.

Pelan manfaat ini terdedah kepada risiko kewangan berpunca dari perubahan kadar diskaun dan kadar kenaikan gaji masa hadapan. Pelan manfaat ini juga terdedah kepada risiko demografi berpunca dari kadar persaraan sebenar yang berlaku di masa hadapan tidak seperti jangkaan.

Amaun yang diiktiraf dalam penyata prestasi kewangan adalah:

	Kumpulan dan RISDA	
	2023 RM	2022 RM
Kos perkhidmatan semasa	2,106,476	2,508,668
Kos faedah	1,560,693	1,496,271
Kos perkhidmatan lepas	-	1,912,909
Pengiktirafan kerugian penyelesaian	-	228,795
	3,667,169	6,146,643

Andaian aktuari utama yang digunakan untuk pengiraan peruntukan adalah seperti berikut:

	Kumpulan dan RISDA	
	2023	2022
Kadar kenaikan gaji	6.50%	6.50%
Kadar diskaun	5.50%	5.50%

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

bagi tahun kewangan berakhir 31 Disember 2023 (sambungan)

28. Peruntukan ganjaran persaraan kakitangan (sambungan)

28(b) Peruntukan manfaat perubatan pasca persaraan

	Kumpulan dan RISDA	
	2023 RM	2022 RM
Baki pada awal tahun	153,297,321	267,619,909
Diiktiraf di penyata prestasi kewangan:		
Caj Peruntukan manfaat perubatan	12,670,734	21,257,653
Pembalikan peruntukan manfaat perubatan	-	-
Diiktiraf di penyata perubahan ekuiti/ aset bersih:		
Keuntungan pengukuran semula aktuari	-	(131,206,667)
Bayaran manfaat perubatan pasca persaraan	(4,979,978)	(4,373,574)
Baki pada akhir tahun, nilai kini obligasi tidak berdana	160,988,077	153,297,321
Diterakan sebagai:		
Liabiliti semasa	5,163,518	4,979,978
Liabiliti bukan semasa	155,824,559	148,317,343
	160,988,077	153,297,321

Pelan manfaat persaraan ini merupakan manfaat perubatan yang diberikan kepada pesara dan tanggungan mereka yang merangkumi rawatan di Hospital Swasta/Kerajaan dan Institut Jantung Negara.

Pelan manfaat ini terdedah kepada risiko berpunca dari perubahan kadar diskaun dan manfaat lebih tinggi dari jangkaan kesan dari kos perubatan dan kadar kematian sebenar yang berlaku di masa hadapan tidak seperti jangkaan.

Amaun yang diiktiraf di dalam penyata prestasi kewangan adalah seperti berikut:

	Kumpulan dan RISDA	
	2023 RM	2022 RM
Kos perkhidmatan semasa	4,374,498	9,355,116
Kos faedah	8,296,236	11,902,537
	12,670,734	21,257,653

Andaian aktuari utama yang digunakan untuk pengiraan peruntukan adalah seperti berikut:

	Kumpulan dan RISDA	
	2023	2022
Kadar diskaun	5.50%	5.50%
Kadar inflasi kos perubatan		
- Dialisis dan Institut Jantung Negara	5.50%	5.50%
- Ubat dan alatan perubatan	4.50%	4.50%

Kesan kenaikan/penurunan 1% andaian aktuari utama kepada baki peruntukan manfaat perubatan pada 31 Disember 2023 adalah seperti berikut:

	Kumpulan dan RISDA	
	Kenaikan RM	Penurunan RM
Kos perkhidmatan dan faedah	7,477,886	(5,210,787)
Kadar obligasi faedah	32,597,464	(24,569,667)

Analisa sensitiviti di atas mengambil kira perubahan setiap andaian utama secara berasingan.

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

bagi tahun kewangan berakhir 31 Disember 2023 (sambungan)

29. Tabung Tanam Semula TSKOA

Seperti yang dipersetujui oleh pihak Jabatan Kemajuan Orang Asli (JAKOA), 20% daripada baki Dividen Belum Bayar terkumpul bagi Ladang Tanam Semula (TSK) JAKOA akan dipindahkan ke Akaun Amanah Ladang Semenanjung Malaysia. Pada tahun semasa, Kumpulan telah membuat pengkelasan bagi jumlah tersebut dari pemiutang projek kepada Tabung Tanam Semula TSKOA sebagai persediaan sebelum dipindahkan ke Akaun Amanah Ladang Semenanjung Malaysia.

30. Geran kerajaan tertunda

	Kumpulan dan RISDA	
	2023 RM	2022 RM
Baki pada awal tahun	73,661,202	17,973,600
Penerimaan geran pembangunan	686,900,004	618,427,400
Ofset dengan belum bayar lain	(21,506,700)	-
Geran pembangunan diiktiraf sebagai pendapatan	(624,335,873)	(562,739,798)
Baki pada akhir tahun	114,718,633	73,661,202
Geran kerajaan tertunda terdiri daripada:		
Bantuan Langsung Kerajaan (BLK)	3,096,033	10,258,602
Bantuan Musim Tengkujuh (BMT)	111,622,600	63,402,600

Bantuan Langsung Kerajaan (BLK)

Bantuan Langsung Kerajaan (BLK) merujuk kepada penyaluran geran berbentuk bantuan yang diberikan oleh pihak kerajaan kepada RISDA dalam bentuk bantuan kewangan. Tujuan bantuan ini adalah untuk membiayai perbelanjaan mengurus melibatkan program sosial, kebajikan dan pentadbiran RISDA serta program-program pembangunan yang telah dirancang bagi memastikan misi dan objektif RISDA tercapai dalam memacu masyarakat pekebun kecil makmur. BLK merangkumi geran mengurus dan pembangunan namun hanya geran pembangunan yang diiktiraf sebagai geran tertunda apabila diterima dan dilunaskan setelah matlamat penyaluran geran tercapai. Baki geran pembangunan yang belum dilunaskan untuk tahun 2023 adalah seperti berikut :

PROGRAM PEMBANGUNAN (BLK)	AMAUN RM
Kemudahan Infrastruktur Pemasaran (KIP)	1,423,000
Latihan Pekebun Kecil	190,000
Program Pembangunan Sistem Pekebun Kecil	788,761
Peningkatan Produktiviti Pekebun Kecil / Skim Getah Matang	70,225
Pembangunan Kawasan Bertanam Getah Pekebun Kecil / Bantuan Angkut Kawasan Pendalaman	624,047
Jumlah	3,096,033

Bantuan Musim Tengkujuh (BMT)

Bantuan Musim Tengkujuh (BMT) diwujudkan bagi membantu pekebun kecil dan penoreh getah RISDA yang terjejas pendapatannya akibat tidak dapat menoreh ketika musim hujan atau tengkujuh yang berpanjangan. Penerima bantuan adalah pekebun kecil dan penoreh getah yang memenuhi syarat ditetapkan oleh RISDA iaitu memiliki atau menoreh di tanah berjumlah keluasan 2.5 hektar dan ke bawah. Bantuan berbentuk tunai ini diberikan sebanyak RM800 seorang dengan 4 kali pembayaran, iaitu RM200 sebulan pada bulan November dan Disember serta Januari dan Februari pada tahun berikutnya. Jumlah baki BMT yang diiktiraf sebagai geran tertunda adalah pembayaran yang akan dibuat pada bulan Januari dan Februari tahun 2024 kepada penerima yang layak.

31. Wang amanah KKDW

	Kumpulan dan RISDA	
	2023 RM	2022 RM
Baki pada awal tahun	290,259,336	260,522,931
Terimaan tahun semasa	246,471,632	227,394,256
Bayaran tahun semasa	(174,793,478)	(197,657,851)
Baki pada akhir tahun	361,937,490	290,259,336

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

bagi tahun kewangan berakhir 31 Disember 2023 (sambungan)

31. Wang amanah KKDW (sambungan)

- Penyaluran peruntukan daripada kementerian telah bermula sejak tahun 1998 dan dikenali sebagai Wang Amanah KKLW semasa RISDA bernaung di bawah Kementerian Kemajuan Luar Bandar dan Wilayah (KKLW). Walau bagaimana pun, pada tahun 2013, nama ini dipinda kepada Wang Ditindik Di Agensi sebelum diubah menjadi Wang Pengurusan Projek Kementerian/Jabatan/Agensi pada tahun 2020. Pada tahun 2021, nama kumpulan wang ini dikemaskini menjadi Peruntukan Pelaksana/Pembayar Di Agensi namun kekal dikategorikan sebagai Wang Amanah KKDW (Kementerian Kemajuan Desa dan Wilayah) dalam penyata kewangan RISDA. Tujuan penyaluran wang amanah ini adalah membiayai projek-projek pembangunan yang diusahakan oleh pihak kementerian dan RISDA dilantik sebagai agen pelaksana dan pembayar dengan menggunakan dana wang amanah yang disalurkan oleh KKDW.
- Sumber peruntukan adalah daripada pelbagai bahagian termasuk jabatan-jabatan dan agensi-agensi lain di bawah Kementerian. Bahagian Program Khas (BPK) telah diwujudkan pada tahun 2009 dan dipertanggungjawabkan untuk menyelaras, memantau, menyelenggara rekod dan menyediakan pelaporan kepada Jawatankuasa Pemantau Peruntukan Agensi Pelaksana/ Pembayar di peringkat Kementerian yang dipengerusikan oleh Timbalan Ketua Setiausaha (Pembangunan).

32. Kumpulan Wang RISDA/ Keuntungan terkumpul

	Kumpulan		RISDA	
	2023 RM	2022 RM	2023 RM	2022 RM
Kumpulan Wang Tanam Semula				
Akaun Ses Estet	33,231,392	14,360,665	33,231,392	14,360,665
Akaun Ses Pekebun Kecil	(464,479,433)	(268,027,260)	(464,479,433)	(268,027,260)
	(431,248,041)	(253,666,595)	(431,248,041)	(253,666,595)
Kumpulan Wang Pekebun Kecil				
Rancangan Tanam Baru Berkelompok	2,235,760,903	2,106,885,246	2,235,760,903	2,106,885,246
Tabung Pembangunan Sosio Ekonomi Pekebun Kecil	37,943,141	37,922,346	37,943,141	37,922,346
	2,273,704,044	2,144,807,592	2,273,704,044	2,144,807,592
Kumpulan Wang Amanah				
Keuntungan terkumpul	93,375,786	54,154,133	-	-
Tabung Rumah Bina Negara	-	1,059,632	-	1,059,632
Akaun Pengurusan Harta	137,180,442	130,301,462	137,180,442	130,301,462
Tabung Peningkatan Imej RISDA	26,389,305	27,254,416	26,389,305	27,254,416
Skim 1956	-	6,361,337	-	6,361,337
Skim 1959	-	206,314,209	-	206,314,209
Akaun Pembiayaan	98,089,210	90,305,026	98,089,210	90,305,026
Akaun Skim Benih	207,821,141	-	207,821,141	-
Akaun Tabung Pengurusan Pelaburan (TaPPeR)	4,040,827	-	4,040,827	-
	566,896,711	515,750,215	473,520,925	461,596,082
	2,409,352,714	2,406,891,212	2,315,976,928	2,352,737,079

- Kumpulan Wang Tanam Semula merupakan Kumpulan Wang Perusahaan Getah (Penanaman Semula) atau biasanya disebut Tabung Wang Ses yang telah ditubuhkan di bawah peruntukan Seksyen 3, Ordinan Kumpulan Wang Perusahaan Getah (Penanaman Semula) 1952. Kutipan Ses adalah pada kadar 9.92 sen sekilogram getah yang dieksport dan dimasukkan ke dalam Tabung Wang Ses ini bagi membiayai program tanam semula bagi sektor pekebun kecil, pemulangan wang Ses kepada sektor estet dan kegunaan lain yang diluluskan oleh Pihak Berkuasa RISDA.
- Kumpulan Wang Pekebun Kecil merupakan kumpulan wang yang ditubuhkan bagi memberi bantuan kewangan kepada kumpulan sasar RISDA iaitu pekebun kecil getah dan sawit dalam bentuk agihan keuntungan program tanam semula Rancangan Tanam Baru Berkelompok (RTBB). Tabung Pembangunan Sosioekonomi Pekebun Kecil (TPSEPK) pula berperanan menyediakan kemudahan kewangan berbentuk pinjaman kepada pekebun kecil bagi memperkukuhkan kualiti dan prestasi usahawan melalui aktiviti perniagaan dalam pelbagai bidang, koperasi-koperasi pekebun kecil dan syarikat-syarikat bagi melaksanakan kegiatan ekonomi sampingan terpilih untuk membantu mereka menambahkan pendapatan.

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

bagi tahun kewangan berakhir 31 Disember 2023 (sambungan)

32. Kumpulan Wang RISDA/ Keuntungan terkumpul (sambungan)

- c. Kumpulan Wang Amanah merupakan akaun-akaun amanah yang diwujudkan di bawah Kumpulan Wang RISDA bagi satu-satu tujuan yang ditetapkan. Ia boleh berbentuk kumpulan wang pusingan atau kumpulan wang amanah khas yang berperanan menguruskan sumber kewangan RISDA ke arah matlamat tertentu dan ditadbir oleh jawatankuasa khas yang dilantik oleh Pihak Berkuasa RISDA. Tatacara pengendalian kumpulan wang yang telah diluluskan digunakan bagi mengawal sumber pembiayaan dan perbelanjaan tabung-tabung ini.

33. Tabung Amanah Pembangunan Modal Insan

	Kumpulan dan RISDA	
	2023 RM	2022 RM
Baki pada awal tahun	3,826,667	3,165,953
Pindahan dari keuntungan terkumpul	858,691	660,714
Baki pada akhir tahun	4,685,358	3,826,667

Tabung Amanah Pembangunan Modal Insan merupakan rizab yang diwujudkan untuk memberi latihan kepada kakitangan RISDA yang dahulunya dikenali sebagai Kumpulan Institut Latihan RISDA.

Kumpulan Institut Latihan RISDA merupakan gabungan kesemua Institut Latihan RISDA di bawah satu pengurusan yang dinamakan Kumpulan Institut Latihan RISDA mulai tahun 1997. Aktiviti Institut Latihan RISDA dipindahkan kepada sebuah entiti dikawal, Kolej RISDA Sdn. Bhd. dalam tahun 1999 yang kini dikenali sebagai Kolej Universiti Agrosains Malaysia (UCAM).

34. Tabung Wang Pusingan

	Kumpulan dan RISDA		
	Amaun di tabung RM	Akaun kawalan RM	Baki tabung RM
2023			
Pinjaman Pekebun Kecil	21,300,000	-	21,300,000
Pinjaman Kenderaan Kakitangan	11,000,000	1,450,000	9,550,000
Pinjaman Perumahan Kakitangan	220,000,000	214,920,000	5,080,000
Pinjaman Komputer Kakitangan	2,500,000	50,000	2,450,000
Pendahuluan Kakitangan	500,000	90,647	409,353
Barangan Stor Tidak Diperuntukkan	60,000,000	21,508,647	38,491,353
Pendahuluan Belanja Pembangunan	63,000,000	101,903	62,898,097
Akaun semaian transit	5,473,650	-	5,473,650
Pendahuluan Penyediaan Benih	12,000,000	8,000,000	4,000,000
	395,773,650	246,121,197	149,652,453
2022			
Pinjaman Pekebun Kecil	21,300,000	-	21,300,000
Pinjaman Kenderaan Kakitangan	11,000,000	1,680,000	9,320,000
Pinjaman Perumahan Kakitangan	220,000,000	203,300,000	16,700,000
Pinjaman Komputer Kakitangan	2,500,000	40,000	2,460,000
Pendahuluan Kakitangan	500,000	15,425	484,575
Barangan Stor Tidak Diperuntukkan	60,000,000	34,541,464	25,458,536
Pendahuluan Belanja Pembangunan	20,000,000	3,921,556	16,078,444
Akaun semaian transit	5,473,650	-	5,473,650
	340,773,650	243,498,445	97,275,205

Tabung Wang Pusingan merupakan jumlah amaun siling untuk pelbagai jenis pinjaman termasuk yang diberi kepada kakitangan RISDA. Sumber bagi penyaluran pinjaman ini adalah daripada geran kerajaan manakala pendahuluan kakitangan, barangan stor tidak diperuntukkan, akaun semaian transit dan pendahuluan pembangunan disalurkan daripada sumber dalaman RISDA. Pertambahan atau pengurangan amaun had siling ini bergantung kepada keperluan semasa dan memerlukan kelulusan Ahli Pihak Berkuasa RISDA.

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

bagi tahun kewangan berakhir 31 Disember 2023 (sambungan)

35. Tabung Tanam Semula Estet RISDA

	Kumpulan dan RISDA	
	2023 RM	2022 RM
Baki pada awal tahun	112,378,258	90,949,955
Pindahan dari keuntungan terkumpul	10,443,833	21,428,303
Baki pada akhir tahun	122,822,091	112,378,258

Satu Tabung Tanam Semula Estet RISDA telah ditubuhkan pada tahun 1988 atas kadar 12.5% daripada lebihan wang operasi Akaun Estet RISDA bagi tahun berakhir 31 Disember yang berkenaan. Segala wang yang diperuntukkan setiap tahun akan dilaburkan dalam akaun simpanan tetap sehingga keperluannya untuk penanaman semula.

36. Rizab

Rizab modal

Wujud kesan daripada pengagihan saham-saham bonus melalui permodalan keuntungan terkumpul oleh salah satu entiti dikawal RISDA.

Rizab nilai saksama

Diwujudkan untuk merekodkan perubahan bersih terkumpul nilai saksama aset kewangan yang dikategorikan sebagai aset kewangan sedia-dijual. Perubahan bersih terkumpul tersebut diiktiraf sehingga aset kewangan berkaitan dinyahiktiraf atau

Rizab manfaat persaraan

Rizab ini diwujudkan bagi mengiktiraf keuntungan atas pengukuran semula penilaian aktuari untuk peruntukan manfaat kakitangan. Faktor yang menyumbang kepada pergerakan akaun ini adalah:

- Perubahan data seperti tarikh lantikan dan persaraan pilihan.
- Pertambahan ahli yang menyertai pelan manfaat kakitangan.
- Perubahan pengiraan peratus peningkatan gaji dan elaun tetap.
- Perbezaan antara pergerakan sebenar dengan jangkaan bagi keahlian aktif.
- Bilangan hari bagi gantian cuti rehat meningkat melebihi jangkaan pada pengukuran aktuari sebelumnya.
- Penurunan bayaran manfaat yang sebenar berbanding jangkaan dalam tahun semasa.
- Data keahlian yang tidak aktif dikemaskini selepas perbandingan dengan pengukuran aktuari sebelumnya.
- Perubahan kadar diskaun, kadar peningkatan gaji dan kos tuntutan perubatan.

(Bahagian ini sengaja dibiarkan kosong. Bersambung di muka surat seterusnya.)

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

bagi tahun kewangan berakhir 31 Disember 2023 (sambungan)

37. Pendapatan operasi lain dari transaksi pertukaran

	Kumpulan		RISDA	
	2023 RM	2022 RM	2023 RM	2022 RM
Pendapatan perniagaan dan pengeluaran	493,321,910	711,275,763	199,897,690	249,705,971
Jualan baja, minyak sawit dan getah	434,250,288	601,703,447	434,118,195	601,338,357
Pendapatan kontrak kerja pembinaan	12,553,590	961,715	-	-
Jualan pembangunan hartanah	2,055,309	2,682,720	-	-
Yuran pengurusan dan perundingan	8,331,857	30,438,206	-	-
Pendapatan sewa	11,688,744	5,058,108	5,814,017	4,878,380
Pendapatan faedah				
- simpanan tetap	86,777,169	54,935,938	80,526,845	49,157,707
- pinjaman kakitangan	10,234,184	8,095,250	8,269,658	8,095,250
Pendapatan dividen	-	783,749	3,690,955	5,027,798
Pendapatan dividen lain	12,802	-	-	-
Keuntungan pelupusan hartanah, loji dan peralatan	95,150	180,971	-	-
Perkhidmatan keselamatan	16,885,245	15,762,549	-	-
Pembalikan penjejasan nilai atas aset-aset kewangan:				
- Penghutang entiti dikawal dari transaksi pertukaran (Nota 16)	-	-	-	1,299,116
- Penghutang dagangan (Nota 17)	8,667,029	9,976,567	216	5,361
- Penghutang lain (Nota 17)	483,583	6,992,804	474,774	-
- Akaun Projek pembangunan (Nota 17)	-	212,132	-	-
	9,150,612	17,181,503	474,990	1,304,477
Jualan tanaman anak benih	48,918,034	45,420,943	-	-
Peningkatan nilai saksama projek Tanam Semula Kelompok (Nota 17)	3,811,292	1,811,738	-	-
Lain-lain pendapatan operasi	112,399,702	1,163,244	37,455,460	44,037,406
	1,250,485,888	1,497,455,844	770,247,810	963,545,346

38. Yuran dan imbuhan pengarah

	Kumpulan		RISDA	
	2023 RM	2022 RM	2023 RM	2022 RM
Yuran pengarah	948,760	766,044	-	-
Elau dan insentif	2,563,954	2,917,317	528,183	880,999
Manfaat berupa barangan	57,299	89,435	-	-
Lain-lain	116,993	603,066	-	-
	3,687,006	4,375,862	528,183	880,999

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

bagi tahun kewangan berakhir 31 Disember 2023 (sambungan)

39. Kos kakitangan

	Kumpulan		RISDA	
	2023 RM	2022 RM	2023 RM	2022 RM
Gaji, upah dan bonus	302,179,890	300,475,540	239,077,698	244,261,989
Kumpulan Wang Simpanan Pekerja	9,691,391	8,241,758	1,516,173	1,415,160
Kumpulan Wang Amanah Pencen	61,457	112,036	44,953	-
Peruntukan manfaat persaraan (Nota 28)	16,337,903	27,404,296	16,337,903	27,404,296
Kebajikan kakitangan lain	45,792,627	16,522,720	33,389,905	8,247,519
	374,063,268	352,756,350	290,366,632	281,328,964

40. Susut nilai

	Kumpulan		RISDA	
	2023 RM	2022 RM	2023 RM	2022 RM
Hartanah, loji dan peralatan (Nota 8)	44,905,667	36,827,534	32,253,811	30,215,259
Aset biologi (Nota 9(a))	(4,396,249)	24,158,910	(4,657,054)	23,898,105
Hartanah pelaburan (Nota 10)	92,430	89,500	-	-
	40,601,848	61,075,944	27,596,757	54,113,364

Dalam tahun kewangan semasa, Kumpulan dan RISDA telah membuat pembetulan amaun susut nilai aset biologi tahun-tahun sebelumnya mengikut baki sebenar seperti di jadual susut nilai aset biologi. Sebanyak RM32,250,318 telah dibuat pengurangan atas amaun susut nilai aset biologi semasa yang berjumlah RM27,593,264 di RISDA dan RM27,854,069 di Kumpulan menjadikan kurangan sebanyak RM4,657,054 dan RM4,396,249 masing-masing. Pelarasan ini diperlukan bagi memastikan rekod aset biologi yang digunakan bagi tujuan operasi adalah selari dengan rekod perakaunan pada setiap tempoh perakaunan.

(Bahagian ini sengaja dibiarkan kosong. Bersambung di muka surat seterusnya.)

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

bagi tahun kewangan berakhir 31 Disember 2023 (sambungan)

41. Perbelanjaan operasi lain

	Kumpulan		RISDA	
	2023 RM	2022 RM	2023 RM	2022 RM
Kerugian pelupusan hartanah, loji dan peralatan	2,435,066	-	-	-
Kerugian atas pindahan pegangan saham (Nota 12)	-	6,436,000	-	6,436,000
Bayaran juruaudit	899,089	771,089	-	541,089
Perbelanjaan sewa :-				
- Premis	4,701,485	2,879,937	2,393,946	2,331,268
- Kenderaan	153,580	186,790	15,780	13,090
- Lain-lain	7,965,985	2,238,812	6,431,057	2,037,921
Inventori dihapusira	-	-	-	-
Hartanah, loji dan peralatan dihapusira	7,516	-	-	-
Penjejasan nilai hartanah loji dan peralatan (Nota 8)	68,675	-	-	-
Penjejasan nilai hartanah pelaburan (Nota 10)	122,659	-	-	-
Tambahan penjejasan nilai atas:				
- Penghutang dagangan:				
- Individu (Nota 17)	5,006,884	2,474,298	5,006,884	-
- Kolektif (Nota 17)	(258,528)	1,696,169	-	-
- Penghutang projek pembangunan:				
- Kolektif (Nota 17)	4,569,972	35,188	-	-
- Penghutang lain:				
- Individu (Nota 17)	-	2,049,017	-	2,049,017
	9,318,328	6,254,672	5,006,884	2,049,017
Hapus kira pinjaman kakitangan	-	33,980	-	33,980
Bantuan Tanam Semula Pekebun Kecil dalam Rancangan Malaysia Semasa	164,512,376	176,538,024	164,512,376	176,538,024
Pemberian di bawah dasar baru KKDW	238,609,500	191,983,400	238,609,500	191,983,400
Subsidi pekebun kecil	186,220,857	-	186,220,857	-
Lain-lain perbelanjaan operasi	273,892,842	175,903,935	500,682,947	622,396,940
	888,907,958	563,226,639	1,103,873,347	1,004,360,729

42. Kos kewangan

	Kumpulan	
	2023 RM	2022 RM
Faedah pinjaman	4,082,516	1,245,225
Faedah sewa beli	190,444	225,894
Faedah overdraf bank	3,013,524	4,154,478
Faedah bank & institusi kewangan	413,029	20,505
	10,054,651	5,646,102

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

bagi tahun kewangan berakhir 31 Disember 2023 (sambungan)

43. Agihan keuntungan Rancangan Tanam Baru Berkelompok (RTBB)

	Kumpulan dan RISDA	
	2023 RM	2022 RM
Dividen kepada peserta RTBB	8,443,961	11,571,257
Pengagihan keuntungan RTBB	-	879,233
	8,443,961	12,450,490

RTBB merupakan satu kaedah tanam semula bagi pekebun-pekebun kecil yang memiliki tanah getah 7 ekar atau kurang pada 31 Disember 1970 atau memegang saham dalam koperasi yang memiliki tanah. Keuntungan daripada ladang RTBB yang dibangunkan akan diberikan kepada peserta ini yang memiliki saham melalui hak kelayakan tanam baru ini.

44. Cukai

	Kumpulan		RISDA	
	2023 RM	2022 RM	2023 RM	2022 RM
Cukai semasa				
Peruntukan cukai tahun semasa	9,584,470	15,187,731	-	6,250,931
Kurangan/(Lebihan) peruntukan tahun sebelum	219,276	(62,771,685)	-	(63,480,680)
	9,803,746	(47,583,954)	-	(57,229,749)
Cukai tertunda				
Pindahan kepada cukai tertunda (Nota 7)	209,222	550,870	-	-
Lebihan peruntukan tahun sebelum	(159,471)	-	-	-
	49,751	550,870	-	-
Perbelanjaan cukai pendapatan	9,853,497	(47,033,084)	-	(57,229,749)

Penyelarasan perbelanjaan cukai pendapatan yang berkaitan dengan lebihan sebelum cukai pada kadar cukai pendapatan berkanun kepada perbelanjaan cukai pendapatan pada kadar cukai berkesan ke atas Kumpulan dan RISDA adalah seperti berikut:

	Kumpulan		RISDA	
	2023 RM	2022 RM	2023 RM	2022 RM
Lebihan sebelum cukai	79,985,325	220,857,285	29,542,373	160,090,126
Cukai pada 24%	19,196,478	53,005,748	7,090,170	38,421,630
Pelarasan untuk:				
Perbelanjaan tidak dibenarkan	38,051,485	383,118,572	30,882,537	375,901,059
Pendapatan tidak dikenakan cukai	(42,509,243)	(420,338,970)	(37,972,707)	(408,071,758)
Kewujudan dan pembalikan perbezaan sementara tidak diiktiraf	(1,163,346)	-	-	-
Pendapatan lain yang dikenakan cukai	(61,799)	-	-	-
Penggunaan cukai tertunda tidak diiktiraf tahun sebelumnya	(3,882,760)	-	-	-
	9,630,815	15,785,350	-	6,250,931
(Lebihan)/ Kurangan peruntukan tahun sebelum:				
- Cukai semasa	219,276	(62,771,685)	-	(63,480,680)
- Cukai tertunda	3,406	(46,749)	-	-
	9,853,497	(47,033,084)	-	(57,229,749)

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

bagi tahun kewangan berakhir 31 Disember 2023 (sambungan)

44. Cukai (sambungan)

Dalam tahun kewangan semasa, pelarasan bagi pengurangan jumlah cukai kena bayar oleh RISDA atas keputusan pengauditan cukai RISDA bagi tahun taksiran 2015 hingga 2019 oleh Lembaga Hasil Dalam Negeri (LHDN) telah dilakukan selepas mendapat pengecualian kenaikan cukai sebanyak RM59,246,738. Pembatalan borang J (Notis Taksiran) bagi tahun 2015 hingga 2017 telah dilaksanakan oleh LHDN disebabkan taksiran yang dibangkitkan telah melebihi had lima (5) tahun seperti termaktub dalam Subseksyen 91(1) ACP 1967.

Borang JR (Notis Taksiran Cukai Yang Dikurangkan) telah diterima oleh RISDA yang mana pihak LHDN telah bersetuju menerima rayuan RISDA sekaligus menjadikan jumlah yang dikenakan bagi tahun taksiran 2015 hingga 2019 adalah sebanyak RM26,993,128. Perkara ini dijelaskan dalam Nota 50.

45. Komitmen

	RISDA	
	2023 RM	2022 RM
Diluluskan dan dikontrakkan	30,109,510	59,373,233
Diluluskan tetapi belum dikontrakkan	4,880,564	5,367,559
	34,990,074	64,740,792

46. Pengurusan modal

Bagi tujuan pengurusan modal Kumpulan dan RISDA, modal merujuk kepada ekuiti, termasuk lebihan terkumpul dan segala rizab ekuiti.

Kumpulan dan RISDA sentiasa menyemak semula dan menguruskan modalnya untuk memastikan kecukupan bagi keperluan kendalian dan modal.

(Bahagian ini sengaja dibiarkan kosong. Bersambung di muka surat seterusnya.)

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

bagi tahun kewangan berakhir 31 Disember 2023 (sambungan)

47. Instrumen kewangan

Instrumen kewangan adalah sebarang kontrak yang menimbulkan aset kewangan bagi satu entiti dan liabiliti kewangan atau instrumen ekuiti bagi satu entiti yang lain.

(a) Kategori instrumen kewangan

Jadual di bawah merupakan analisa instrumen kewangan pada akhir tahun berdasarkan kategori berikut:

- (i) Nilai saksama melalui lebihan atau defisit (FVTSD)
- (ii) Pinjaman dan penghutang (L&R)
- (iii) Aset kewangan sedia dijual (AFS)
- (iv) Liabiliti kewangan pada kos terlunas (AC)

Kumpulan 2023	Nilai bawa RM	L&R RM	FVTSD RM	AFS RM	AC RM
Aset kewangan					
Aset kewangan sedia dijual	2,976,176	-	-	2,976,176	-
Penghutang transaksi pertukaran	572,924,412	572,924,412	-	-	-
Aset kewangan dipegang sehingga matang	1,687,662,757	1,687,662,757	-	-	-
Tunai dan setara tunai	905,365,801	905,365,801	-	-	-
	3,168,929,146	3,165,952,970	-	2,976,176	-
Liabiliti kewangan					
Overdraf bank	39,348,876	-	-	-	39,348,876
Pemiutang	456,384,296	-	-	-	456,384,296
Pemiutang sewa beli	2,818,827	-	-	-	2,818,827
Pinjaman	71,224,639	-	-	-	71,224,639
	569,776,638	-	-	-	569,776,638

Kumpulan 2022	Nilai bawa RM	L&R RM	FVTSD RM	AFS RM	AC RM
Aset kewangan					
Aset kewangan sedia dijual	2,409,189	-	-	2,409,189	-
Penghutang transaksi pertukaran	497,722,893	497,722,893	-	-	-
Aset kewangan dipegang sehingga matang	1,649,260,619	1,649,260,619	-	-	-
Tunai dan setara tunai	889,402,637	889,402,637	-	-	-
	3,038,795,338	3,036,386,149	-	2,409,189	-
Liabiliti kewangan					
Overdraf bank	39,425,995	-	-	-	39,425,995
Pemiutang	428,255,558	-	-	-	428,255,558
Pemiutang sewa beli	3,614,432	-	-	-	3,614,432
Pinjaman	40,766,172	-	-	-	40,766,172
	512,062,157	-	-	-	512,062,157

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

bagi tahun kewangan berakhir 31 Disember 2023 (sambungan)

47. Instrumen kewangan (sambungan)

(a) Kategori instrumen kewangan (sambungan)

RISDA 2023	Nilai bawa RM	L&R RM	FVTSD RM	AFS RM	AC RM
Aset kewangan					
Aset kewangan pada nilai saksama melalui lebih atau defisit	7,734,107	-	7,734,107	-	-
Aset kewangan sedia dijual	-	-	-	-	-
Penghutang transaksi pertukaran	311,079,758	311,079,758	-	-	-
Penghutang entiti dikawal dari transaksi tukaran	151,250,410	151,250,410	-	-	-
Aset kewangan dipegang sehingga matang	1,538,780,110	1,538,780,110	-	-	-
Tunai dan setara tunai	729,706,626	729,706,626	-	-	-
	2,738,551,011	2,730,816,904	7,734,107	-	-
Liabiliti kewangan					
Pemiutang	128,051,711	128,051,711	-	-	-
Pemiutang entiti dikawal	84,033,860	84,033,860	-	-	-
	212,085,571	212,085,571	-	-	-

RISDA 2022	Nilai bawa RM	L&R RM	FVTSD RM	AFS RM	AC RM
Aset kewangan					
Aset kewangan pada nilai saksama melalui lebih atau defisit	31,779,341	-	31,779,341	-	-
Aset kewangan sedia dijual	-	-	-	-	-
Penghutang transaksi pertukaran	251,147,554	251,147,554	-	-	-
Penghutang entiti dikawal dari transaksi tukaran	121,731,507	121,731,507	-	-	-
Aset kewangan dipegang sehingga matang	1,484,690,986	1,484,690,986	-	-	-
Tunai dan setara tunai	745,871,028	745,871,028	-	-	-
	2,635,220,416	2,603,441,075	31,779,341	-	-
Liabiliti kewangan					
Pemiutang	127,840,602	127,840,602	-	-	-
Pemiutang entiti dikawal	48,709,019	48,709,019	-	-	-
	176,549,621	176,549,621	-	-	-

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

bagi tahun kewangan berakhir 31 Disember 2023 (sambungan)

47. Instrumen kewangan (sambungan)

(b) Objektif dan dasar pengurusan risiko kewangan

Kumpulan dan RISDA terdedah kepada risiko kewangan yang timbul daripada aktiviti operasi dan penggunaan instrumen kewangan. Polisi pengurusan risiko kewangan Kumpulan dan RISDA adalah untuk memastikan sumber kewangan yang mencukupi bagi aktiviti operasi di samping menguruskan risiko kewangan, termasuk risiko kredit dan kecairan.

(i) Risiko kredit

Risiko kredit merupakan risiko kerugian yang mungkin timbul daripada instrumen kewangan tertunggak sekiranya pihak balas memungkirkan obligasi mereka. Pendedahan Kumpulan kepada risiko kredit timbul terutamanya daripada penghutang. Pendedahan RISDA kepada risiko kredit timbul terutamanya daripada penghutang, pinjaman kakitangan diberi dan pendahuluan kepada entiti dikawal.

Penghutang

Baki penghutang dan pinjaman diberi dipantau secara berterusan supaya Kumpulan dan RISDA tidak terdedah kepada risiko hutang lapuk yang signifikan.

Pendedahan kepada risiko kredit

Kumpulan dan RISDA tidak mempunyai tumpuan risiko kredit yang ketara. Pendedahan maksimum kepada risiko kredit adalah diwakili oleh amaun bawaan penghutang dalam penyata kedudukan kewangan.

Jadual di bawah menunjukkan maklumat pendedahan risiko kredit dan penjejasan nilai untuk penghutang dagangan:

	Jumlah kasar RM	Penjejasan nilai individu RM	Penjejasan nilai kolektif RM	Jumlah bersih RM
Kumpulan				
2023				
Belum sampai tempoh tertunggak	83,244,081	-	(415,845)	82,828,236
Tertunggak melebihi tempoh 0-30 hari	35,606,633	(128,463)	(366,444)	35,111,726
Tertunggak melebihi tempoh 31-90 hari	20,981,618	-	(624,843)	20,356,775
Tertunggak melebihi tempoh 90 hari	28,905,739	-	(2,790,785)	26,114,954
Tertunggak melebihi tempoh 360 hari	90,233,972	(6,590,273)	(67,621,089)	16,022,610
	258,972,043	(6,718,736)	(71,819,006)	180,434,301
2022				
Belum sampai tempoh tertunggak	26,349,185	-	(415,845)	25,933,340
Tertunggak melebihi tempoh 0-30 hari	98,236,977	(128,463)	(366,444)	97,742,070
Tertunggak melebihi tempoh 31-90 hari	7,417,505	-	(624,843)	6,792,662
Tertunggak melebihi tempoh 90 hari	30,955,725	-	(2,790,785)	28,164,940
Tertunggak melebihi tempoh 360 hari	85,793,996	(6,590,273)	(67,621,089)	11,582,634
	248,753,387	(6,718,736)	(71,819,006)	170,215,645
RISDA				
2023				
Belum sampai tempoh tertunggak	434,295	-	-	434,295
Tertunggak melebihi tempoh 0-30 hari	18,202,807	(128,463)	-	18,074,344
Tertunggak melebihi tempoh 360 hari	5,006,884	-	-	5,006,884
	23,643,986	(128,463)	-	23,515,523
2022				
Belum sampai tempoh tertunggak	(10,485,302)	-	-	(10,485,302)
Tertunggak melebihi tempoh 0-30 hari	29,135,177	-	-	29,135,177
Tertunggak melebihi tempoh 360 hari	-	(22,397,097)	-	(22,397,097)
	18,649,875	(22,397,097)	-	(3,747,222)

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

bagi tahun kewangan berakhir 31 Disember 2023 (sambungan)

47. Instrumen kewangan (sambungan)

(b) Objektif dan dasar pengurusan risiko kewangan (sambungan)

(ii) Risiko kecairan

Risiko kecairan adalah risiko ketidakupayaan Kumpulan dan RISDA memenuhi obligasi yang berkaitan dengan instrumen kewangan. Pendedahan Kumpulan dan RISDA kepada risiko kecairan timbul terutamanya daripada ketidaksepadanan kematangan aset dan liabiliti kewangan.

Objektif Kumpulan dan RISDA adalah untuk mengekalkan tahap aliran tunai dan kesetaraan tunai yang mencukupi untuk menampung keperluan modal kerja.

Analisa kematangan liabiliti

	Nilai bawa RM	Aliran tunai di kontrak RM	< 1 tahun RM	2 - 5 tahun RM	> 5 tahun RM
2023					
Kumpulan					
<i>Liabiliti kewangan bukan derivatif</i>					
Overdraf bank	39,348,876	39,348,876	39,348,876	-	-
Pemiutang	456,384,296	456,384,296	456,384,296	361,937,490	-
Pemiutang sewa beli	2,818,827	3,067,962	1,232,219	1,279,707	556,036
Pinjaman	71,224,639	71,224,639	62,606,798	8,617,841	-
	569,776,638	570,025,773	559,572,189	371,835,038	556,036
RISDA					
<i>Liabiliti kewangan bukan derivatif</i>					
Pemiutang	90,905,672	452,843,162	90,905,672	361,937,490	-
	90,905,672	452,843,162	90,905,672	361,937,490	-
2022					
Kumpulan					
<i>Liabiliti kewangan bukan derivatif</i>					
Overdraf bank	39,425,995	39,425,995	39,425,995	-	-
Pemiutang	428,255,558	660,906,788	370,647,452	290,259,336	-
Pemiutang sewa beli	3,614,432	3,867,209	1,805,928	1,923,865	137,416
Pinjaman	40,766,172	40,766,172	40,766,172	-	-
	512,062,157	744,966,164	452,645,547	292,183,201	137,416
RISDA					
<i>Liabiliti kewangan bukan derivatif</i>					
Pemiutang	77,023,273	367,282,609	77,023,273	290,259,336	-
	77,023,273	367,282,609	77,023,273	290,259,336	-

(ii) Risiko kadar faedah

Risiko kadar faedah adalah risiko perubahan kadar faedah pasaran yang akan mempengaruhi keuntungan Kumpulan dan RISDA atau nilai pegangan instrumen kewangannya. Objektif pengurusan risiko kadar faedah adalah untuk mengurus dan mengawal pendedahan risiko kadar faedah dalam parameter yang boleh diterima, sambil mengoptimumkan pulangan atas risiko.

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

bagi tahun kewangan berakhir 31 Disember 2023 (sambungan)

47. Instrumen kewangan (sambungan)

(b) Objektif dan dasar pengurusan risiko kewangan (sambungan)

(ii) Risiko kadar faedah

Analisis sensitiviti

Nilai saksama instrumen berkadar tetap

Kumpulan tidak mengakaunkan aset dan liabiliti kewangan berkadar tetap pada nilai saksama melalui untung atau rugi. Oleh itu, perubahan kadar faedah pada akhir tahun pelaporan tidak akan menjejaskan untung atau rugi.

	Kumpulan		RISDA	
	2023 RM	2022 RM	2023 RM	2022 RM
Instrumen kadar faedah tetap				
Aset kewangan				
sehingga matang	1,688,738,757	1,649,260,619	1,539,856,110	1,484,690,986
Pinjaman kakitangan	245,911,801	238,106,814	223,896,463	213,357,237
Liabiliti kewangan				
Pemiutang sewa beli	(2,818,827)	(3,614,432)	-	-
	1,931,831,731	1,883,753,001	1,763,752,573	1,698,048,223
Instrumen kadar faedah terapung				
Liabiliti kewangan				
Overdraf bank	(39,348,876)	(39,425,995)	-	-
Pinjaman	(71,224,639)	(40,766,172)	-	-
	(110,573,515)	(80,192,167)	-	-

Nilai saksama instrumen berkadar terapung

Perubahan pada kadar faedah sebanyak 100 Mata Asas ("MA") akan menyebabkan peningkatan/(pengurangan) di dalam keuntungan bersih Kumpulan seperti berikut:

	Kumpulan		RISDA	
	2023 RM	2022 RM	2023 RM	2022 RM
100 mata asas meningkat	(1,105,735)	(801,922)	-	-
100 mata asas menurun	1,105,735	801,922	-	-

(c) Nilai saksama

Nilai dibawa aset dan liabiliti Kumpulan dan RISDA yang diklasifikasikan sebagai semasa adalah anggaran munasabah bagi nilai saksama kerana sifat jangka pendek dan kesan pendiskauan yang tidak ketara terhadap instrumen kewangan ini.

Aset kewangan dinyatakan pada nilai saksama

Pelaburan tersiar harga yang dinyatakan pada nilai saksama ditentukan menggunakan input Tahap 1.

Pelaburan dengan pengurus pelaburan luar yang dinyatakan pada nilai saksama ditentukan menggunakan input Tahap 2.

48. Urusniaga signifikan dengan entiti berkaitan

	RISDA	
	2023 RM	2022 RM
Transaksi dengan entiti-entiti dikawal:		
Pendapatan dividen dari entiti dikawal	3,690,955	5,027,798
Komisen jualan benih getah dan kelapa sawit	685,813	150,792
Yuran pengurusan dicaj kepada entiti dikawal	35,598,365	25,595,336

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

bagi tahun kewangan berakhir 31 Disember 2023 (sambungan)

49. Maklumat perbandingan

Penyata kedudukan kewangan	31.12.2022		
	Seperti dinyatakan sebelum RM	Dikelas semula RM	Seperti dikelas semula RM
Kumpulan			
Penghutang entiti dikawal dari transaksi tukaran [Nota (a)]	-	20,000,000	20,000,000
Penghutang syarikat bersekutu dari transaksi pertukaran [Nota (a)]	20,000,000	(20,000,000)	-
Simpanan tetap [Nota (b)]	2,468,980,104	(2,468,980,104)	-
Aset kewangan dipegang sehingga matang [Nota (b)]	-	1,649,260,619	1,649,260,619
Tunai dan setara tunai [Nota (b)]	69,683,152	819,719,485	889,402,637
RISDA			
Penghutang entiti dikawal dari transaksi tukaran [Nota (a)]	92,028,960	20,000,000	112,028,960
Penghutang syarikat bersekutu dari transaksi pertukaran [Nota (a)]	20,000,000	(20,000,000)	-
Simpanan tetap [Nota (b)]	2,212,219,939	(2,212,219,939)	-
Aset kewangan dipegang sehingga matang [Nota (b)]	-	1,484,690,986	1,484,690,986
Tunai dan setara tunai [Nota (b)]	18,342,075	727,528,953	745,871,028

Penyata kedudukan kewangan di atas telah dikelas semula untuk disesuaikan dengan persembahan dan perkara yang berlaku pada tahun semasa seperti berikut:

- Pada tahun sebelum, Sinergi Perdana Sdn. Bhd. ("SPSB") merupakan entiti bersekutu kepada RISDA. SPSB telah menjadi entiti dikawal RISDA pada tahun semasa seperti mana didedahkan di Nota 12.
- Simpanan tetap melebihi tempoh matang 3 bulan telah dikelas semula selaras dengan Perkara (b) di dalam Asas Kepada Pendapat Berteguran juruaudit tahun sebelum.

Penyata aliran tunai	31.12.2022		
	Seperti dinyatakan sebelum RM	Dikelas semula RM	Seperti dikelas semula RM
Kumpulan			
Aliran tunai dari aktiviti operasi			
Pelarasan untuk:			
Perubahan bersih nilai saksama aset biologi	Nota (c)	(343,810)	182,775
Pendapatan faedah	Nota (c)	(63,031,188)	380,047
Pembalikan penjejasan nilai aset-aset kewangan	Nota (c)	(16,969,371)	(6,411,607)
Bahagian lebihan syarikat bersekutu	Nota (c)	(1,118,994)	(637,630)
Inventori dihapusira	Nota (c)	-	15,298
Hartanah, loji dan peralatan dihapusira	Nota (c)	-	129,661
Penjejasan nilai penghutang transaksi pertukaran	Nota (c)	6,419,391	(2,141,391)
Perbelanjaan kos kewangan	Nota (c)	5,646,102	(47)
(bersambung)			

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

bagi tahun kewangan berakhir 31 Disember 2023 (sambungan)

49. Maklumat perbandingan (sambungan)

		31.12.2022		
		Seperti dinyatakan sebelum RM	Dikelas semula RM	Seperti dikelas semula RM
Penyata aliran tunai				
<u>Kumpulan</u>				
Aliran tunai dari aktiviti operasi				
Perubahan modal kerja:				
Penghutang entiti dikawal dari transaksi pertukaran	Nota (a)	-	(20,000,000)	(20,000,000)
Aset biologi	Nota (c)	7,168,529	(182,775)	6,985,754
Inventori	Nota (c)	(8,923,055)	(15,298)	(8,938,353)
Penghutang transaksi pertukaran	Nota (c)	15,848,400	1,806,965	17,655,365
Penghutang syarikat bersekutu dari transaksi pertukaran	Nota (a)	(20,000,000)	20,000,000	-
Pemiutang	Nota (c)	35,675,258	637,677	36,312,935
Pemberian pinjaman kakitangan	Nota (c)	(15,850,169)	1,294,725	(14,555,444)
Bayaran semula pinjaman kakitangan	Nota (c)	7,075,345	5,412,369	12,487,714
Bayaran cukai	Nota (c)	(11,859,992)	706,481	(11,153,511)
Pendapatan faedah diterima	Nota (c)	63,031,188	(63,031,188)	-
Faedah dibayar	Nota (c)	(5,646,102)	5,646,102	-
Pulangan cukai tahun semasa	Nota (c)	706,481	(706,481)	-
Aliran tunai daripada aktiviti pelaburan				
Hartanah, loji dan peralatan:				
- Pembelian	Nota (c)	(62,553,967)	(21,787,990)	(84,341,957)
- Terimaan pelupusan	Nota (c)	23,345,259	(17,533,081)	5,812,178
Tambahan aset biologi (tumbuhan penghasil) tahun semasa	Nota (c)	(37,990,194)	37,990,194	-
Jualan pelaburan lain	Nota (c)	-	220,941	220,941
Tambahan aset kewangan sedia dijual	Nota (c)	(2,000,000)	1,227,247	(772,753)
Pendapatan faedah diterima	Nota (c)	-	62,651,141	62,651,141
Pertambahan/(Pengeluaran) aset kewangan dipegang sehingga matang	Nota (b)	52,624,280	(252,866,408)	(200,242,128)
Aliran tunai daripada aktiviti pembiayaan				
Bayaran prinsipal sewa beli	Nota (c)	(2,045,978)	980,275	(1,065,703)
Kos kewangan dibayar	Nota (c)	-	(5,646,102)	(5,646,102)
Pengurangan rizab nilai saksama	Nota (c)	-	(1,188,309)	(1,188,309)
Penyesuaian baki tunai dan setara tunai				
Peningkatan bersih tunai dan setara tunai	Nota (b)	325,391,094	(252,866,409)	72,524,685
Tunai dan setara tunai pada akhir tahun	Nota (b)	1,102,843,051	(252,866,409)	849,976,642

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

bagi tahun kewangan berakhir 31 Disember 2023 (sambungan)

49. Maklumat perbandingan (sambungan)

		31.12.2022		
		Seperti dinyatakan sebelum RM	Dikelas semula RM	Seperti dikelas semula RM
Penyata aliran tunai				
RISDA				
Aliran tunai dari aktiviti operasi				
Pelarasannya untuk:				
Pendapatan faedah	Nota (c)	(57,252,957)	380,048	(56,872,909)
Pembalikan penjejasan nilai aset-aset kewangan	Nota (c)	(1,304,477)	5,361	(1,299,116)
Peruntukan manfaat persaraan kakitangan	Nota (c)	27,404,296	41,088	27,445,384
Pelupusan pelaburan dalam entiti dikawal	Nota (c)	-	6,436,000	6,436,000
Inventori dihapuskan	Nota (c)	-	15,298	15,298
Penjejasan nilai penghutang transaksi pertukaran	Nota (c)	2,049,017	(2,049,017)	-
Perubahan modal kerja:				
Penghutang entiti dikawal dari transaksi pertukaran	Nota (a) & (c)	60,850,100	(50,013,595)	10,836,505
Inventori	Nota (c)	(5,575,589)	(15,298)	(5,590,887)
Penghutang transaksi pertukaran	Nota (c)	9,372,429	(2,389,434)	6,982,995
Pemiutang entiti dikawal dari transaksi tukaran	Nota (c)	-	3,307,637	3,307,637
Penghutang syarikat bersekutu dari transaksi pertukaran		(20,000,000)	20,000,000	-
Pemberian pinjaman kakitangan	Nota (c)	(15,402,852)	847,408	(14,555,444)
Bayaran semula pinjaman kakitangan	Nota (c)	7,075,345	3,585,683	10,661,028
Bayaran manfaat perubatan pasca persaraan	Nota (c)	(4,373,574)	(41,088)	(4,414,662)
Pendapatan faedah diterima	Nota (c)	57,252,957	(57,252,957)	-
Aliran tunai daripada aktiviti pelaburan				
Hartanah, loji dan peralatan:				
- Pembelian	Nota (c)	(47,556,748)	15,479,391	(32,077,357)
- Terimaan pelupusan	Nota (c)	19,752,094	(15,479,391)	4,272,703
Tambahan pelaburan lain	Nota (c)	-	1,521,984	1,521,984
Tambahan aset biologi (tumbuhan penghasil) tahun semasa	Nota (c)	(37,990,194)	-	(37,990,194)
Tambahan pelaburan dalam entiti dikawal	Nota (c)	(26,705,958)	26,705,958	-
Pelupusan pelaburan dalam entiti dikawal	Nota (c)	6,436,000	(6,436,000)	-
Tambahan pelaburan pada nilai saksama melalui lebihan atau defisit	Nota (c)	921,984	(921,984)	-
Jualan pelaburan pada nilai saksama melalui lebihan atau defisit	Nota (c)	600,000	(600,000)	-
Pendapatan faedah diterima	Nota (c)	-	56,872,909	56,872,909
Pertambahan/(Pengeluaran) aset kewangan dipegang sehingga matang	Nota (b)	64,447,606	(252,866,408)	(188,418,802)
Penyesuaian baki tunai dan setara tunai				
Peningkatan bersih tunai dan setara tunai	Nota (b)	338,208,831	(252,866,409)	85,342,422
Tunai dan setara tunai pada akhir tahun	Nota (b)	998,737,437	(252,866,409)	745,871,028

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

bagi tahun kewangan berakhir 31 Disember 2023 (sambungan)

49. Maklumat perbandingan (sambungan)

Penyata aliran tunai di atas telah dikelas semula untuk disesuaikan dengan persembahan dan perkara yang berlaku pada tahun semasa seperti berikut:

- a) Pada tahun sebelum, Sinergi Perdana Sdn. Bhd. ("SPSB") merupakan entiti bersekutu kepada RISDA. SPSB telah menjadi entiti dikawal RISDA pada tahun semasa seperti mana didedahkan di Nota 12.
- b) Simpanan tetap melebihi tempoh matang 3 bulan telah dikelas semula selaras dengan Perkara (b) di dalam Asas Kepada Pendapat Berteguran juruaudit tahun sebelum.
- c) Item-item ini telah dikelas semula untuk tujuan penambahbaikan persembahan Penyata Aliran Tunai Kumpulan dan RISDA.

Klasifikasi di atas tidak menjejaskan baki keseluruhan Simpanan Tetap, Baki di Bank dan Tunai di Tangan untuk tahun sebelum.

50. Peristiwa penting

Dalam tahun kewangan semasa

- a) Pada 7 Mac 2023, RISDA telah mendapat pelepasan cukai bagi jumlah cukai kena bayar atas keputusan pengauditan cukai RISDA bagi tahun taksiran 2015 hingga 2019 oleh Lembaga Hasil Dalam Negeri (LHDN) sebanyak RM59,246,738. Ini disebabkan taksiran yang dibangkitkan telah melebihi had lima (5) tahun untuk tahun taksiran 2015 hingga 2017 seperti termaktub dalam Subseksyen 91(1) ACP 1967. Maka, jumlah cukai yang dikenakan ke atas RISDA adalah untuk tahun taksiran 2018 dan 2019 sahaja sebanyak RM26,993,128. Penalti di bawah Seksyen 112(3) ACP 1967 iaitu 15% daripada cukai kena bayar berjumlah RM11,248,678 juga dikecualikan bayaran sepenuhnya oleh pihak LHDN.
- b) Pengambilalihan saham 100% dalam syarikat Sinergi Perdana Sdn. Bhd. (SPSB) daripada FELDA dan FELCRA Berhad oleh RISDA telah dimuktamadkan pada 02 Februari 2023 dan ini menjadikan RISDA sebagai perbadanan induk muktamad dalam SPSB. Pengambilalihan saham ini telah diluluskan dalam Mesyuarat Pihak Berkuasa RISDA (MPBR) Kali Ke-272 yang bersidang pada 25 November 2021. SPSB merupakan sebuah syarikat subsidiari RISDA yang melaksanakan perniagaan berteraskan perkilangan dan pembekalan input pertanian.
- c) Mesyuarat Pihak Berkuasa RISDA (MPBR) Kali ke - 277 yang diadakan pada 29 November 2022 telah meluluskan kertas kerja 'Cadangan Penggabungan Akaun Skim 1956 Dan Skim 1959 sebagai Akaun Skim Benih (ASB) serta 'Cadangan Penggabungan Akaun Pembiayaan RISDA (APR) Dan Tabung Rumah Bina Negara (TRBN) sebagai Akaun Pembiayaan RISDA (APR). Penggabungan kedua-dua akaun skim dan TRBN serta APR ini berkuatkuasa pada 1 Januari 2023. Penggabungan ini bertujuan menyatukan fungsi akaun divisyen yang sama serta saling melengkapi bagi memudahkan proses pemantauan dan kawalan perakaunan oleh RISDA.
- d) Satu akaun divisyen baharu yang dinamakan sebagai Tabung Pengurusan Pelaburan RISDA atau singkatannya, TaPPeR telah ditubuhkan setelah mendapat kelulusan dalam Mesyuarat Pihak Berkuasa RISDA Kali Ke-279 pada 15 Ogos 2023 bertujuan untuk memusatkan dana pelaburan RISDA di bawah satu akaun. Penubuhan akaun ini dapat menyusun semula portfolio pelaburan di Permodalan RISDA Berhad (PRB) selaku agen mengurus dana-dana RISDA di samping meningkatkan tadbir urus kawalan ke atas penggunaan dana oleh RISDA. Ia mula beroperasi secara rasminya pada 1 Oktober 2023.

Selepas tempoh pelaporan

- a) Mesyuarat Pihak Berkuasa RISDA Kali Ke-281 pada 22 Februari 2024 telah menerima dan meluluskan pengaktifan semula entiti dikawal RISDA iaitu RISDA Catering & Event Sdn. Bhd. (RCE) sebagai RISDA Agri Food Industries Sdn Bhd. atau nama singkatannya, RAFI. Ia mula berkuatkuasa mulai 22 April 2024 dan aktiviti utama perniagaan RAFI adalah industri peruncitan, *butchery*, *grocery*, *convenience store* dan perniagaan makanan berteraskan pertanian (Agri Food). RCE telah diberhentikan operasi pada 16 Oktober 2018.
- b) Lembaga Amanah Yayasan Tunku Abdul Rahman (Lembaga Amanah YTAR) telah menghantar surat tawaran atau *Letter of Intent* kepada RISDA pada 08 Februari 2024 bagi penjualan tanah di PT6261, HSD 726 seluas 135 hektar Di Mukim Sok, Sik, Kedah dengan tawaran harga bernilai RM16,100,000.00. Ia bertujuan sebagai penambahan kepada aset *land bank* RISDA bagi penanaman getah dengan melantik sebuah entiti dikawal RISDA iaitu RISDA Plantation Sdn. Bhd. (RPSB) sebagai ejen mengurus. Pembelian tanah ini akan dibeli pada kadar yang ditetapkan oleh Jabatan Penilaian Dan Pengurusan Harta (JPPH) atau perundingan harga dengan penjual berkonsepkan *willing buyer, willing seller*. Mesyuarat Pihak Berkuasa RISDA Kali Ke-282 pada 26 Mac 2024 telah bersetuju menerima dan meluluskan secara dasar pembelian tanah ini tertakluk kepada rundingan harga dengan pihak YTAR.